בעזהשי"ת

ספר

עֲצָתוֹ אֱמוּנָה

אִידִישׁ

פָּרָשַׁת וָאֵרָא - בֹּא

תשע"ח

היכל הקודש

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים

To obtain this and other Breslov publications:

היכל הקודש וויליאמסבורג
Heichal Hakodesh Williamsburg
27 Skillman Street
718-384-1652

היכל הקודש בארא פארק
Heichal Hakodesh Boro Park
1011 41 Street
718-384-1652

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
845-467-5299

היכל הקודש קרית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
845-243-0563

היכל הקודש בלומינגראוו
Heichal Hakodesh Bloominggrove
24 Merriewold Ln S
845-379-1161

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh Monsey
32 Dolson Rd.
347-733-7551

בארץ ישראל
מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב
שע"י עמותת "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"
בהתייסדות ע"י כ"ק מוהרא"ש זצוק"ל
רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225
טלפון רב קווי 04-6708356
פקס: 04-6708359

Visit Our Web Site:
www.breslevcenter.com
לשמוע השיעורים 212-444-9191

Find our entire book selection at: amazon.com

To donate and/or sponsor one of our books please call: 845-248-1651

בעזרת ה׳ יתברך - יום א׳ פרשת וארא, כ׳ טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

ר׳ נתן זכרונו לברכה האט געזאגט: ״פאר איך בין געקומען צום רבי׳ן האב איך זייער פלייסיג געלערנט, אבער ווען איך בין געקומען צום רבי׳ן און דער רבי האט מיר געזאגט: ׳אביסל איז אויך גוט׳, האב איך אנגעפאנגען אסאך פלייסיגער צו לערנען״. ווייל בדרך כלל, א למדן וואס לערנט פלייסיג קען נישט לערנען ווען ער האט נאר אפאר מינוט, ווייל ווילאנג ער הייבט זיך אן אריין צו לייגן אין די סוגיא דארף ער שוין גיין וכו׳, אבער ווען דער רבי האט אים געזאגט: ״מְעַט גַּם כֵּן טוֹב״, האט ער אנגעהויבן אסאך מער צו לערנען, ווייל יעדע מינוט וואס ער האט געהאט, האט ער אויסגענוצט פאר לימוד התורה.

אין אנהייב ווען ר׳ נתן איז מקורב געווארן האט אים זיין טאטע זייער גע׳רודפ׳ט, עד כדי כך, אז ער האט געמוטשעט ר׳ נתנ׳ס ווייב זי זאל זיך גט׳ן פון אים; דאס איז אן אומדערהערטע זאך, אז א טאטע זאל צו רעדן א שנור זיך צו גט׳ן פון זיין אייגענע זון. זי האט נישט געוואוסט וואס צו טון, האט זי געפרעגט איר גרויסן טאטע׳ן וואס זי זאל טון, האט ער איר געפרעגט: ״זאג מיר, דיין מאן לערנט?״ האט זי געזאגט פאר איר טאטע: ״מיין מאן האט אלץ געלערנט, אבער זייט ער איז מקורב געווארן צו דעם רבי׳ן, הערט ער נישט אויף צו לערנען״, האט ער איר געזאגט: ״זאלסט אקערן מיט די נאז צו ברענגען פרנסה, און דו זאלסט אים נישט שטערן פון לערנען״, און ער האט איר מחזק געווען אז זי זאל נישט צו הערן צו די וואס רעדן אויף איר מאן - ר׳ נתן.

זעט מען פון דעם, אז איינמאל מען ווייסט אז אביסל איז אויך גוט, קומט מען אן צו לערנען זייער אסאך; דערפאר בעט איך דיר זייער, זע צו לערנען א דף גמרא יעדן טאג, אפילו דו פארשטייסט נאך נישט וואס דו זאגסט. ווייל ווען מען לערנט גמרא וואשט מען זיך אינגאנצן אפ פון אלע עבירות, אזוי ווי דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק א׳, סימן ריד): ״תַּלְמוּד״ גִּימַטְרִיָּא שֶׁל הַקְּלִיפָּה הַמַּחְטֵאת אֶת הָאָדָם בִּפְגַם הַבְּרִית שֶׁנִּקְרֵאת ״לִילִית״, ווען א מענטש לערנט גמרא פארברענט ער די קליפה וואסווארפט אראפ א מענטש אין פגם הברית, און חכמינו זכרונם לברכה זאגן (קידושין ל.): ״בָּרָאתִי יֵצֶר הָרָע, וּבָרָאתִי לוֹ תּוֹרָה תַּבְלִין״, דער אייבערשטער זאגט: איך האב באשאפן דעם יצר הרע, אבער איך האב א רפואה פארן יצר הרע, דאס איז די הייליגע תורה וואס איז א מעדיצין קעגן אים, ״וְאִם אַתֶּם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה אֵין אַתֶּם נִמְסָרִים בְּיָדוֹ״, אויב לערנט איר תורה וועט איר נישט זיין אונטער די הענט פונעם יצר הרע, ״וְאִם אֵין אַתֶּם עוֹסְקִין

בַּתּוֹרָה, אַתֶּם נִמְסָרִים בְּיָדוֹ״, אבער אויב לערנט מען נישט קיין תורה איז מען אונטער אים.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - יום ב׳ פרשת וארא, כ״א טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

אשרינו מה טוב חלקינו אז מיר האבן דעם הייליגן רבי׳ן וואס ער לייגט אריין אין אונז אז מיר זאלן האבן אמונה און לעבן דערמיט; דער רבי האט געזאגט (שיחות הר״ן, סימן לג): ״אֵצֶל הָעוֹלָם אֱמוּנָה הוּא דָּבָר קָטָן, וְאֶצְלִי אֱמוּנָה הוּא דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד, וְעִקַּר הָאֱמוּנָה הִיא בְּלִי שׁוּם חָכְמוֹת וַחֲקִירוֹת כְּלָל, רַק בִּפְשִׁיטוּת גָּמוּר כְּמוֹ שֶׁהַנָּשִׁים וְהַהֲמוֹן עַם הַכְּשֵׁרִים מַאֲמִינִים״. ביי די וועלט איז אמונה א קלייניקייט, אבער ביי מיר איז דער עיקר אמונה, אן קיין חקירות און אן קיין חכמות, נאר פשוט אזוי ווי פרויען און פשוט׳ע מענטשן וואס לעבן בתמימות ופשיטות מיט אמונה אינעם אייבערשטן; ווען א מענטש האט אמונה, ער ווייסט אז אלעס איז דער אייבערשטער, און קיין שום זאך פירט זיך נישט אליין, דער אייבערשטער איז מְמַלֵּא כָּל עַלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עַלְמִין, אֵין שׁוּם מְצִיאוּת מִבַּלְעָדֶיךָ יִתְבָּרַךְ כְּלָל, איז אים אלעס פיין און אלעס גוט.

מוהרא״ש פלעגט שטענדיג חזר׳ן דאס וואס דער רבי זאגט (ספר המדות, אות אמונה, סימן לג): ״עַל יְדֵי אֱמוּנָה יִסְלַח לְךָ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל כָּל עֲווֹנוֹתֶיךָ״, אז א מענטש האט אמונה - ער גלייבט אז אלעס איז דער אייבערשטער; דומם, צומח, חי, מדבר, - אלעס אלעס איז דער אייבערשטער, איז אים דער אייבערשטער מוחל אויף אלע זיינע עבירות; דערפאר איז א גרויסע זאך אז מען זאל אסאך רעדן פונעם אייבערשטן, ווי מען קען נאר זאל מען דערמאנען דעם אייבערשטן; מען פרעגט איינעם: ״ווענסט קומען היינט נאכט?״ ענטפער נישט: ״יא״, נאר: ״מיטן אייבערשטנ׳ס הילף״; מען פרעגט דיר: ״וואס מאכסטו? וואס הערט זיך?״ זאלסטו ענטפערן: ״ברוך השם, געלויבט דעם אייבערשטן״. ווייל דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן חלק ב׳, סימן מד): ״הָאֱמוּנָה תּוֹלָה בְּפֶה שֶׁל אָדָם״, אמונה באקומט מען ווי מער מען רעדט פון דעם אזוי ווי עס שטייט אין פסוק (תהלים פט, ב): ״׳אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי׳; עַל יְדֵי שֶׁמְּדַבְּרִין הָאֱמוּנָה בַּפֶּה, זֶהוּ בְּעַצְמוֹ אֱמוּנָה, וְגַם עַל יְדֵי זֶה בָּאִים לֶאֱמוּנָה״, אז מען רעדט פון אמונה, דאס אליין איז אמונה, און דאס ברענגט אמונה.
~~~~~~~~~~

דער רבי זאגט (שיחות הר״ן, סימן קמב): ווען א מענטש זעט אז ער האט ספיקות אין אמונה, זאל ער ארויס זאגן מיט זיין מויל: ״אֲנִי מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵימָה שֶׁהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ הוּא יָחִיד רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן״; ווייל דער דיבור האט זייער א שטארקע כח, און אז מען רעדט פון אמונה באקומט מען אמונה.

דערפאר איז זייער א גרויסע זאך שטענדיג מזכיר צו זיין דעם אייבערשטן ווען מען רעדט מיט מענטשן, ווייל אזוי ווערט אריינגעבאקן אין הארצן די ריינע אמונה.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - יום ג׳ פרשת וארא, כ״ב טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

עס איז נישט דא קיין מענטש אויף דער וועלט וואס קען זיך בארימען אז ער האט נישט קיין שוועריקייטן אין זיין לעבן; יעדער מענטש האט זיך זיין פעקל צרות און יסורים.

מען האט אמאל געשמועסט מיטן רבי׳ן פון עולם הזה, האט זיך דער רבי אנגערופן (לקוטי מוהר״ן, חלק ב׳, סימן קיט): ״אפשר אויבן אין הימל איז דא א וועלט וואס מען רופט ׳עולם הזה׳, ווייל דא אויף דער וועלט איז נישט דא קיין שום עולם הזה, דא איז דער גיהנום אליינס, ווייל עס גייט אריבער אויף מענטשן ביטערע שווערע צרות״.

אבער אז מען לעבט מיט אמונה, אז א מענטש גלייבט אז אלעס וואס גייט אריבער אויף אים איז מיט א פונקטליכע השגחה, ער גלייבט אז דער אייבערשטער פירט דער וועלט און גארנישט פאסירט נישט פון זיך אליין, דעמאלט ווערט מען פרייליך, ווייל מען ווייסט אז אלעס איז לטובה.

עס שטייט אין זוהר הקדוש (הקדמה, ד.): יעדן טאג גייט ארויס א בת קול פון הימל וואס רופט אויס: ״ווער פון אייך קען איבערדרייען און מאכן פון טונקל - ליכטיג, פון ביטער - זיס; ווער ווארט יעדן טאג אז עס זאל ליכטיג ווערן? דער מענטש וועט האבן א חלק לעולם הבא״; ווייל ווען א מענטש איז זוכה, ער מאכט פון זיין ביטער לעבן א זיס לעבן, פון זיין טונקלקייט מאכט ער ליכטיג, ווייל ער ווייסט אז אין די טונקלקייט איז באהאלטן דער אייבערשטער, אין די ביטערניש איז באהאלטן דער זיסער באשעפער, דער איז א צדיק.
~~~~~~~~~~~

איך קען נישט פארגעסן וואס איך האב אמאל געהערט פון א ברסלב'ער איד; איך פרעג אים: "וואס מאכט א איד?" זאגט ער מיר: "מענטשן זאגן 'אלעס אינאיינעם איז נישט דא ביי קיינעם'; איינער האט געלט, איינער האט נחת, איינער האט שלום בית וכו', אבער אלעס אינאיינעם איז נישט דא ביי קיינעם, אבער איך זאג דיר אז אמת טאקע 'אלעס אינאיינעם איז נישט דא ביי קיינעם, אויסער ביי איינעם, ביי מיר'; 'איך האב אלעס'". נאכן באגעגענען אזא איד, האב איך געזען וואס הייסט אז א מענטש לעבט מיטן אייבערשטן, וואס הייסט אז א מענטש לעבט מיטן רבינ'ס עצות, אזא מענטש איז מלא שמחה, און ביי אזא מענטש קומט ממש פאר די בחינה פון מעין עולם הבא.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (בבא בתרא יז.): "שְׁלֹשָׁה הִטְעִימָן הַקָּבָּ"ה בָּעוֹלָם הַזֶּה מֵעֵין הָעוֹלָם הַבָּא", דריי מענטשן האבן זוכה געווען צו האבן אויף דער וועלט מעין עולם הבא: אברהם, יצחק און יעקב; ביי אברהם שטייט (בראשית כד, א): "וַה' בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם 'בַּכֹּל'"; ביי יצחק שטייט (שם כז, לג): "וָאֹכַל 'מִכֹּל'", און ביי יעקב שטייט (שם לג, יא): "וְכִי יֶשׁ לִי 'כֹל'"; די הייליגע אבות זענען דורך שווערע ביטערע נסיונות, מיט דעם אלעם האבן זיי נישט געהאט קיין קשיות אויפן אייבערשטן, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (אבות ה, ג): "עֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת נִתְנַסָּה אַבְרָהָם אָבִינוּ", דער אייבערשטער האט אויספרובירט די אבות מיט ביטערע שווערע נסיונות, "וְעָמַד בְּכֻלָּם", זיי האבן נישט געהאט קיין קשיות אויפן אייבערשטן; אויב אזוי, וואס איז פשט אז די אבות הקדושים האבן געהאט בַּכֹּל, מִכֹּל, כֹּל, זיי האבן דאך געהאט שווערע ביטערע נסיונות?! נאר ווען א מענטש דאנקט און לויבט דעם אייבערשטן, און אזוי גייט ער דורך זיין לעבן - דאס איז מעין עולם הבא.

דער רבי האט אונז דערציילט די מעשה פונעם הייליגן 'תם' (סיפורי מעשיות, מעשה ט) וואס האט גארנישט געהאט און אין די זעלבע צייט אלעס געהאט; ער האט געמאכט זייער ווייניג געלט, אבער ער איז שטענדיג פרייליך געווען, ער האט געהאט אלע פיינע מאכלים און משקאות, און אלע סארט קליידער וכו'.

דאס בעטן מיר ביי ברכת המזון: "הָרַחֲמָן הוּא יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, בַּכֹּל, מִכֹּל, כֹּל, כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ"; העלף אונז אייבערשטער אז מיר זאלן לעבן מיט א שטארקע אמונה אזוי ווי די אבות הקדושים, אזוי אויך בעטן מיר דאס אין די תפילה קודם התפילה פון הייליגן רבי ר' אלימלך פון ליזענסק זכותו יגן עלינו: "וּמִמַּדְרֵגָה לַמַּדְרֵגָה תַּעֲלֵנוּ, שֶׁנִּזְכֶּה לָבוֹא לְמַעֲלַת אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב", העלף אונז באשעפער, מיר זאלן זוכה זיין צו קומען צו די גרויסקייט פון די

אבות הקדושים, וואס זיי האבן געלעבט מיט אמונה, זיי האבן נישט מהרהר געווען אויף דיר באשעפער.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - יום ד׳ פרשת וארא, כ״ג טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

רבי נתן איז אמאל אריינגעקומען צום רבי׳ן, און ער האט געזען ווי דער רבי וויינט זייער שטארק, האט ער געפרעגט דעם רבי׳ן פארוואס דער רבי וויינט, האט אים דער רבי געענפערט: ״ווי קען מען אויסטראכטן אויף מיר אזעלכע שקרים וכו׳ וכו׳, מען זאגט אויף מיר אז איך געהערט צו כת ... רחמנא לצלן״, דער רבי האט זייער געוויינט און ר׳ נתן איז ארויס פון צימער. האט ר׳ נתן דערציילט: ״איך האב נישט פארשטאנען פארוואס דער רבי וויינט אזוי, וואס זאל אנגיין פארן רבי׳ן וואס יענער זאגט אויף אים? האט יענער געזאגט, איז וואס?!״ אבער שפעטער ווען ר׳ נתן האט געהאט מחלוקת אויף זיך און מען האט אים נאר געוואלט הרג׳ענען רחמנא לצלן, האט ער שוין פארשטאנען פארוואס דער רבי האט געוויינט; עס איז נישט אנגעגאנגען פארן רבי׳ן אז דער ... רעדט אויף אים, עס האט וויי געטון פארן רבי׳ן אז מענטשן וועלן נישט קענען מקורב ווערן, ווייל דער זקן זאגט אויף אים אזא לשון הרע.

דאס קענען מיר היינט אויך זען, ווען עלטערן ווערן געוואויר אז זייער זון אדער איידעם דריידט זיך מיט דעם רבינ׳ס מענטשן, ער האט שייכות מיטן הייליגן רבי׳ן, ווערט ממש א הימל געשריי; די גאנצע משפחה דרייט זיך איבער, מען צעקריגט זיך איינער מיטן אנדערן, מען קומט נישט צו די אייגענע קינד׳ס שמחות, אלעס נאר פארן בלויזן חטא אז ער דריידט זיך אין ברסלב...

דאס אלעס קומט פון די פילע לשון הרע׳ס וואס מען לאזט ארויס אויף ברסלב, אזוי ווי דער רבי זאגט (שיחות הר״ן, סימן קפב): ״עָלַי אֵין חוֹלְקִים כְּלָל, רַק הֵם חוֹלְקִים עַל מִי שֶׁעָשָׂה כָּךְ כְּמוֹ שֶׁבּוֹדִים הַחוֹלְקִים עָלָיו, וְעַל אִישׁ כָּזֶה בְּוַדַּאי רָאוּי לַחֲלֹק״, אויף מיר קריגן זיי נישט, זיי קריגן אויף דעם וואס מען זאגט אויף אים די אלע לשון הרע׳ס, און אויף אים דארף מען קריגן, אויף אים קריג איך אויך. נאך האט דער רבי געזאגט: ״זֵייא הָאבִּין זִיךְ אוֹיס גֶּישְׁנִיצְט אַה מֶענְטְשׁ, אִין קְרִיגְן אוֹיף אִיהם״, אויף אים קריג איך אויך.
~~~~~~~~~~

זייער אסאך עלטערן קריגן זיך מיט זייערע קינדער ווען זיי הערן אז זייער קינד איז געווארן א 'ברסלב'ער', בפרט אויב הערן זיי אז זייער קינד איז אנגעקומען אין 'היכל הקודש', דאן עסט מען זיך אויף לעבעדיגערהייט, ווייל זיי האבן געהערט אסאך לשון הרע אויף ברסלב בכלל און אויף היכל הקודש קודש הקדשים - בפרט.

אונזער ארבעט איז אראפ צו נעמען דעם שלעכטן נאמען וואס עס איז דא אויפן הייליגן רבי'ן און אויף תלמידי היכל הקודש; מיר דארפן טון אלעס וואס מיר קענען אז מען זאל ארויף קוקן א ברסלב'ער חסיד, מען זאל וויסן אז ברסלב'ער חסידים זענען די צדיקים פון אונזער דור, מיר דארפן פאלגן וואס דער רבי זאגט (ספר המדות, אות צדיק, סימן סט): "מִי שֶׁאוֹהֵב אֶת הַצַּדִּיק, צָרִיךְ לִשְׁמֹר אֶת הַצַּדִּיק, שֶׁלֹּא יֵצֵא עָלָיו שֵׁם רָע", מיר דארפן זיך אויפפירן מיט דרך ארץ אז אלע זאלן זען וואס דער רבי לערנט מיט זיינע תלמידים.

היינט נאכט קומט פאר אן "אסיפת הורים" פאר אלע מאמעס וואס האבן די קינדער אין אונזער מוסד - סיי די וואס האבן אינגלעך אין חדר, און סיי די וואס האבן מיידלעך אין סקול; איך בעט דיר זייער זאלסט בלייבן אין שטוב אכטונג געבן אויף די קינדער, אז דיין ווייב זאל קענען קומען צום "אסיפת הורים". עס איז זייער וויכטיג אז די עלטערן זאלן ארבעטן צוזאמען מיט די מלמדים און טיטשערס; אז מען רעדט זיך דורך איינער מיטן אנדערן קומט ארויס דערפון א גרויסע תועלת, דערפאר בעט איך דיר זייער אז דו זאלסט שיקן דיין ווייב צום אסיפת הורים.

אויב עלטערן קומען נישט ווען מען רופט צוזאמען אזא אסיפה, ווייזט דאס אז עס אינטערעסירט זיי נישט און זיי קימערן זיך בכלל נישט וועגן די חינוך פון זייערע קינדער.

אויב דו האסט זאכן וואס עס שטערט דיר פון דיין קינד'ס מלמד אדער טיטשער, בעט איך דיר זייער דו זאלסט אויפהייבן א טעלעפאן און זיך דורך רעדן מיטן מנהל אדער מיט די מנהלת, נישט זאלסט גיין אונטערן רוקן און בארעדן דעם מלמד אדער טיטשער; דאס איז נישט דער ריכטיגער וועג, דאס איז א סימן אז מען וויל נישט די תועלת פון די קינדער, נאר מען זוכט צו מהרס זיין, צו מאכן מחלוקת וכו'.

די שענסטע זאך איז ווען מען רעדט זיך דורך איינער מיטן צווייטן; מיר זענען נישט קיין מלאכים, און מיר ווילן טון דאס בעסטע וואס מיר קענען, אבער אז מען דערציילט נישט וואס באדערט, קען מען נישט מתקן זיין וכו'.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת וארא, כ"ד טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך האף אז דיין ווייב איז געווען נעכטן ביי די אסיפת הורים און זי האט הנאה געהאט פון די דרשה וכו'; איך וועל דיר שרייבן בקיצור די נקודות וואס מיר האבן גערעדט נעכטן נאכט.

א) מען דארף זייער אכטונג געבן נישט צו טשעפען א קינד; עס איז דא א לאו אין די תורה (ויקרא כה, יז): "לֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת עֲמִיתוֹ", מען טאר נישט טשעפען א צווייטן איד; דאס גייט נישט נאר ארויף אויף א פרעמדער מענטש, נאר דאס גייט אויך אן ביי די אייגענע קינדער. חכמינו זכרונם לברכה זאגן (בבא מציעא נח:): וועגן דעם שטייט ביי דעם לאו "וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹקֶיךָ" - זאלסט מורא האבן פונעם אייבערשטן, ווייל דאס איז א לאו וואס מען קען נישט אנזען צי מען האט טאקע געמיינט צו טשעפען, אדער מען האט נישט דאס געוואלט וכו', דערפאר זאגט די תורה "וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹקֶיךָ" - האב מורא פון מיר אייבערשטער, וואס איך ווייס אלעס וואס מען טראכט.

חינוך איז פון די חשוב'סטע זאכן ביי כלל ישראל, און עלטערן דארפן מחנך זיין זייערע קינדער; אבער מען דארף געדענקען אז מען טאר נישט ווי טון א קינד, און מען טאר נישט טשעפען. למשל, ווען מען וויל זאגן מוסר פאר א קינד אויף זיין אויפפירונג וואס איז נישט אזוי ווי עס דארף צו זיין, טאר מען נישט אראפקלאפן דאס קינד און אים זאגן: "דו וועסט נישט קענען חתונה האבן"; "דו וועסט נישט קענען זיין א מאמע"; ווייל אז מען קלאפט אראפ דאס קינד וועט מען זיך דערזען מיט צוויי פראבלעמען, קודם כל וועט ער בלייבן מיט זיין אלטע שלעכטע נאטור, און צווייטענס, אז ער וועט זיין א שברי כלי רחמנא לצלן.

דערפאר בעט איך דיר, זיי מחזק דיין ווייב זי זאל נישט ווערן פארלוירן ווען זי זעט אז די קינדער זענען נאך נישט אזוי ווי עס דארף צו זיין. מען דארף געדענקען אז קינדער זענען קינדער, און מען דארף זיי מחנך זיין; מען טאר נישט ווערן פארלוירן ווען מען זעט ווי די קינדער פאלגן נישט וכו', אדער ווען מען זעט ווי די קינדער פירן זיך אויף נישט ווי ערוואקסענע מענטשן.

מען טאר נישט דערנידערן קינדער מיט שלעכטע לשונות, ווי למשל: "בעיבי וואס דו ביסט"; "גולם וואס דו ביסט", מען דארף זיך האלטן רואיג כדי מען זאל נישט חרוב מאכן די קינדער מיטן שארפן שפראך, אזוי ווי עס שטייט (ירמיהו ט, ז): "חֵץ שָׁחוּט
~~~~~~~~~~~

לְשׁוֹנָם", מיטן צינג קען מען יענעם הרג'ענען אויף אייביג; עלטערן קענען מיט זייער צינג אפ'שחט'ן זייערע קינדער. מען דארף האבן אייזערנע נערוון אז מען זאל זיך נישט פארלירן ווען מען איז מחנך די קינדער.

ב) נאכדעם האבן מיר גערעדט אז אויב עס זענען דא זאכן וואס די עלטערן זענען נישט צופרידן פון סקול אדער פון חדר, זאלן זיי אנרופן דעם מנהל אדער מנהלת זיך דורכשמועסן, ווייל דער מוסד וויל טון דאס בעסטע פאר די קינדער, ממילא דארפן מיר וויסן יעדע פרט וואס מען איז צופרידן וכו' און יעדע פרט וואס מען דארף פארעכטן, און מיר וועלן דאס מיטן אייבערשטנס הילף פארעכטן.

דאס אז מען רעדט איינער צום צווייטן קעגן א מלמד אדער א טיטשער, דאס איז א סימן אז מען וויל נישט מתקן זיין וכו', נאר דאס ווייזט אז מען וויל מהרס זיין, מען וויל אונטערברענגען דעם מלמד אדער טיטשער וכו' וכו'; איך האב שוין אפאר מאל געהאט מעשיות וואס מען איז מיר געקומען זאגן: "דער און דער האט זיך אפגערעדט קעגן דעם מלמד", האב איך געפרעגט דעם וואס איז מיר געקומען דערציילן די לשון הרע: "וואס האט דאס מיט דיר? דו האסט דאך בכלל נישט קיין קינד ביי יענעם מלמד און דו ביסט נישט פון די הנהלה; פארוואס ווען יענער האט אנגעהויבן רעדן צו דיר קעגן דעם מלמד האסטו אים נישט אפגעשטעלט און געזאגט "רעד נישט צו מיר, גיי צום מנהל, גיי צום ראש ישיבה".

ווען איינער האט א פראבלעם צווישן זיין קינד אינעם מלמד/טיטשער און ער גייט סתם ארום רעדן צו עלטערן, איז א סימן אז ער ווייסט גאנץ גוט ביי זיך אז עס איז זיין אייגענע פראבלעם וכו', ער ווייסט אז זיין קינד איז נישט מחונך, דערפאר, אנשטאט צו רעדן צום מנהל וכו' וואס ער ווייסט אז מען וועט אים קלאר זאגן אז דיין זון איז נישט מחונך, ער פירט זיך נישט אויף מיט דרך ארץ וכו', לויפט ער ארום מאכן א טומל.

איך זאג אייך אלע מיינע תלמידים, אויב עפעס שטערט דיר בנוגע די חינוך הבנים והבנות, קום רעדן צום מנהל/מנהלת; מיר האבן א טייערער מנהל וואס ער איז גרייט צו טון אלעס אויף דער וועלט, אבי די קינדער זאלן באקומען דאס מערסטע יראת שמים און די שענסטע מידות וכו'. אויך האבן מיר די געטרייע מנהלת וואס זי איז גרייט צו טון אלעס אויף דער וועלט אז אונזערע קינדער זאלן אויסוואקסן ערליכע אידישע מאמעס, דאס איז פאר מיר א מתנה פון הימל אז מיר האבן א געטרייע סטעף פון מלמדים און טיטשערס, זיי וועלן אלעס טון אז די קינדער זאלן באקומען דאס בעסטע חינוך.

ג) די דריטע נקודה האבן מיר גערעדט, אז מען דארף זייער אכטונג געבן נישט אוועק צו מאכן דעם מלמד/טיטשער פארנט פונעם קינד; ווען א קינד קומט אהיים און פארציילט עפעס פון חדר אדער פון סקול - זאכן וואס א מלמד דארף נישט רעדן, זאכן וואס א טיטשער דארף נישט זאגן וכו', אדער א קינד קומט אהיים אז זיין רבי האט געזאגט אז מען דארף טון אזוי און אזוי, און דו ווייסט ביי דיר אז דאס איז הבל הבלים, שטותים און לאקשן, אדער דו ווייסט אז מען טאר נישט רעדן אזוי צו קינדער וכו', דו ווילסט שוין אויספלאצן און שרייען: "דער מלמד איז א משוגענער", "די טיטשער איז אינגאנצן אראפ פון זינען"; זאלסטו גוט וויסן אז אויב דו מאכסט אוועק דעם מלמד אדער טיטשער פארנט פון דיינע קינדער, האסטו אויסגעלערנט פאר דיין קינד חוצפה און עזות, רחמנא לצלן.

פארן קינד זאגט מען: "זייער פיין, זייער וואויל", "דו האסט זייער א גוטע מלמד"; "דו האסט זייער א גוטע טיטשער"; "דו זאלסט זיך פירן מיט דרך ארץ, מיט הכנעה וכו'"; נאכדעם זאלסטו אויפהייבן א טעלעפאן צום מלמד און אים שיינערהייט זאגן: "ר' איד, ביסט אינגאנצן אראפ פון זינען, אזוי רעדט מען צו קינדער וכו'?!", אדער דיין ווייב זאל אויפהייבן א טעלעפאן צום טיטשער און איר שיינערהייט זאגן: "חשוב'ע טיטשער, איך מיין אז מען דארף אכטונג געבן ווי אזוי מען רעדט מיט מיידלעך"; "חשוב'ע טיטשער, מען קען נישט מאכן קיין אויסנאם; מען קען נישט נעמען איין מיידל פאר א מיוחסת און מיט די אנדערע שלאגן כפרות"; דאס איז די ריכטיגע וועג פון חינוך.

אבער אויב מען מאכט אוועק דעם מלמד אדער טיטשער פארנט פונעם קינד, וואס קען מען שוין ערווארטן פונעם קינד... ווען דער קינד קומט צוריק אין חדר, און ער הערט ווי דער מלמד הייבט אן רעדן מוסר, דער מלמד הייבט אן פארציילן מעשיות, קען דאס דער קינד מער נישט אריין נעמען אין זיין מח, דאס קינד קען מער נישט אויסהערן זיינע מלמדים, ווייל ער זעט ווי זיין טאטע לאכט ביים שבת טיש פון זיין מלמד, ער הערט ווי זיין מאמע בארעדט זיין רבי אויפן טעלעפאן וכו'; נאכדעם וואקסן די קינדער אויף מחוצפים און עזות פנימ'ער רחמנא לצלן.

אויב דער מלמד פארשעמט דאס קינד, ער איז אים משפיל; דארף מען אריבערגיין צום מלמד און רעדן מיט אים וכו', אבער נישט זאגן פארן קינד: "איך גיי הרג'נען דיין רבי", וכדומה.

איך אליין האב מיט געהאלטן מעשיות ביי מוהרא"ש ווען אינגעלייט זענען געקומען דערציילן אז זייערע קינדער קומען אהיים פון חדר זאגנדיג אז דער רבי שלאגט

און רצח׳ט זיי (נישט פון די ברסלב׳ער חדר, ברוך השם ביי אונז שלאגט מען נישט), האט מוהרא״ש זיי געהייסן: גיי אריבער צום מלמד פריוואט, קוק אים אריין אין די אויגן, און זאג אים: ״איך ווארן אייך אויב איר וועט נאכאמאל שלאגן מיין קינד״; אבער נישט פשט אז טאטע מאמע זאלן זיצן אין שטוב און מאכן ליצנות פונעם מלמד אדער טיטשער, דעמאלט טוט מען גארנישט אויף, מען מאכט נאר קאליע אז דאס קינד זאל מער נישט מקבל זיין וכו׳.

ד) נאכדעם האבן מיר גערעדט וועגן די צרה וואס פלאגט אונזער דור: ״סמארט-פאון״; איך האב זיך געבעטן ביי די מאמעס זיי זאלן רחמנות האבן אויף זייערע קינדער און אוועקווארפן זייערע סמארט-פאונס. אפילו די וואס האבן דאס נאר צו כאפן בילדער, זאלן זיך ענדערשט קויפן א קאמערע ווי צו האבן א סמארט-פאון; ווייל דאס איז אזוי ציענדיג, אזוי גלאנציג, אז מען כאפט זיך נישט ווי דאס ציט אוועק די מאמע פון זיצן מיט די קינדער און פארברענגען מיט זיי.

א אידישע מאמע דארף נישט האבן קיין סמארט-פאון, ווייל דאס נעמט אוועק די מאמע פון די קינדער; מען ווערט פארשפילט מיט דעם, מען ווערט אריין געדרייט אין שמועסן מיט חברט׳עס לאנגע שעות וכו׳, און די קינדער גייען שלאפן ווי יתומים; זיי גייען אין חדר ווי יתומים, ווייל די מאמע איז פארנומען מיט איר סמארט-פאון.

איך האב פארציילט פאר די מאמעס אז איך האב באקומען א בריוו פון א בחור וואו ער שרייבט מיר: ״ראש ישיבה, איך ווייס נישט וואס צו טון; איך הער אויס די שיעורים אויף ״קול ברסלב״ ווי דער ראש ישיבה זאגט אז מען זאל אהיים גיין העלפן טאטע מאמע; מען זאל אהיים גיין שמועסן מיט די עלטערן; איך האב עלטערן אבער זיי זענען נישט דא פאר מיר. ווען איך קום אהיים, טרעף איך מיין טאטע זיצן מיט זיין סמארט-פאון, ער איז פארנומען מיט זיינע זאכן, מיין מאמע זיצט אויף די אנדערע קאוטש און זי איז ארייגעטון אין איר סמארט-פאון, זי האלט אין איין איינקויפן ״אן-ליין״, זאג מיר וואס צו טון״.

איך פרעג דיר, וואס זאל איך ענטפערן פאר דעם בחור? וואס דארף ער טון אז ער איז אזוי ווי א יתום? איין זאך פעלט אים, אז ער האט נישט ווער עס זאל רחמנות האבן אויף אים ווייל ״עכט״ האט ער יא א טאטע און א מאמע, אבער ״באמת״ האט ער נישט קיין עלטערן, ווייל זיי זענען אריין געטון אין זייערע ״כלומר׳ישע ביזנעס״ מיט זייער ״סמארט-פאון״.

מען האט פארגעשטעלט פאר די פרויען א פרעזענטאציע ווי אזוי עס זעט אויס ווען קינדערווארטן אויף זייער טאטע מאמע אז זיי זאלן אביסל אהיים קומען און שפילן

מיט זיי א געים וכו׳; איך מיין אז דו זאלסט אויסהערן די גאנצע שיעור וועט דיר דאס אויך העלפן.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

נ. ב. דעם שבת וועל איך נישט זיין אין וויליאמסבורג.

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - ערב שבת קודש פ׳ וארא, כ״ה טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

זע צו העלפן אנגרייטן אלעס וואס מען דארף לכבוד שבת; פרייטאג צופרי דארף מען שוין אנגרייטן דעם שבת טיש מיט די ליכט און אויפרוימען דעם שטוב.

עס איז זייער א גרויסע זאך אליינס אנצוגרייטן לכבוד שבת, אזוי ווי מיר געפונען אין חז״ל (שבת קיט.) אז די הייליגע תנאים און אמוראים האבן אליינס געטון די הכנות לכבוד שבת; רַב סַפְרָא מְחָרֵיךְ רֵישָׁא, רב ספרא האט אפגעברענט דעם קאפ פון א בהמה לכבוד שבת; רָבָא מָלַח שִׁיבּוּטָא, רבא האט אליינס געזאלצן די פיש; רַב הוּנָא מַדְלִיק שְׁרָגֵי, רב הונא האט אנגעגרייט די ליכט; רַב פָּפָּא גָּדִיל פְּתִילְתָּא, רב פפא האט געמאכט די קנויטן; רַב חִסְדָּא פָּרִים סִילְקָא, רב חסדא האט געשניטן די גרינצייג; רַבָּה וְרַב יוֹסֵף מְצַלְּחִי צִיבֵי, רבה און רב יוסף האבן געהאקט האלץ; רַבִּי זֵירָא מְצַתֵּת צַתּוּתֵי, רבי זירא האט אנגעצינדן די פייער מיט קליינע שטיקלעך האלץ; רַב נַחְמָן בַּר יִצְחָק מְכַתֵּף וְעָיֵיל מְכַתֵּף וְנָפִיק, רב נחמן בר יצחק האט אליינס אריין געברענגט אלע קליידער און כלים, אזוי ווי מען גרייט זיך אן מקבל צו זיין א חשוב׳ע גאסט; זעט מען פון דעם אז די גרויסע צדיקים האבן אליינס געארבעט אנצוגרייטן לכבוד שבת, זיי האבן זיך נישט געשעמט וכו׳, זיי האבן נישט געזאגט אז עס פאסט נישט, נאר אדרבה, זיי האבן עס געטון מיט די גרעסטע מאס שמחה, דארפן מיר זיך זיכער מוסר נפש זיין צו העלפן די ווייב אנגרייטן דעם שבת קודש.

גרייט זיך שיינע מעשיות וואס צו דערציילן ביים שבת טיש; היינט איז דא א שפע פון מעשה ביכלעך פון אגדות חז״ל און פון צדיקים וואו דו קענסט טרעפן זייער שיינע מעשיות צו דערציילן. קינדער האבן זייער ליב צו הערן מעשיות פון צדיקים, זיי דארפן נישט קיין תורות, זיי דארפן מעשיות; אויב מען וויל האבן א שיינע שבת טיש, דארף מען זיך אנגרייטן שיינע מעשיות פון צדיקים, דאס וועט האלטן די קינדער רואיג און געלאסן.
~~~~~~~~~~~

דער רבי האט פארציילט אז האט ער זוכה געווען אנצוהייבן דינען דעם אייבערשטן דורך דעם וואס ער האט געהערט מעשיות פון צדיקים ווען ער איז געווען א יונגער אינגל, דאס האט אים אויפגעפלאקערט זיין הארץ.

וויסן זאלסטו אז קינדערווארטן א גאנצע וואך אויף די שבת'דיגע סעודות; א גאנצע וואך קומט נישט אויס פאר רוב עלטערן צו פארברענגען מיט די קינדער, זייער אסאך מאל זעהן די עלטערן נישט זייערע קינדער דורכאויס די וואך, מען קומט אהיים ווען די קינדער שלאפן שוין, און מען גייט פארטאגס צו דער ארבעט ווען די קינדער שלאפן נאך; די קינדער ווארטן א גאנצע וואך אויף שבת, צו זיצן ארום דעם טיש מיט די עלטערן, דאס ווערט ביי זיי איינגעקריצט אין זייער מח, און דאס בלייבט זיי שטענדיג אין זכרון.

מען דארף זייער אסאך בעטן דעם אייבערשטן אז שבת זאל מען זיין פריילין, מען זאל זיין אין א גוטע גיסטע, ווייל אלעס ווענדט זיך אין דער טאטע; ווען דער טאטע איז פריילין און גוט מוטיג זענען אלע קינדער פריילין און רואיג, אזוי אויך פארקערט, ווען די קינדער זעהן ווי דער טאטע שרייט, דער טאטע בייזערט זיך, ווער רעדט נאך אז ער שרייט אויף די מאמע אוןווארפט א פחד אין שטוב, ווערן די קינדער דערשראקן און איינגעצוימט, זייער מח קען זיך נישט עפענען אזוי ווי עס דארף צו זיין, און זיי אנטוויקלען זיך נישט געהעריג, אזוי ווי דער רבי זאגט (ספר המידות, אות בנים, סימן קז): "הַבָּנִים שׁוֹטִים, כְּשֶׁאֲבִיהֶם כַּעֲסָן", קינדער וואקסן אויף שוטים ווען זיי האבן א טאטע א כעסן; ווייל אז דער טאטע בייזערט זיך אויף זיי, קענען זיי נישט אויפוואקסן, און פון פחד גייט מען אריין אין א קטנות הדעת השם ירחם.

א פריילינכן שבת.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת בא, כ"ז טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך האף אז דו גייסט אין שול יעדן טאג דאווענען שחרית, מנחה און מעריב; חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ברכות ז:) אויפן פסוק (תהלים סט, יד): "וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ ה' עֵת רָצוֹן"; "אֵימָתַי עֵת רָצוֹן?" ווען איז אן עת רצון, "בְּשָׁעָה שֶׁהַצִּבּוּר מִתְפַּלְּלִין", ווען דער ציבור דאווענט; דערפאר דארף מען זיך זייער אנשטרענגען צו גיין יעדן טאג אין שול דאווענען שחרית מנחה מעריב, מיט מנין דיקא.
~~~~~~~~~~

דער רבי זאגט (ספר המידות, אות תפילה, סימן לו): "מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ בֵּית הַכְּנֶסֶת, וְאֵינוֹ נִכְנָס לְשָׁם לְהִתְפַּלֵּל, גּוֹרֵם גָּלוּת לְבָנָיו"; ווער עס וואוינט אין א שטאט וואו עס איז דא א מנין און ער גייט נישט דאווענען אין שול, איז ער גורם אז זיינע קינדער וועלן זיך וואלגערן פון איין פלאץ צום צווייטן; מען קען זאגן א פשוט'ער טעם אין דעם, אז ווען קינדער זעהן ווי דער טאטע גייט נישט אין שול וועלן זיי אויך נישט גיין אין שול, און אז די קינדער האבן נישט קיין טאטע וואס איז זיי מחנך צו גיין דאווענען, וועלן זיי האבן א גלות לעבן, זיי וועלן זיך וואלגערן אין די גאסן רחמנא לצלן.

דערפאר וויל איך דיר מחזק זיין מיין ליבער ברודער ..., גיי אין שול יעדן טאג דאווענען אלע דריי תפילות מיט מנין, דעמאלט וועט דיר גוט זיין, און דיינע קינדער וועלן נישט אריבערגיין גלות רחמנא לצלן.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ברכות ו:): "בְּשָׁעָה שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְלֹא מָצָא בָּהּ עֲשָׂרָה מִיָּד הוּא כּוֹעֵס, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נ, ב): "מַדּוּעַ בָּאתִי וְאֵין אִישׁ, קָרָאתִי וְאֵין עוֹנֶה", ווען דער אייבערשטער קומט אין שול אין זעט אז עס איז נישט דא קיין מנין ווערט דער אייבערשטער בכעס; זעט מען פון דעם דאס פארקערט אויך, אז ווען דער אייבערשטער קומט אין שול און זעט ווי מען דאווענט מיט מנין, האט דער אייבערשטער פון דעם א נחת רוח.

איך ווייס אז דו ביסט צעבראכן און דו האסט טויזנט תירוצים פארוואס דו זאלסט זיין פטור וכו', אבער, מיין טייערע ברודער, שטארק דיר אויף דיינע נסיונות, שטארק דיר אויף דיינע שוועריקייטן, לויף אין שול, וועט דיר גוט זיין בזה ובבא.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת בא, כ"ח טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

אשרינו מה טוב חלקינו ומה נעים גורלינו אז מיר ווייסן פון הייליגן רבי'ן וואס וועקט אונז אויף פון אונזער שלאף און דערמאנט אונז פון תכלית; ער דערמאנט אונז אז עס איז דא א באשעפער אויף דער וועלט, נאר אים דארף מען דינען, און וואס מיר דארפן זאלן מיר אים בעטן.
~~~~~~~~~~~

עס שטייט ביי די מלחמה פון עמלק (שמות יז, יא) אז כל זמן משה רבינו האט געהאלטן זיינע הענט אויף ארויף האבן די אידישע קינדער מנצח געווען, אבער ווען משה רבינו האט אראפ געלייגט זיינע הענט האבן די אידן פארלוירן.

פרעגן חכמינו הקדושים (ראש השנה פרק ג, משנה ח): "וְכִי יָדָיו שֶׁל משֶׁה עוֹשׂוֹת מִלְחָמָה אוֹ שׁוֹבְרוֹת מִלְחָמָה?" צי טוט דען משה רבינו'ס הענט מאכן מען זאל מנצח זיין אדער פארלירן, "אֶלָּא כָּל זְמַן שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מִסְתַּכְּלִים כְּלַפֵּי מַעְלָה וּמְשַׁעְבְּדִין אֶת לִבָּם לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם, הָיוּ מִתְגַּבְּרִים; וְאִם לָאו, הָיוּ נוֹפְלִין", נאר וואס דען, משה רבינו איז געזיצן און געוויזן מיט זיין הענט אויף ארויף, ער האט געשטארקט די אידן: 'קוקט ארויף, עס איז דא א באשעפער אויפן וועלט'.

מען איז געקומען שרייען צו משה רבינו אז עמלק שניידט שטיקער פון כלל ישראל, אזוי ווי עס שטייט (דברים כה, יח): "וַיְזַנֵּב בְּךָ כָּל הַנֶּחֱשָׁלִים אַחֲרֶיךָ", זאגן חז"ל (תנחומא כי תצא, סימן ט): "הָיוּ מְחַתְּכִין מִילוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְזוֹרְקִין כְּלַפֵּי מַעְלָה", ער האט אראפ געווארפן אידישע קינדער, און דער מצב איז געווען זייער ביטער. וואס האט משה רבינו געטון? ער האט אויפגעהויבן זיינע הענט צום הימל און געוויזן פאר די אידן: 'קוקט ארויף צום אייבערשטן, האט אמונה אין בורא כל עולמים, אלעס איז דער אייבערשטער, אלעס טוט ער', און ווען די אידישע קינדער האבן געפאלגט משה רבינו און ארויפגעקוקט צום אייבערשטן, האבן זיי מנצח געווען, ווייל ווען א מענטש פארלאזט זיך נאר אויפן באשעפער, זעט ער ניסים ונפלאות. און ווען די אידן האבן פארגעסן פונעם אייבערשטן, האט עמלק מנצח געווען.

מוהרא"ש זאגט אז עמל"ק איז בגימטריא ספ"ק; עמלק וויל נאר אריין ברענגען אין אידישע קינדער ספיקות, אזוי ווי עס שטייט (שמות יז, ז - ח): "הֲיֵשׁ ה' בְּקִרְבֵּנוּ אִם אָיִן - וַיָּבֹא עֲמָלֵק; דארפן מיר זיך זייער שטארקן אין די אמונה הקדושה און גלייבן אז דער אייבערשטער איז מיט מיר, ביי מיר, און נעבן מיר; אזוי איז מען זייער מצליח און מען איז יעדן מנצח.

דערפאר בעט איך דיר מיין ליבער ברודער, שטארק דיר מיט אמונה פשוטה אינעם הייליגן באשעפער, פארצייל אים אלעס וואס דרוקט דיר; בעט אים ער זאל רחמנות האבן אויף דיר און דיר ארויסנעמען פון דיין שווערע פלאנטער וואו דו ביסט אריין געפאלן. זאלסט זיך נישט מייאש זיין, ווייל רבי האט געזאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן עח): "קיין יאוש איז גארנישט פארהאנען"; פון יעדע פלאץ און פון יעדע מצב קען מען ארויס קריכן, מען דארף נאר האבן אמונה, מען דארף גלייבן אז גארנישט פאסירט נישט

פון זיך אליין, נאר אלעס האט א חשבון, יעדע קליינע זאך און יעדע גרויסע זאך קומט פונעם אייבערשטן.

דאס איז די גאנצע ברסלב׳ער חסידות; דער רבי וויל גארנישט פון אונז, נאר איין זאך: ׳פון ווען מיר עפענען אונזערע אויגן אינדערפרי זאלן מיר נישט מסיח דעת זיין פונעם אייבערשטן׳, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק ב׳, סימן צו): ״איך האב געוואלט איר זאלט א גאנצן טאג רעדן צום אייבערשטן - פון צופרי ביז אויף דער נאכט, אבער איך זע אז איר טוט דאס נישט, וויל איך אייך בעטן איר זאלט כאטשיג רעדן צום אייבערשטן איין שעה יעדן טאג״; זעט מען וואס דער רבי וויל פון אונז, אז מיר זאלן לעבן א חיים טובים, א חיים מתוקים וואס דאס קען נאר זיין אז מען לעבט מיט אמונה.

דערפאר ליבער ברודער, אז מיר זענען מקורב צו אזא גרויסער רבי, דארפן מיר פאלגן דעם רבי״ן און זיך צוגעוואוינען צו שמועסן מיטן אייבערשטן א גאנצן טאג; יעדע זאך וואס דו דארפסט, זאלסטו אויסשמועסן מיטן אייבערשטן אויף דיין מאמע לשון. גיי אויף א פלאץ וואו קיינער איז נישט דארט און שמועס דיר אויס מיט אים אלע דיינע פראבלעמען ברוחניות ובגשמיות, זאלסט אים אלעס אויסדערציילן, וועסטו זען ווי דיין לעבן וועט זיך דיר טוישן לטוב.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - יום ג׳ פרשת בא, כ״ט טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

היינט זענען מיר מסיים מסכת שבועות; איך האף אז דו האסט אויך מסיים געווען דעם מסכת.

איך האף אז דו האסט שכל אריין צו כאפן יעדן טאג א דף גמרא, וואס דאס רייניגט דעם מענטש פון אלע שלעכטע מעשים.

מיר האבן היינט געהאט א שיינעם סיום אין ישיבה, וואס מיר האבן געמאכט פאר אלע אינגעלייט און בחורים וואס האלטן מיט דעם שיעור יעדן אינדערפרי.

מוהרא״ש זכרונו לברכה האט דערציילט, אז דער הייליגער רבי ר׳ מענדעלע רימענובער זכותו יגן עלינו, איז געווען דער בעל תפילה קבוע ראש השנה ביי זיין הייליגן רבי״ן, דער הייליגער רבי ר׳ אלימלך פון ליזענסק זכותו יגן עלינו; איין יאר האט זיך געמאכט אז ער האט נישט געוואלט צו גיין צום עמוד, ער האט זיך באהאלטן פארן
~~~~~~~~~~~

דאווענען אז מען זאל אים נישט קענען טרעפן, אזוי זאל מען דארפן צו שיקן א צווייטן צום עמוד, אבער דער הייליגער רבי ר׳ אלימלך האט נישט געוואלט גיין דאווענען ביז ווילאנג מען טרעפט אים, ווייל ער האט נישט געוואלט מען זאל צו שיקן א צווייטן צום עמוד. זענען די תלמידים אים געגאנגען זוכן, ביז מען האט אים געטראפן דארט וואו ער איז געווען באהאלטן. מען האט אים געזאגט אז דער רבי וויל נישט גיין דאווענען ביז ער קומט צוריק אין בית המדרש זיין דער בעל תפילה. ער האט נישט געהאט קיין ברירה, איז ער אריין געקומען אין בית המדרש און צוגעגאנגען צום עמוד אזוי ווי יאר יערליך אייביג.

נאכן דאווענען האט מען אים געמוטשעט ער זאל פארציילן פארוואס ער האט נישט געוואלט דאווענען פארן עמוד, האט ער זיי געענטפערט אזוי: ״כך מקובלני, אז ווער עס איז א בעל תפילה ראש השנה און יום כיפור דארף זייער אכטונג געבן פון חמשה עשר באב צו לערנען גמרא יעדן איינציגן טאג, אבער היות איך בין געווען אונטערוועגנס פון מיין שטאט פריסטיק צו קומען קיין ליזענסק, און איך האב געהאט אסאך טרדות, איז מיר נישט אויסגעקומען יעדן טאג צו לערנען גמרא, האב איך מיך באהאלטן, ווייל איך בין נישט ראוי צו דאווענען פארן עמוד״.

זעט מען פון דעם - האט מוהרא״ש אויסגעפירט - וואס הייסט לערנען גמרא, אז דאס רייניגט און הייליגט דעם מענטש.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

נ. ב. מארגן וועט אם ירצה ה׳ פארקומען א פרויען צוזאמקום, סיי אין ישיבה, סיי אין קרית יואל און אין דזשערזי-סיטי; זע צו בלייבן אין שטוב אז דיין ווייב זאל קענען קומען.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - יום ד׳ פרשת בא, ראש חודש שבט, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

אשרינו מה טוב חלקינו ומה נעים גורלינו אז מיר האבן זוכה געווען צו וויסן פון הייליגן רבי׳ן; דער רבי לערנט אונז אויס אז מיר זאלן זיך דערהאלטן אפילו עס איז זייער שווער. און אפילו אז מען האט שווערע נסיונות וכו׳ וכו׳, זאל מען עס דורך שטופן און גלייבן באמונה שלימה אז אלעס איז לטובה.
~~~~~~~~~~~

איך וויל דיר זייער בעטן אז דו זאלסט היינט אנהייבן מסכת עבודה זרה; נעכטן האבן מיר זוכה געווען צו ענדיגן מסכת שבועות און היינט הייבן מיר אן א נייע מסכת. איך בעט דיר מיין ליבער טייערע ..., כאפ דיך מיט, עפן די גמרא יעדן טאג און לערן א דף גמרא. אפילו דו פארשטייסט נישט וואס דו לערנסט - דאך זאלסטו זאגן די ווערטער פון די גמרא, ווייל יעדעס ווארט תורה וואס א מענטש איז זוכה צו לערנען בזה העולם ווערט ער דורכדעם דעם נענטער צום אייבערשטן.

דער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן יט): "אפילו א מענטש וואס איז אראפ געפאלן אין שלעכטע מעשים, ער טוט נעבעך עבירות, ער זינדיגט וכו' וכו'; דאך, אויב וועט ער יעדן טאג לערנען תורה, וועט ער ווערן אן ערליכער איד און ער וועט ארויס קריכן פון זיין בלאטע". דו קענסט זיך נישט פארשטעלן וואס א דף גמרא טוט פארן מענטש, ועל כולם אז עס רייסט ארויס דעם מענטש פון אלע שמוץ.

מוהרא"ש זכרונו לברכה זאגט אז מען זעט אן אינטערעסאנטע זאך; דער ס"מ וועט לאזן דעם מענטש אלעס טון, ביז עס קומט צו עפענען די גמרא. ער קומט מיט אן א שיעור תירוצים - באלד, שפעטער, מארגן, נעכטן וכו', ווייל גמרא איז פייער פאר אים און דאס פארברענט אים אינגאנצן. ווען א איד לערנט גמרא ווערן פארברענט אלע קליפות, דערפאר ווען ער זעט ווי א איד וויל אנהייבן לערנען גמרא, קומט ער מיט אלע סארט תירוצים פארוואס נישט צו לערנען.

איך בעט דיר זייער זאלסט געדענקען פארוואס מיר זענען געקומען צום רבי'ן, נאר אז דער רבי זאל אונז - דורך זיינע עצות - צוריק ברענגען צום אייבערשטן, דארפן מיר פאלגן דעם רבי'ן און לערנען יעדן טאג אביסל. דער רבי שרייבט פאר זיין איידעם: "בַּקָּשָׁתִי מֵאֲהוּבִי חֲתָנִי, שֶׁתִּלְמַד בְּכָל יוֹם שִׁיעוּר גְּמָרָא וּפוֹסֵק, שֶׁלֹּא תַּעֲשֶׂה חַס וְשָׁלוֹם מְטָפֵל עִיקָר, רַק אֶת הָאֱלֹקִים יְרָא וְכוּ', כִּי זֶה כָּל הָאָדָם", איך בעט דיר מיין ליבער איידעם, זאלסט יעדן טאג לערנען גמרא און הלכה, זאלסט נישט מאכן פון זאכן וואס זענען נישט וויכטיג אן עיקר וכו'; זעט מען וואס דער רבי האט געוואלט - נאר תורה ותפילה ויראת שמים. דערפאר הייב אן היינט מסכת עבודה זרה - א דף גמרא יעדן טאג. אפילו דו פארשטייסט נישט קיין איין ווארט, דאך זאלסטו זאגן די ווערטער און די תורה וועט דיר אינגאנצן אויסוואשן פון דיין שלעכטס.

מיר האבן היינט אין די גמרא (עבודה זרה ב.): "לְעָתִיד לָבֹא מֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא סֵפֶר תּוֹרָה וּמַנִּיחוֹ בְּחֵיקוֹ וְאוֹמֵר לְמִי שֶׁעָסַק בָּהּ יָבֹא וְיִטֹּל שְׂכָרוֹ", ווען משיח וועט קומען וועט דער אייבערשטער נעמען די תורה אויף זיין שויס און זאגן: "ווער עס האט געלערנט תורה זאל קומען נעמען שכר", ווייל (שם ג.): "אֲפִילּוּ עוֹבֵד כּוֹכָבִים וְעוֹסֵק

בַּתּוֹרָה הֲרֵי הוּא כְּכֹהֵן גָּדוֹל"; זעט מען ווי חשוב תורה איז ביים אייבערשטן, אז ווען א מענטש לערנט תורה, ווערט ער נאנט צום אייבערשטן און חשוב ביים אייבערשטן.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

היינט נאכט איז דא א פרויען צוזאמקום סיי אין ישיבה, סיי אין קרית יואל און אין דזשערסי-סיטי פאר אלע נשות אנשי שלומינו; איך בעט דיר זייער, זע צו בלייבן אין שטוב אז דיין ווייב זאל קענען קומען נעמען אביסל חיזוק אנצוגיין אין לעבן.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - יום ד׳ פרשת בא, ראש חודש שבט, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד מיינע טייערע תלמידים ר׳ אברהם הערש נרו יאיר און ר׳ בערל נרו יאיר, גבאים בית המדרש היכל הקודש בלומינגראוו קרית יואל יצ"ו

איך האב זייער הנאה געהאט צו זיין ביי אייך אויף שבת; בעיקר האב איך הנאה געהאט פון דאס דאווענען ביי אייך. מען דאוונט זייער שיין, קיינער שמועסט נישט, עס שפירט זיך ביי אייך א גוטע אויר און מען לעבט באחדות איינער מיטן צווייטן, עס הערשט א דרך ארץ וכו׳ און עס נישט דא קיין הפקירות.

מוהרא"ש האט איינגעפירט אז מען זאל זאגן דעם "תיקון הכללי" גלייך נאכן דאווענען, דארפט איר זיין שטארק מיט דעם. אפילו עס איז דא א קידוש נאכן דאווענען און עס קומען געסט קען מען נישט מבטל זיין דאס זאגן תיקון הכללי צוזאמען מיט א מנין. דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א׳, סימן כט) אז דער "תיקון הכללי" איז מסוגל פאר פרנסה און פאר אלע ישועות.

איר געדענקט דאך אודאי ווי מוהרא"ש פלעגט צו גיין צום עמוד זאגן דעם "תיקון הכללי" יעדע שבת נאך מוסף. מוהרא"ש האט נישט געדאווענט פארן עמוד, אבער דעם תיקון הכללי דאס האט ער געזאגט ביים עמוד יעדע וואך. אויך געדענק איך אז ווען איך האב זוכה געווען צו דאווענען ראש השנה ביי מוהרא"ש תפילת שחרית און דער סדר איז אז ראש השנה און יום כיפור זאגט מען דעם "תיקון הכללי" נאך שחרית, האט מיר מוהרא"ש געזאגט אז דאס זאל איך זאגן שטייט. דאס הייסט, א גאנצן דאווענען האט מיר מוהרא"ש געווינקען מיט די הענט איך זאל נישט שלעפן דאס דאווענען אבער ביים תיקון הכללי האט ער מיר געווינקען מיט די האנט צו זאגן שטייט; דערפאר זאלט איר אזוי טון ביי אייך אין בית המדרש, פאר מען מאכט קידוש וכו׳ זאל מען זאגן צוזאמען "תיקון הכללי". אפילו עס קומען געסט וכו׳ דארפן זיי פארשטיין אז יעדע שול האט
~~~~~~~~~~

זיינע מנהגים און דא איז דער מנהג צו זאגן "תיקון הכללי", ווארט מען נאך די פאר מינוט וכו'.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת בא, ב' שבט, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

נעכטן ביי די שיעור פאר די פרויען האב איך פארציילט א וואונדערליכע מעשה וואס האט יעצט פאסירט ביי איינעם פון אונזערע תלמידים. א מעשה פון אמונה, א מעשה פון תפילה, א מעשה וואס ווייזט אז עס איז נישט דא קיין יאוש. די מעשה האט פאסירט פאריגע וואך און איך פארצייל עס ווייל זיי האבן מיר געבעטן אז איך זאל דאס מפרסם זיין.

ווען די פארפאלק האבן זיך דערוואוסט אז זיי ווארטן א שמחה זענען זיי געווען זייער פרייליך ביז זיי האבן געהערט וואס דער דאקטער האט זיי געזאגט, אז ער זעט אז דאס קינד איז נישט קיין געזונט קינד לא עלינו ולא עליכם און זיי האבן זיך זייער דערשראקן. דער אינגערמאן איז געקומען צו מיר פארגאנגענעם זומער מיט א געוויין מיט א געשריי מיר צו פארציילן די שלעכטע בשורה וואס דער דאקטער זאגט לא עלינו. איך האב אים מחזק געווען אז ער זאל זיך שטארקן מיט אמונה אינעם אייבערשטן און ער זאל וויסן אז מיט תפילה קען מען פועל'ן א ישועה. יעצט האבן זיי געמאכט א שמחה, עס איז זיי געבוירן געווארן א געזונט קינד, האבן זיי מיר געבעטן איך זאל דאס מפרסם זיין ווייל זיי האבן זיך פארגענומען אז אויב דער אייבערשטער וועט זיי העלפן וועלן זיי פארציילן די ניסים פאר אלעמען, אז יעדער זאל זען אז עס איז דא א באשעפער אויף דער וועלט און נאר צו אים דארף מען זיך ווענדן ווען מען האט א צרה.

אויך האט זיך די מאמע פארגענומען אז זי וועט מער אכטונג געבן אז איר קלייד ביי איר האלז זאל זיין צניעות'דיג, ווייל דער דאקטער האט געזאגט אז ער זעט אז די האלז פונעם קינד איז נישט בסדר וכו'; זעט מען ווי דער אייבערשטער העלפט ווען מען געבט אכטונג אויף צניעות. אויב א פרוי געבט אכטונג ווי אזוי זי טוט זיך אן, זי גייט נאר אנגעטון צניעות'דיג דעמאלט זאגט דער אייבערשטער: "איך וועל רוען ביי אייך אין שטוב" און אז דער אייבערשטער איז אין שטוב איז דא א ברכה, איז דא פרנסה, איז דא נחת, איז דא אלעס. אבער אז די פרוי גייט נישט אנגעטון צניעות'דיג טרייבט זי
~~~~~~~~~~

ארויס דעם אייבערשטן פון איר שטוב, אזוי ווי עס שטייט אין די תורה (דברים כג, טו): "וְהָיָה מַחֲנֶיךָ קָדוֹשׁ, וְלֹא יִרְאֶה בְךָ עֶרְוַת דָּבָר, וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ", דער אייבערשטער זאגט: "איר זאלט זיך פירן הייליג, ווייל אויב איר וועט זיך נישט פירן צניעות'דיג וועל איך אוועק גיין פון אייך".

איך בעט דיר זייער זאלסט נישט משוגע מאכן דיין ווייב זי זאל זיך אנטון מער פראסט וכו', נאר פארקערט, דו זאלסט איר געבן חיזוק אז זי זאל גיין אנגעטון מער בצניעות, נישט זאלסט אראפרייסן איר צניעות חס ושלום און איר זאגן: "טו דיר אן מער פראסט, מער אויפרייסעריש" וכו'.

די מעשה דארף דיר געבן א שטיקל קיצל צו זען ווי מען קען ווערן אין איין מינוט אומגליקליך און ווי דער אייבערשטער מאכט ניסים פאר די וואס נעמען זיך פאר צו גיין אנגעטון בצניעות.

די אלע וואס זאגן: "אין ברסלב קען מען טון וואס מען וויל" - דאס איז נישט אמת; אין ברסלב דארף מען פאלגן וואס די תורה זאגט. דער רבי האט זייער מקפיד געווען מען זאל לערנען יעדן טאג הלכה און מען זאל זיך נישט אוועק רירן פון שולחן ערוך (עיין שיחות הר"ן, סימן כט).

מען דארף זייער אכטונג געבן אז מען זאל האבן א ערליכע שטוב, אז די ווייב זאל גיין אנגעטון בצניעות און די טעכטער זאלן גיין אנגעטון בצניעות, ברסלב איז געקניפט און געבינדן מיטן שולחן ערוך. עס איז נישט דא אזא זאך "אין ברסלב קען מען טון וואס מען וויל"; קוק וואס דער רבי זאגט צו פאר א פרוי וואס געבט אכטונג אויף איר צניעות (ספר המידות, אות בנים, סימן ט): "צְנִיעוּת שֶׁבָּאִשָּׁה, מְזַכֶּה לָהּ לְבָנִים הֲגוּנִים", א פרוי וואס גייט בצניעות וועט האבן גוטע קינדער.

איך האף אז דו וועסט מחזק זיין דיין ווייב זי זאל זיין שטאלץ מיט איר איידלקייט און באשיידנקייט. דו וועסט איר זאגן: "איך שעץ דיר אז דו גייסט אנגעטון איידל", "איך דאנק דעם אייבערשטן אז מיר האבן א ערליכע שטוב", אזוי וועסטו האבן נחת פון אלע דיינע קינדער, אמן.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך

ערב שבת קודש פרשת בא, ג' שבט, שנת תשע"ח לפרט קטן
~~~~~~~~~~~

לכבוד ... נרו יאיר

ערב שבת איז א צייט וואס מען דארף העלפן אין שטוב צו גרייטן דעם שבת, זע צו העלפן אין שטוב אלעס וואס מען דארף אנגרייטן פארן שבת, טו עס מיט א שמחה און געשמאק.

איך בעט דיר זייער זאלסט אכטונג געבן נישט צו לייגן א פחד אין שטוב אויף דיין ווייב און קינדער ווייל דאס ברענגט נישט קיין גוטע תוצאות, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (גיטין ז.): "לְעוֹלָם אַל יַטִּיל אָדָם אֵימָה יְתֵירָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ", א מענטש זאל קיינמאל נישט ווארפן א פחד אין זיין שטוב, ווייל מען זעט ביי די מעשה פון פלגש בגבעה ווי עס זענען גע'הרג'ט געווארן צענדליגע טויזנטער אידן און אלעס האט זיך אנגעפאנגען ווייל ער האט איר דערשראקן ביז זי איז אנטלאפן פון אים פון פחד.

נאך זאגן חכמינו זכרונם לברכה (שם): אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב: "כָּל הַמֵּטִיל אֵימָה יְתֵירָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, סוֹף הוּא בָּא לִידֵי שָׁלֹשׁ עֲבֵירוֹת: גִּלּוּי עֲרָיוֹת, וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, וְחִלּוּל שַׁבָּת", ווער עס לייגט א פחד אין שטוב וועט צום סוף צוקומען צו 'גילוי עריות', 'שפיכות דמים' און 'חילול שבת'. די גמרא פארציילט אז עס איז געווען א מענטש וואס האט געווארפן א גרויסע פחד אויף זיינע משרתים און דאס האט צוגעברענגט אז מען האט אים מכשיל געווען מיט אבר מן החי. ווייל זיי האבן פארלוירן די כשר'ע פלייש וואס מען האט אים געדארפט ברענגען און זיי האבן זייער מורא געהאט אז ער וועט שרייען אויף זיי: "וואו איז די פלייש?!" האבן זיי אראפ געשניטן א שטיקל פלייש פון א לעבעדיגע בהמה און דאס האבן זיי אים געברענגט צו עסן. דאס זעלבע זאגן חכמינו זכרונם לברכה, אז אויב מען לייגט א פחד אויף די ווייב וועט זי נאכדעם מחלל שבת זיין; ווייל אויב זי וועט זען אז די עסן קאכט נישט וועט זי מורא האבן פון איר מאן און זי וועט גרעסער מאכן די פייער, וכדומה לזה.

זע צו גיין אין מקוה לכבוד שבת; מיר זענען ברסלב'ער חסידים דארפן מיר זיין נזהר אין מקוה. איך האף אז דו גייסט יעדן טאג אין מקוה בפרט אויב דו ביסט אראפ געפאלן אין די עבירה פון פגם הברית דעמאלט דארף מען זיך זייער אנשטרענגען צו גיין אין מקוה, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט (שיחות הר"ן, סימן קמא): "דאס ערשטע איז מקוה"; ווייל מקוה נעמט אראפ אלע שמוץ וואס האט זיך אנגעקלעבט אויפן נשמה דורך די עבירות.

דער הייליגער רבי אהרן קארלינער זכותו יגן עלינו האט געזאגט (דברי אהרן, קארלין): ״מקוה איז טאקע נישט קיין מצוה, אבער צו וואס מקוה קען צוברענגען קען נישט קיין שום אנדערע מצוה נישט צוברענגען״.

מקוה איז זייער א גרויסע זאך, ווייל ווען א מענטש טובל'ט זיך אין מקוה טובל'ט מען אין די זעלבע צייט זיין נשמה אויבן אין הימל און מען איז זוכה אראפ צו נעמען פון זיך אלע דינים, אזוי ווי דער רבי זאגט (ספר המידות, אות המתקת הדין, סימן כב): ״עַל-יְדֵי טְבִילַת מִקְוֶה נִתְבַּטֵּל הַצָּרוֹת, וִישׁוּעָה בָּאָה״.

דער הייליגער בעל שם טוב זכותו יגן עלינו האט געזאגט אז ער איז צו געקומען צו אלע זיינע מדריגות דורכדעם וואס ער איז געווען זייער נזהר צו גיין אין מקוה יעדן טאג (עיין בספר ליקוטים יקרים, סימן קעח).

דעם מוצאי שבת מאכן די תלמידים א מלוה מלכה ״מסיבת הכרת הטוב״ פאר אלע תלמידי ישיבה וואס העלפן א גאנץ יאר די ישיבה; מיר וועלן זיך מחזק זיין און צוזאמען איבער'חזר'ן די גרויסע ניסים וואס דער אייבערשטער האט געטון מיט אונז אז מיר וויסן פון הייליגן רבי'ן און אז עס איז ביי אונז ממש מקוים געווארן דעם פסוק (תהלים קיג, ז): ״מְקִימִי מֵעָפָר דָּל, מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן״; יעדער פון אונז ווייסט דאך ווי אזוי מיר האבן אויסגעזען פאר מיר האבן זיך דערוואוסט פון רבי'ן. מיר זענען געווען ארעם, מיר זענען געליגן אין אשפות וכו' און היינט איז ביי אונז מקוים געווארן (שם, ח): ״לְהוֹשִׁיבִי עִם נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ״, מיר זענען נאנט צום אייבערשטן, מיר לעבן מיט אמונה זכה וברורה, דער רבי איז אונז מזכה מיט כל טוב, שיעורים בכל התורה כולה - אִילוּ פִּינוּ מָלֵא שִׁירָה כַּיָּם וְכוּ', אֵין אֲנַחְנוּ מַסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת לָךְ.

א פרייליכן שבת.

...

~~~ שאלות ותשובות ~~~

שאלה:

לכבוד הראש ישיבה שליט"א,

איך האב געוואלט פרעגן אויב ס'איז אמת אז מוהרא"ש האט געזאגט אז איינער וואס האט סיי וועלכע שאלה אין לעבן, זאל ער עפענען דעם ספר הקדוש "אשר בנחל", און ער וועט טרעפן אן ענטפער.

א גרויסן יישר כח פאר די אלע שאלות ותשובות וואס העלפן מיר ארויס גאר אסאך.

נחמן

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום א׳ פרשת וארא, כ׳ טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד נחמן נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

מיר דארפן דאנקען דעם אייבערשטן אז ער האט רחמנות געהאט אויף אונזער דור און אונז געשיקט דעם הייליגן רבי׳ן וואס איז אונז מחיה ומחזק מיט זיינע ספרים; יעדער איד אין יעדע מצב קען טרעפן חיזוק און עצות אין דעם הייליגן רבינ׳ס ספרים, דער רבי בלאזט אריין אין אונז א פרישע גייסט אז מיר זאלן נאכאמאל אנהייבן פון דאסניי צו דינען דעם אייבערשטן, אפילו מיר זעהן אז עס איז כמעט נישט מעגליך. דער רבי געבט אונז די עצות וואס משיח וועט אריין ברענגען אין די וועלט, אזוי ווי עס שטייט (צפניה ג, ט): ״כִּי אָז אֶהְפֹּךְ אֶל עַמִּים שָׂפָה בְרוּרָה, לִקְרֹא כֻלָּם בְּשֵׁם ה׳״, יעדער וועט רעדן צום אייבערשטן אלעס וואס ער דארף; און יעדער וועט זען דעם אייבערשטן, אזוי עס שטייט (ישעיהו נב, ח): ״כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ בְּשׁוּב ה׳ צִיּוֹן״; דאס טוט דער רבי מיט אונז יעצט, דער רבי לערנט אונז אויס אז מיר זאלן רעדן צום אייבערשטן און אים פארציילן יעדע זאך וואס מיר דארפן.

דער אייבערשטער האט אונז געשיקט אין אונזער דור מוהרא״ש זכרונו לברכה וואס האט גענומען דעם רבינ׳ס ספרים און דאס אראפגעברענגט אויף א גרינגע פשוט׳ע שפראך, אז יעדער איינער זאל זיך קענען באניצן מיט די עצות פון הייליגן רבי׳ן. אזוי ווי דער רבי זאגט (שיחות הר״ן, סימן צג): ״עס איז דא אמאל א גרויסע ליכט וואס שיינט זייער שטארק, אבער פשוט׳ע מענטשן האבן נישט קיין השגה אין דעם ליכטיקייט, דארף מען האבן א גרויסע מענטש זאל נעמען די ליכט און דאס צעטיילן אויף קליינע ליכט, אז אפילו פשוט׳ע מענטשן זאלן אויך האבן השגה אין דעם, עיין שם; דאס האט מוהרא״ש

געטון, ער האט גענומען דעם רבינ'ס ספרים און דאס איבערגעשריבן אויף א שפראך וואס מיר פשוט'ע מענטשן פארשטייען.

פון שנת תשכ"ד ביז תשע"ה האט מוהרא"ש געשריבן בריוו פאר אידישע קינדער; מוהרא"ש האט געשריבן א חשבון פון זיבעציג טויזנט בריוו. בריוון וואס זענען מחזק יעדן איינעם אין יעדן מצב וואס ער איז.

איך בין מקורב געווארן צום הייליגן רבי'ן דורך דעם ספר "אשר בנחל" חלק כז; דאס האט געביטן מיין לעבן, דאס האט אריין געבלאזן אין מיר א רוח חיים, און עד היום נעם איך מיין גאנצע התחזקות פון אשר בנחל, יעדע מאל איך לערן דעם ספר פרישט עס מיך אויף צו דינען דעם אייבערשטן און זיך דערהאלטן.

מוהרא"ש האט געזאגט: "ווער עס האט א פראבלעם אין לעבן, זאל עפענען זיין ספר אשר בנחל, וועט ער טרעפן אן עצה אויף זיין פראבלעם", מוהרא"ש האט געזאגט אז מען זאל דאס פרובירן, מען זאל עפענען אן אשר בנחל וועט מען טרעפן אן עצה אויף יעדע פראבלעם, דאס איז בדוק ומנוסה. אזוי ווי דער רבי זאגט (ספר המידות, אות דעת, סימן יד): "כְּשֶׁאָדָם רוֹצֶה לֵידַע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּאֵיזֶה דָּבָר, יִפְתַּח סֵפֶר וְיָבִין אֵיךְ לְהִתְנַהֵג", ווען א מענטש וויל וויסן ווי אזוי זיך צו פירן זאל ער עפענען א ספר וועט ער פארשטיין ווי אזוי זיך צו פירן.

דער אייבערשטער זאל אונז העלפן אז מיר זאלן זיך נישט לאזן נארן; מיר זאלן לעבן מיטן תכלית, אז איין טאג וועלן מיר אלעס איבערלאזן, און עס וועט פון אונז גארנישט איבערבלייבן, נאר דאס ביסל תורה תפילה ומעשים טובים וואס מיר האבן איינגעכאפט.

מוהרא"ש פלעגט חזר'ן כסדר דאס וואס חז"ל זאגן (תנא דבי אליהו רבה, פרק טו): "לְפִי שֶׁכָּל הַמַּרְבֶּה שִׂיחוֹת וּתְפִלּוֹת, הֵם הַמְלַוִּים אוֹתוֹ עַד שֶׁיַּגִּיעַ לְבֵית עוֹלָמוֹ", אז א מענטש געוואוינט זיך צו צו רעדן צום אייבערשטן און אים דערציילן יעדע זאך, וועט אים דאס באגלייטן אויף אייביג; מוהרא"ש זכרונו לברכה האט דאס גע'חזר'ט זיין גאנצע לעבן, און דאס שטייט אין אלע זיינע הייליגע ספרים; אז א מענטש זאל וויסן אז ער האט נישט קיינעם אויף דער וועלט - נאר דעם אייבערשטן! און ווי מער מען רעדט צום אייבערשטן ווערט מען נענטער צו אים, און דאס וועלן מיר מיט נעמען אויף יענע וועלט.

ווען מוהרא"ש האט געכאפט די הארץ אטאקע לא עלינו, איז ער געזיצן אונטן ביי זיך אין צימער, עס איז געווען שפעט ביינאכט, מוהרא"ש האט געשפירט ווי ער קען נישט אטעמען (אזוי ווי מען שפירט ווען מען כאפט אן הארץ אטאקע); מוהרא"ש האט דערציילט שפעטער ביים שיעור: "איך האט נישט געוואוסט וואס צו טון, איך האב

זייער מורא געהאט אז איך וועל שטארבן אין מיין צימער און קיינער וועט נישט וויסן וכו׳, אבער איין זאך האב איך געהאט - תפילה! איך האב געבעטן דעם אייבערשטן אז איך זאל נאך קענען ארויף גיין אין שטוב, אז מען זאל זען ווי איך ווער נפטר, און איך זאל נישט בלייבן דא איינגעשפארט אליין, דעמאלט האב איך געזען - האט מוהרא״ש געזאגט - פשט אין דעם חז״ל: ׳לְפִי שֶׁכָּל הַמַּרְבֶּה שִׂיחוֹת וּתְפִלּוֹת, הֵם הַמְלַוִּים אוֹתוֹ עַד שֶׁיַּגִּיעַ לְבֵית עוֹלָמוֹ׳, אז נאר דאס נעמט א מענטש מיט לבית עולמו״.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך לערן שוין ב"ה צוויי יאר צום גוטן דעם רבי'ן דרך הלימוד, איך בין ארויס פון כולל, אפי' איך האב באקומען שטיצע... און אזוי האט מיין ווייב געקענט אויפהערן צו ארבעטן, אין זי איז א מאמע אינדערהיים פאר אונזערע צוויי געזונטע קינדערלעך ב"ה, און איך לערן ב"ה יעדן טאג! תורה, משניות, יום תהילים, חק לישראל, גמרא, און אזוי ווייטער.

איך האב געוואלט פרעגן בנוגע זאגן תהילים ביינאכט. יעצט אין די ווינטער לערן איך כמעט אלע מיינע לימודים ביינאכט.

א גרויסן יישר כח פאר די שיעורים אויפ'ן טעלעפאון, און א ספעציעלע יישר כח פאר די בריוון, לא יאומן כי יסופר וואס דאס האט שוין אויפגעטוען... מען שיקט א לינק פאר א חבר... בלויז פאר א וויץ... אין נאכדעם ווערט מען געוואויר אז זייער גאנצער לעבן האט זיך געטוישט צום גוטן... זיי לערנען און דאווענען וכו'.

אפרים

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום א׳ פרשת וארא, כ׳ טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד אפרים נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

וואויל איז דיר און וואויל איז דיין חלק אז דו לערנסט אויפן רבינ׳ס סדר דרך הלימוד (שיחות הר״ן, סימן עו), אז מען איז זיך מסדר צו לערנען יעדן טאג אביסל פון אלעס, קומט מען אן ביז א קורצע צייט צו ענדיגן כל התורה כולה.
~~~~~~~~~~

דאס וואס דו פרעגסט צי מען קען זאגן תהילים ביינאכט; עס ווערט געברענגט אין ספר אשל אברהם פון הרב הקדוש מבוטשאטש זכרונו לברכה (אורח חיים, סימן רלח, סעיף ב) וואס ער פסק׳נט אז תהילים קען מען זאגן ביינאכט אויך, ווייל מען זאגט דאס צו מתפלל זיין און צו דאנקען דעם אייבערשטן; אבער אז מען וויל לערנען חומש, דארף מען אויך לערנען רש״י, ווייל דער אריז״ל האט זייער מקפיד געווען אז מען זאל נישט לערנען מקרא ביינאכט (שער המצות, פרשת ואתחנן).

אשריך ואשרי חלקך אז דו ביסט מפרסם דעם הייליגן רבינ׳ס עצות פאר נאך אידן; דער רבי זאגט (חיי מוהר״ן, סימן שי): ״איך האב ביי מיר מענטשן וואס זענען געווען אזוי ווייט פונעם אייבערשטן, זיי זענען געליגן אזוי טיף אין עבירות, אז איך ווייס נישט צי דער שאול תחתית וואלט געווען גענוג פאר זיי, און דורך מיר זענען זיי מקורב געווארן צום אייבערשטן, איך האב זיי מתקן געווען מיט א תיקון וואס זיי דארפן זיך נישט שעמען פון גרויסע צדיקים״; ווער עס נעמט אן דעם רבינ׳ס עצות, ווערט געטוישט מקצה אל הקצה. מען הייבט אן לעבן מיט אמונה, מען הייבט אן לעבן אן אמת׳ן לעבן.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער חשובער ראש ישיבה שליט"א,

ראשית כל האב איך זיך געוואלט באדאנקען אויף די ערליכע שיעורים וואס איז געווארן ביי מיר א דרך חיים.

איך וואלט געוואלט פרעגן וועגן א שווערע פראבלעם וואס איך גיי אריבער. איך קום פון א ברסלב'ע משפחה, און מיר פרובירן צו לעבן מיט די עצות און לימודים פון הייליגן רבי'ן. דער פראבלעם איז אז אזוי ווי ביי אנדערע חסידות'ן איז אויך פאראן מחלוקת אין ברסלב, נישט יעדער איז איינס מיט אלע שיטות, און דאס ברענגט אז מ'זאל זיך ארומקריגן.

איך ווייס אז דער רבי האט געזאגט "רק החזיקו עצמכם" און דאן "תהיו אנשים כשרים", אויב ווען די ברסלב'ע חסידים זיך האלטן צוזאמען מיט אחדות, דאן וועט מען זיין ערליכע אידן. איז ווי אזוי קען מען פירן מחלוקת און צעברעכן משפחות?

איך באלאנג צו איין קרייז אין ברסלב, און איך האב צוויי ברידער וועלכע זענען זייער קעגן יענעם קרייז און פירן א מחלוקת, איך בין זייער אנגעווייטאגט אויף זיי, ווייל איך ווייס אז זיי טוען עס נישט לשם שמים, און דעריבער וויל איך נישט גיין צו זייערע שמחות, און עס קומט אויס אז איך בין מצער מיינע עלטערן. די
~~~~~~~~~~

משפחה ווערט צעריסן און דאס איז זייער נישט גוט. ווי אזוי קען איך זיך מחזק זיין עס נישט צו נעמען שטארק צום הארצן?

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת וארא, כ"א טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד מרת ... תחי'

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

דער רבי האט געזאגט (חיי מוהר"ן, סימן שיט): "אֲנִי אֶעֱשֶׂה מִכֶּם כִּתּוֹת כִּתּוֹת", איך וועל מאכן פון אייך אסאך כיתות; וויבאלד עס זענען דא אלע סארט מענטשן אויף דער וועלט, עס זענען דא לעבעדיגע מענטשן - זיי דארפן א וועג פאר זיך, עס זענען מער צובראכענע מענטשן וכו' - זיי דארפן א אנדערע וועג. עס זענען דא למדנים, און עס זענען דא מענטשן וואס פארשטייען נישט קיין לערנען וכו'; מיט יעדן איינעם דארף מען רעדן אן אנדערע שפראך וכו', דערפאר האט דער רבי געזאגט: "אֲנִי אֶעֱשֶׂה מִכֶּם כִּתּוֹת כִּתּוֹת", איך וועל מאכן פון אייך אסאך גרופעס. מוהרא"ש פלעגט שטענדיג צולייגן צו דעם שיחה פון רבי'ן: "דער רבי האט טאקע געזאגט 'איך וועל מאכן פון אייך כיתות כיתות', אבער דער רבי האט נישט געזאגט אז איין גרופע זאל רעדן אויפן צווייטן, און איינער זאל פיינט האבן דעם צווייטן".

דאס וואס מען זעט ליידער אז אין ברסלב קריגט מען זיך איינער מיטן צווייטן, אויף דעם ערשיינונג זאגן שוין חכמינו זכרונם לברכה (סוטה מז:): "מִשֶּׁרַבּוּ תַּלְמִידֵי שַׁמַּאי וְהִלֵּל שֶׁלֹּא שִׁמְּשׁוּ כָּל צוֹרְכָן, רַבּוּ מַחְלוֹקֶת בְּיִשְׂרָאֵל, וְנַעֲשֵׂית תּוֹרָה כִּשְׁתֵּי תּוֹרוֹת", און אזוי איז אויך ביים רבי'ן; ווען א מענטש לערנט דעם הייליגן רבינ'ס ספרים, זיין גאנצע קאפ איז נאר פארנומען ווי אזוי ער קען נאכאמאל איבער גיין דעם רבינ'ס ספרים, ער לערנט יעדן טאג ליקוטי מוהר"ן, שיחות הר"ן, חיי מוהר"ן, סיפורי מעשיות און ספר המידות, ער פאלגט דעם רבי'ן, ער איז זיך מתבודד מיטן אייבערשטן יעדן טאג; אזא איינער האט נישט מיט קיינעם קיין שייכות, עס אינטערעסירט אים נישט א צווייטן, אים אינטערעסירט נאר דעם אייבערשטן, ער זינגט צום אייבערשטן א גאנצן טאג; אזא איינער קריגט זיך נישט מיט קיינעם.

אבער וויבאלד עס ווערן מקורב צום רבי'ן תלמידים שלא שמשו כל צרכן, וואס דער גאנצער קאפ איז נאר ישות און גיאות, געלט און כבוד וכו' וכו', פון דעם נעמט זיך די אלע מחלוקת צווישן איין גרופע אינעם צווייטן; אנשטאט נעמען יעדע שיחה און יעדע תורה פון רבי'ן פאר זיך, און טראכטן: 'ווי אזוי קען איך מיר פארבעסערן, ווי אזוי

קען איך זוכה זיין צוקומען צו דאס וואס דער רבי זאגט׳, איז מען פארנומען צו רודפ׳ן ערליכע אידן.

דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק א׳, סימן קכא): אויפן פסוק (תהלים מ, ח-ט): ״אָז אָמַרְתִּי הִנֵּה בָאתִי בִּמְגִלַּת סֵפֶר כָּתוּב עָלָי, לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹקַי חָפָצְתִּי״, ווען א מענטש לערנט א ספר פון א צדיק, ער לערנט דאס אויף א וועג: ״כָּתוּב עָלָי״, אז דאס וואס שטייט אין דעם ספר מיינט אים, איז א סימן, אז: ״לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹקַי חָפָצְתִּי״, אז דער מענטש וויל זיין אן ערליכער איד.

דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק א׳, סימן קעא): אויפן פסוק (דניאל יב, ב): ״וְרַבִּים מִיְּשֵׁנֵי אַדְמַת עָפָר יָקִיצוּ, אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם וְאֵלֶּה לַחֲרָפוֹת וּלְדִרְאוֹן עוֹלָם״, יעדעס מאל עס ווערט באוואוסט א נייע שכל - א נייע דרך אין עבודת השם, זענען דא צוויי סארט מענטשן, איינער איז זיך מחי׳ מיט יעדן דיבור, מיט יעדע טראפ שכל, ביי אזא מענטש איז - ״אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם״, ער שפירט ביי זיך אז ביז יעצט איז ער געווען ממש א מת, ער האט נישט געלעבט, ער איז געשלאפן א טיפע שלאף, און דער רבי האט אים אויפגעוועקט, ער הייבט אן לעבן; נאכדעם זענען דא וואס ניצן נישט די שכל און די לימודים פאר חיי עולם, נאר אויף חוזק צו מאכן פון יענעם, זיי זוכן ווי מען קען נאך איינעם אוועק מאכן - ״וְאֵלֶּה לַחֲרָפוֹת וּלְדִרְאוֹן עוֹלָם״, ווי זיי קענען יענעם ווייטון און יענעם אוועק מאכן.

דערפאר, אז מיר האבן זוכה געווען צו וויסן פון הייליגן רבי׳ן, דארפן מיר אסאך בעטן דעם אייבערשטן: ״רבונו של עולם, העלף מיר אז איך זאל אייביג בלייבן מקושר צום רבי׳ן, איך זאל אייביג האבן א געפיל אין רבי׳ן, איך זאל געדענקען וואס דער רבי האט געטון מיט מיר. רבונו של עולם, העלף מיר איך זאל נישט קוקן אויף קיינעם, איך זאל נאר זיין פארנומען מיט מיר, איך זאל פאלגן דעם רבי׳ן. הייליגער באשעפער, העלף מיר אז ווען איך לערן די תורות פון רבי׳ן זאל איך עס נעמען פאר מיר, נישט אזוי ווי די וואס נעמען עס לַחֲרָפוֹת לְדִרְאוֹן עוֹלָם אזוי ווי דער רבי זאגט - ווען א צדיק זאגט תורה, וְרַבִּים מִיְּשֵׁנֵי אַדְמַת עָפָר יָקִיצוּ, אלע איינגעשלאפענע מענטשן וועקן זיך אויף, אבער נישט אלע זענען גלייך, נאר אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם, וְאֵלֶּה לַחֲרָפוֹת לְדִרְאוֹן עוֹלָם, דערפאר בעט איך דיר רבונו של עולם, העלף מיר אז איך זאל נעמען דעם רבי׳ן ׳לְחַיֵּי עוֹלָם׳, איך זאל לעבן מיטן רבי׳ן, איך זאל געדענקען אז איין טאג וועל איך איבערלאזן די וועלט, מען וועט מיר באגראבן אין בית החיים, איך וועל בלייבן דארט איינער אליין, איך וועל גארנישט מיט נעמען מיט מיר נאר דאס ביסל תורה תפילה ומעשים טובים״.

געדענקט וואס דער רבי זאגט (ספר המידות, אות מריבה, סימן סו): ״בִּמְקוֹם מְרִיבָה שָׁם הַשָּׂטָן״, דער שטן געפונט זיך דארט וואו מען קריגט זיך; דאס איז זיין זאך, ווי מען קען

מאכן מחלוקת. דערפאר דארף מען אנטלויפן פון מחלוקת ווי פון פייער, בפרט ווען דער יצר הרע קומט מיט א שלייער פון לשם שמים, דאן איז דאס זייער מסוכן, ווייל אזוי כאפט ער אריין אפילו די ערליכע אידן; ער רעדט זיי איין אז עס איז א מצוה צו טשעפען א צווייטן, צו רודפ'ן א צווייטן.

דאס זאלט איר גוט וויסן, אויב איינער רעדט איין צו רודפ'ן יענעם, צו טשעפען א צווייטן, דארף מען פון אים אנטלויפן, ווייל דער איז דער שטן אליין. ווען דער שטן זעט אן ערליכע חבורה, אדער א ערליכע משפחה וואס פירן זיך בדרך התורה, זיי זענען ווייט פון עבירות, און ער פרובירט מיט אלע וועגן זיי צו בייקומען, אבער עס גייט אים נישט, דאן קומט ער צו זיי מיט א פרומע'ן שלייער; ער פלאקערט אויף א מחלוקת, וואס דאס איז דער ערגסטער זאך ביים אייבערשטן, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה רעכענען אויס דאס גרויסקייט פון שלום (דרך ארץ זוטא, פרק השלום) און ווי דער אייבערשטער האט פיינט מחלוקת (דרך ארץ זוטא, פרק ט).

איר זאלט זען אז ביי אייך אין שטוב זאל מען זיך נישט קריגן, און איר זאלט דאנקען דעם אייבערשטן אז ביי אייך אין שטוב לעבט מען בשלום; דאס וואס איר שרייבט אז אייערע געשוויסטער זענען בעלי מחלוקת און מחרחרי ריב, זיי טוהן אלע שווארצע ארבעט וכו', און דערפאר האלט איר זיך אפ פון גיין צו משפחה שמחות און דאס טוט זייער וויי פאר אייערע עלטערן; איך האלט אז איר זאלט יא גיין צו די שמחות פון אייערע עלטערן, מיט דעם וועט איר מאכן פאר זיי א נחת רוח, און מיט אייערע געשוויסטער זאלט איר רעדן סתם זאכן, דרייט אייך ארויס פון רעדן איבער זאכן וואס איר האט דערין חלוקי דעות.

דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכב): "כִּי זֶה יָדוּעַ, שֶׁמִּדַּת הַנִּצָּחוֹן אֵינָהּ סוֹבֶלֶת הָאֱמֶת", דאס איז באוואוסט, אז ווען א מענטש וויל אויספירן, וועט ער קיינמאל נישט מודה זיין אויפן אמת, "כִּי אַף אִם יֵרָאֶה לָעֵינַיִם דְּבַר אֱמֶת, יִדְחֶה אוֹתוֹ מֵחֲמַת הַנִּצָּחוֹן", און אפילו מען וועט אים אויפווייזן בפירוש מיט קלארע באווייזן אז ער איז נישט גערעכט, וועט ער אויך נישט מודה זיין אויפן אמת, ווייל ער וויל אויספירן; איז דאך א שאד זיך צו טענה'ען און זיך קריגן מיט א צווייטן.

איך האף אז איר פארשטייט וואס איך שרייב אייך, און איר וועט זיין א מבין דבר מתוך דבר צו וויסן ווי אזוי צו לעבן מיט די משפחה אן מחלוקת, אפילו איר האט חלוקי דעות צווישן אייך.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

ש'כח פאר אלע שיעורים וואס דער ראש ישיבה געבט, און פאר אלע חיזוק וואס איר געבט מיר.

איך האב געוואלט פרעגן וואס די הלכה איז ביי המפיל. איך ווייס אז מ'טאר נישט אויסרעדן נאך המפיל, אבער אסאך מאל פארגעס איך און איך רעד אויס. איך ווייס אויך אז פונקט ווי מ'טאר נישט עסן אן א ברכה, טאר מען נישט שלאפן אן א ברכה, וואס טוט מען אבער ווען מ'פארגעסט און מ'רעדט אויס?

יישר כח.

בערעלע

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ב׳ פרשת וארא, כ״א טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד בערעלע נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

עס איז דא אסאך שיטות ווען מען זאל זאגן המפיל; עס איז דא פוסקים וואס זאגן אז מען זאל עס זאגן נאכן ליינען קריאת שמע, גלייך בעפאר מען שלאפט איין, כדי עס זאל נישט זיין קיין הפסק צווישן די ברכה ביזן איינשלאפן. נאכדעם זענען דא וואס זאגן אז מען זאל קודם זאגן ברכת המפיל און נאכדעם ליינען קריאת שמע, און עס הייסט נישט קיין הפסק, ווייל די ברכה גייט ארויף אויפן שלאפן.

אין ברסלב פירט מען זיך צו זאגן קודם ברכת המפיל און נאכדעם ליינט מען קריאת שמע, ווייל אז מען שטופט עס אפ אויף שפעטער קען אויסקומען אז מען וועט פארגעסן צו מאכן די ברכה און מען וועט גיין שלאפן אן די ברכה, ממילא, כדי מען זאל נישט קומען צו דעם, זאגט מען המפיל פאר קריאת שמע.

דאס וואס דו פרעגסט, צי דו זאלסט זאגן ברכת המפיל ווען דו ליינסט קריאת שמע, ווייל דו האסט מורא אז דו וועסט אויסרעדן נאכדעם, און עס וועט זיין א ברכה לבטלה; אויף דעם ווערט געברענגט פון הייליגן דברי חיים, דער צאנזער רב זכותו יגן עלינו, אז ווען ער האט געהערט ווי מענטשן האלטן זיך צוריק פון זאגן ברכת המפיל, ווייל זיי רעדן אויס וכו׳, האט ער געזאגט: ענדערש זאל מען זאגן ברכת המפיל יעדע נאכט בשם ומלכות, אפילו מען וועט אויסרעדן נאכדעם, ווי צו גיין שלאפן אן מאכן די ברכה (הובא בספר עמק יהושע אחרון, דף קסא.), דערפאר זאלסטו זאגן ברכת המפיל אפילו עס מאכט זיך אז דו רעדסט אויס וכו׳.
~~~~~~~~~~~

זע צו לייגען קריאת שמע של אריז"ל פאר דו גייסט שלאפן; ר' נתן זאגט (ליקוטי הלכות, קריאת שמע שעל המטה, הלכה ב) אז ווען א מענטש ליינט קריאת שמע ביינאכט פאר ער גייט שלאפן, און ער איז זיך מתוודה - "אֵינוֹ זָז מִשָּׁם עַד שֶׁמּוֹחֲלִין לוֹ", איז מען אים מוחל אויף אלע זיינע עבירות.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ברכות ה.): "כָּל הַקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע עַל מִטָּתוֹ - מַזִּיקִין בְּדֵילִין הֵימֶנּוּ", ווער עס ליינט קריאת שמע פאר ער לייגט זיך שלאפן, גייען אלע מזיקים אוועק פון אים. נאך זאגן חז"ל (ברכות ח:) אז רבא האט געזאגט פאר זיינע קינדער: "אַל תֵּשְׁבוּ עַל מִטַּת אֲרַמִּית", איר זאלט נישט שלאפן אין א גוי'שע בעט, זאגט די גמרא עטליכע פשטים וואס דאס מיינט, דער ערשטער פשט איז "לֹא תִּגְנוּ בְּלֹא קְרִיאַת שְׁמַע", ער האט זיי אנגעזאגט זיי זאלן נישט גיין שלאפן אן ליינען קריאת שמע; זעט מען פון דעם ווי חשוב עס איז ווען מען ליינט קריאת שמע פאר מען לייגט זיך שלאפן.

אויך זאלסטו זיך אנגרייטן 'נעגל וואסער' פאר דו גייסט שלאפן; מוהרא"ש זאגט אז מען קען זען אויף בחור צי ער האט יראת שמים, אויב גרייט ער זיך אן 'נעגל וואסער'. ווייל א ערליכער בחור גייט נישט שלאפן איידער ער גרייט זיך אן נעגל וואסער, וואס דאס איז א יסוד אין קדושה; ווער עס וויל זיין הייליג און ריין דארף זייער מקפיד זיין נישט אראפ צו גיין פון בעט אן דעם וואס מען גיסט זיך אפ נעגל וואסער.

נאכן זאגן ברכת המפיל און ליינען קריאת שמע קען מען ליינען סיפורי צדיקים און לערנען אגדות חז"ל וואס זענען מסוגל צו לערנען פארן שלאפן וכו'; דאס הייסט נישט קיין הפסק, ווייל שפעטער גייט מען דאך איינשלאפן, גייט די ברכה ארויף אויפן שלאפן.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך בין 17 יאר אלט, און מיינע עלטערן האבן זיך געג'גט ווען איך בין געווען 6 יאר אלט. איך קען כמעט נישט מיין טאטע, איך רעד מיט אים קוים 2 מינוט ביי א שמחה משפחה, וואס דאס קומט אויס מערסטנס איין מאל אין א יאר.

דער ראש ישיבה זאגט אז מען דארף אנרופן טאטע און מאמע אלס כיבוד הורים, ווי אזוי קען איך אבער אנרופן א מענטש וואס איך קען אים כמעט נישט, און איך ווייס אפילו נישט צי ער איז אינטערעסירט אין מיר, צי ער איז בכלל נייגעריג אז איך זאל אים רופן. מיין עלטערער ברידער האט געלאכט ווען איך האב אים געזאגט די ווערטער פונעם ראש ישיבה אז א קינד מוז רעדן מיט די עלטערן.
~~~~~~~~~~

איך וויס נישט ווי אזוי איך דארף זיך יעצט פירן, ווייל מיין כיבוד אב גייט אויך אויפ'ן חשבון פון כיבוד אם, ווייל פאר מיין מאמע גייט זייער שטערן אויב זי וועט הערן אז איך רעד מיט מיין טאטע וכו', וויל איך וויסן וואס האב איך יעצט צו טון.

יישר כח פאר אלע חיזוק וואס איר געבט אין אייערע דרשות, עס איז מיר מחיה יעדע מאל וואס איך הער עס איבער.

יישר כח

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ג׳ פרשת וארא, כ״ב טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

וויסן זאלסטו אז כיבוד אב ואם איז זייער א גרויסע מצוה, עס איז אזוי גרויס אז די תורה גלייכט צו מכבד זיין עלטערן צו מכבד זיין דעם אייבערשטן (מכילתא פרשת יתרו, פרשה ח); דער אייבערשטער זאגט: ״מען דארף מורא האבן פון מיר און מיך מכבד זיין״, אזוי אויך זאגט דער אייבערשטער, דארף מען מורא האבן פון די עלטערן און זיי מכבד זיין.

עס איז דא זייער א וואונדערליכע חז״ל (תנא דבי אליהו רבה, פרשה כו): ״כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְאֵין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְבַקֵּשׁ מֵהָאָדָם רַק שֶׁיְּכַבֵּד אָב וָאֵם״, דער אייבערשטער זאגט: די גאנצע וועלט איז מיינס - איך האב עס באשאפן, און איך בעט פון ענק נאר איין זאך, אז איר זאלט מכבד זיין ענקערע עלטערן״.

דערפאר זאלסטו זען צו מקיים זיין מצות כיבוד אב ואם; אפילו יעצט וואוינסטו מיט דיין מאמע וכו׳, דאך זאלסטו רופן דיין טאטע יעדן טאג צו רעדן מיט אים.

וויסן זאלסטו, נישט דער ראש ישיבה הייסט רעדן מיט טאטע מאמע; די תורה הייסט מכבד זיין עלטערן, אזוי ווי די תורה זאגט (שמות כ, יא): ״כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ, לְמַעַן יַאֲרִכוּן יָמֶיךָ״, ווער עס איז מכבד זיינע עלטערן וועט עסן פון די שכר אויף דער וועלט און אויף יענע וועלט; עס איז נישט דא אזא זאך אז כיבוד אב גייט אויפן חשבון פון כיבוד אם, מיר דארפן מכבד זיין טאטע מאמע לויט ווי דער אייבערשטער הייסט, ווי אזוי די תורה זאגט; אז די תורה הייסט מכבד זיין ביידע, דארף מען ביידע מכבד זיין, אפילו עס שמעקט נישט פאר איינע פון די עלטערן אז די קינדער רעדן צום צווייטן צד.

אז מען רעדט שוין פון דעם נושא, מוז איך אויסשרייען א וויי געשריי אויף די אלע כלומר׳ישע עסקנים וואס זאגן פאר קינדער פון צעבראכענע שטובער וכו׳ נישט צו רעדן מיט איינע פון די עלטערן; מען איז זיך מלביש מיט א לבוש פון פרומע וכו׳, אז דא טאר מען נישט רעדן מיט די טאטע ווייל ער טויג נישט, דא טאר מען נישט רעדן מיט די מאמע ווייל זי איז נישט בסדר; ווי איז פאר די וואס לאזן נישט די עלטערן זען זייערע קינדער, ווי איז פאר די עסקנים וואס טיילן אפ עלטערן פון זייערע קינדער, וויפיל טרערן ווערן פארגאסן פון עלטערן, פון טאטע׳ס און מאמע׳ס, וואס ווילן רעדן צו זייערע קינדער און מען לאזט נישט די קינדער רעדן צו זיי וועגן פאליטיק און פריוואטע חשבנות; ווי פאר ווער עס האט א חלק אין צוריק האלטן קינדער צו רעדן צו זייערע עלטערן, ווי פאר זיי ווען דער אייבערשטער וועט זיי באשטראפן.

באמת פארשטיי איך נישט פארוואס דו פרעגסט אזא נארישע שאלה, צי דיין טאטע וויל בכלל רעדן מיט דיר וכו׳, דו ווייסט נישט אויב ער איז אינטערעסירט אז דו זאלסט אים רופן וכו׳; נאך אביסל וועסטו חתונה האבן און אויפשטעלן א שטוב, וועסטו זען וואס הייסט קינדער; דו וועסט אליינס שפירן ווי דער הארץ פון א טאטע גייט אויס צו קענען רעדן מיט זיינע קינדער. ווי איז דען דא א גרעסערע רחמנות פון א טאטע צו א קינד, מען זעט אין תהלים ווי דוד המלך נוצט די רחמנות פון א טאטע צו ווייזן ווי דער אייבערשטער האט רחמנות אויף אידישע קינדער, אזוי ווי עס שטייט (תהילים קג, יג): ״כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים רִחַם ה׳ עַל יְרֵאָיו״, אזוי ווי א טאטע האט רחמנות אויף זיין קינד אזוי האט דער אייבערשטער רחמנות אויף אידישע קינדער.

דאס איז דער פראבלעם מיט קינדער, בחורים און מיידלעך; ווילאנג זיי האבן נישט חתונה, ווייסן זיי נישט מחשיב צו זיין עלטערן, און מען איז מזלזל אין עלטערן. מען לויפט צו חברים, מען קריגט זיך מיט די עלטערן; אבער שפעטער ווען מען האט חתונה און די קינדער הייבן אן אונטער צו וואקסן, מען הייבט זיך אן צו מוטשען מיט קינדער, ערשט דעמאלט כאפט מען זיך וואס עלטערן זענען, אבער דעמאלט איז שוין אביסעלע שפעט, ווייל דער אייבערשטער באצאלט מדה כנגד מדה.

דערפאר בעט איך דיר זייער, טו תשובה און בעט זיך איבער מיט דיין טאטע, אפילו דו וואוינסט יעצט ביי דיין מאמע; דיין מאמע דארף פארשטיין אז דאס איז דיין טאטע וכו׳. קוק נישט אויף דיין ברודער וואס שפעט אפ פון דעם, אז דו וועסט אנהייבן רעדן צו דיין טאטע וועט דיר גוט זיין אויף דער וועלט און אויף יענע וועלט.

איך פארשטיי אז דאס איז דיר א שווערע זאך, ווייל שוין עלעף יאר וואס דו האסט נישט גערעדט מיט אים, אבער אז דו וועסט דיך שטארקן דאס צו טון וועט דיר גוט זיין;

די ערשטע פאר מאל וועט דיר דאס זיין שווער, אבער שפעטער וועט דיר נאר גרינגער ווערן אויף דיין הארץ.

דו קענסט ווייזן דעם בריוו פאר דיין ברודער.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד הרב ר' יואל שליט"א,

איך דאוון אין א געוויסע ברסלב'ע בית המדרש, אבער עס שטערט מיך זייער שטארק אז מען האלט זיך אין איין קריגן דארט, ממש אויף שטותים, עס איז ממש א ווייטאג און א בזיון פאר'ן רבי'נס נאמען.

אין אנהויב האב איך געטראכט אז איך וועל זיצן אין מיין ווינקל און לערנען און דאווענען אבער עס איז כמעט נישט מעגליך נישט צו ווערן מיטגעשלעפט. זאל איך אוועקגיין דאווענען? איך ווייס נישט וואס צו טון.

אהרן

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ג׳ פרשת וארא, כ״ב טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד אהרן נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

עס איז זייער א וויכטיגע זאך אז מען זאל האבן איין שול וואו מען דאווענט, און נישט בייטן און ארום לויפן יעדע שטיק צייט צו א צווייטע שול.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ברכות ו:): ״כָּל הַקּוֹבֵעַ מָקוֹם לִתְפִלָּתוֹ, אֱלֹקֵי אַבְרָהָם בְּעֶזְרוֹ״, ווער עס איז זיך קובע א פלאץ וואו צו דאווענען בקביעות, וועט דער אייבערשטער וואס האט געהאלפן אברהם אבינו אים אויך העלפן, ״וּכְשֶׁמֵּת, אוֹמְרִים לוֹ, אִי עָנָיו, אִי חָסִיד, מִתַּלְמִידָיו שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ״, און ווען דער מענטש שטארבט זאגט מען אויף אים ביים הספד: ווי פאר דעם עניו וואס איז נפטר געווארן, ווי פאר דעם חסיד וואס איז נפטר געווארן, ער איז געווען פון די תלמידים פון אברהם אבינו; זעט מען דאס גרויסקייט פון דאווענען אין א באשטימטע פלאץ.

לכאורה, דארפן מיר פארשטיין וואס די גמרא זאגט דא; אז א מענטש איז זיך קובע א פלאץ וואו צו דאווענען קומט אים שוין אזעלכע טיטלען: ״עניו״, ״חסיד״, ״מתלמידיו של אברהם אבינו״, וואס האט ער שוין געטון אז מען געבט אים אזעלכע טיטלען?! ווען איך פלעג לערנען די גמרא איז דאס מיר זייער שווער געווען, ביז איך
~~~~~~~~~~

האב געטראפן א בריוו פון מוהרא״ש וואו מוהרא״ש איז זייער שיין מסביר די גמרא (אשר בנחל, מכתב יט אלף, קפה); אז געוועגליך אין א שול קען זיך מאכן וויכוחים און אומבאקוועמליכקייטן, בפרט ביי חסידים וכו׳; ממילא, אויב א מענטש איז זיך קובע א בית מדרש וואו ער דאווענט, און ער גייט נישט אוועק פון דארט, ער בלייבט דארט דאווענען אפילו עס איז נישט אזוי באקוועם, אפילו מען טענה׳ט זיך וכו׳, דאס איז א סימן אז דער מענטש איז א ״עניו״ און א ״חסיד״, אזא מענטש איז ״מתלמידיו של אברהם אבינו״, ווייל אויב וואלט ער נישט געווען קיין עניו, וואלט ער שוין לאנג אוועק געלאפן פון דארט, און נאכדעם וואלט ער אוועקגעלאפן פון דעם אנדערן שול, און אזוי ווייטער, אבער ווען א מענטש איז א עניו, ער ווייסט ביי זיך: ׳איך בין גארנישט, איך דארף גארנישט, איך האב גארנישט און איך וויל גארנישט; איך קום נישט צו קיינעם דא אין שול, איך קום נאר צום אייבערשטן׳, דאס איז א סימן פון אן ערליכער איד.

דו זאלסט קיינמאל נישט האבן א חלק אין קיין שום מחלוקת, בפרט אין מחלוקת וואס איז לשם שמים, ווייל דאס איז זייער א מסוכנ׳דיגע זאך.

וואס זאל איך דיר זאגן, איינער וואס לעבט מיט אביסל ישוב הדעת, דער לעבט מיט תכלית; ער ווייסט ביי זיך ׳נאך אביסל וועל איך אוועק גיין מזה העולם, מען וועט מיר אויסטון מיינע קליידער און מיך אריין לייגן אין דער ערד; קיינער וועט נישט טראכטן מער פון מיר, קיינער וועט נישט זארגן פאר מיר, פארוואס זאל איך זיין פארנומען מיט מחלוקת און קריגערייען, וואס וועל איך האבן פון דעם?׳ אזא איינער קריגט זיך נישט מיט קיינעם, ער לעבט בשלום מיט אלעמען.

מוהרא״ש, ווען ער פלעגט וועלן געבן א משל אז מען זאל אנטלויפן פון מחלוקת, פלעגט ער שטענדיג נעמען אלץ משל איינער וואס ליגט אין שפיטאל קראנקערהייט, פאר א מענטש וואס געפונט זיך אין אזא מצב לא עלינו וועט נישט אינטערעסירן קיין שום מחלוקת און קיין שום פאליטיק, מוהרא״ש פלעגט זאגן: פראבירט צו צו גיין צו איינעם וואס ליגט טויט קראנק, זאג אים אריין אין אויער ״דו ווייסט, דער און דער איז א שגץ״; ״דו ווייסט וואס טוט זיך דארט ביי דעם רבי׳ן... אויף טיש און אויף בענק״, וואס וועט דער חולה זאגן? ״איך בעט דיר, לאז מיר אפ; איך גיי שוין שטארבן. וואס ווילסטו פון מיר? קוק מיר אן, קוים וואס איך אטעם, קוים וואס איך לעב, וואס גייט מיר אן וואס מען רעדט אויף א צווייטן?״

די אלע וואס שטייען אין שפיץ און פירן אן מחלוקת זענען פוסטע לייט; קוק וואס חכמינו זכרונם לברכה זאגן (קידושין עא:): ווען צוויי מענטשן קריגן זיך, און איינער פון זיי שווייגט, זאלסטו וויסן אז דער איז א גרעסערער מיוחס, און פארקערט אויך, ווער עס

קריגט זיך מיט יעדן איינעם, דער איז נישט בסדר; אפילו ער זעט אויס ווי א צדיק, איז ער א משוגע׳נער צדיק - ווי דער רבי רופט אזא איינעם (ספורי מעשיות, מעשה ג - מחיגר); דער רבי פארציילט דארט, אז ווען די גזלנים זענען אנגעקומען צו דעם פלאץ וואו דער חיגר האט אויסגעשפרייט די שטויב, האבן זיי אנגעהויבן שרייען אויף זייערע טעג און יארן, זיי האבן תשובה געטון; אבער וויבאלד עס איז געווען דארט אויסגעמישט פון די שטויב פון משוגעים, זענען זיי געווארן ״משוגע׳נע צדיקים״; זיי האבן זיך אנגעהויבן צו קריגן איינער מיטן צווייטן. דער האט געשריגן: ״איבער דיר האבן מיר געטוהן די אלע עבירות״, און דער האט געשריגן: ״איבער דיר וכו׳״, ביז זיי האבן זיך אויסגעה׳רג׳ט איינער דעם צווייטן. קוק נאך די מעשה.

דערפאר זאלסטו ווייטער דאווענען אין דיין ווינקל, און זיי זיך נישט מבלבל פון א צווייטן; דו קוק נאר אויף דיר און אויף דיינע קינדער, דאן וועט דיר גוט זיין אויף דער וועלט און אויף יענער וועלט.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך האב געהערט אז דער ראש ישיבה האט פארגעלערנט א שיעור גמרא דעם מוצאי שבת, איך האב מיך אביסל געוואונדערט ווייל אין די וועלט האט מען נישט געלערנט די וואך מוצ"ש וועגן ניטל, האב איך געוואלט פרעגן דער ראש ישיבה וואס איז דער מנהג אין ברסלב לגבי ניטל.

א גרויסן יישר כח פאר אלעס!

יעקב משה

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ג׳ פרשת וארא, כ״ב טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד יעקב משה נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

אין ברסלב האט מען נישט געמאכט קיין עסק פון ניטל; מוהרא״ש האט געהערט פון הרב החסיד רבי לוי יצחק בענדר זכרונו לברכה, אז אנשי שלומינו פלעגן זיך לייגן שלאפן יעדע נאכט גלייך נאך מעריב, ממילא איז בכלל נישט געווען די גאנצע שאלה פון לערנען ניטל נאכט, ווייל פון מעריב ביז חצות איז מען סיי ווי געשלאפן.
~~~~~~~~~~

מוהרא"ש זאגט אז די גאנצע מקור פון ניטל קומט פון תשובת רש"י הקדוש (עיין בספר מטעמים, מערכת אות הנ', ערך ניטל, אות א); ווייל אמאליגע צייטן פלעגן זיך די גוים צוזאמקומען אין דעם יום הולדת פונעם אותו האיש ימח שמו, זיי פלעגן זיך אנ'שיכור'ן יענע נאכט און זיין זייער צעווילדעוועט וכו'; אויפן וועג אהיים, זייענדיג אנגעטרינקען און צולאזט פלעגן זיי שלאגן יעדן איד וואס זיי האבן אנגעטראפן דעמאלט אויפן גאס. דערפאר האט מען געמאכט א גזירה אז אין דעם נאכט טאר מען נישט לערנען תורה וכו' אז די תורה זאל נישט גיין צו די סטרא אחרא וכו'. אבער דער עיקר כוונה פון דעם איז געווען פשוט אז מענטשן זאלן נישט געשעדיגט ווערן פון די ווילדע גוים וואס פלעגן אהיים קומען אנגעהיצט פון די גלחים וכו', פון דעם קומט דער מקור אז מען לערנט נישט ניטל נאכט.

פון דעם איז געווארן אז אפילו היינטיגע צייטן וואס דער טעם גייט שוין נישט אן, האבן מענטשן מורא צו לערנען ניטל.

מוהרא"ש זאגט אז וויבאלד ביים רבי'ן רעדט מען זייער אסאך פון אמונה, אז דער אייבערשטער איז איבעראל און עס איז גארנישט דא אויסערן אייבערשטן, דערפאר האט מען נישט געמאכט קיין עסק פון דעם גאנצן דמיון פון אותו האיש וכו'; ווייל אז א מענטש לעבט מיט אמונה אינעם אייבערשטן, ער ווייסט אז אלעס איז דער אייבערשטער, און עס איז גארנישט דא אויסערן אייבערשטן, דער אייבערשטער איז "מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין, וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין, אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם", דעמאלט ווערט מקוים דער פסוק (תהילים צב, י): "יִתְפָּרְדוּ כָּל פֹּעֲלֵי אָוֶן", ממילא דארף מען נישט מורא האבן פון די אלע זאכן, ווייל אלעס איז בטל ומבוטל.

אבער אז איינער האט יא מורא צו לערנען תורה אין די נאכט פון ניטל, זאל ער גיין שלאפן גלייך ווען עס ווערט נאכט און אויפשטיין פרי לערנען, אזוי וועט ער יוצא זיין אלע מנהגים.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,
~~~~~~~~~~

קודם כל א גרויסן יישר כח אויף אלע התחזקות וואס דער ראש ישיבה געבט אונז כסדר, דער אייבערשטער זאל ווייטער העלפן.

איך האב געמאכט א שיעור יעדן ליל ששי ביי מיר אינדערהיים דא אין בית שמש, ב"ה אז ס'קומען זיך צוזאם אידן וועלכע ווילן הערן חיזוק, זיי ווילן זיך שטארקן מיט די לימודים און עצות פון הייליגן רבי'ן.

איינער פון די אידן ביים שיעור זאגט אז זיין גאנצער לעבן און זיין גאנצע התחזקות איז נאר פונעם ראש ישיבה, אזוי ווייט אז ער קלערט ממש זיך אריבערצוציען קיין אמעריקע, קיין וויליאמסבורג, צו זיין נעבן דעם ראש ישיבה... ער בעט זייער שטארק אז דער ראש ישיבה זאל קומען דא אויף שבת צו מחזק זיין די היזיגע אידן.

נאכאמאל א גרויסן יישר כח פאר אלעס.

גדלי' דוד

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ג׳ פרשת וארא, כ״ב טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד מיין טייערער תלמיד גדלי׳ דוד נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

דו קענסט זיך נישט פארשטעלן ווי גרויס איז דיין זכות אז דו נעמסט צוזאם אינגעלייט אין בית שמש יעדע ליל שישי און דו לערנסט מיט זיי חיזוק און עצות וואס מיר האבן מקבל געווען פונעם הייליגן רבי׳ן.

איך וויל אם ירצה ה׳ זיין אין ארץ ישראל אין צוויי וואכן ארום; איך פאר צו די הקמת המצבה פון מיין באבע עליה השלום וואס וועט פארקומען דאנערשטאג פרשת בשלח אין מירון, און איך וועל אם ירצה ה׳ קומען צו דיר אין שטוב געבן א שיעור פאר אייך.

דער עיקר זאלסטו ווייטער ממשיך זיין צו פארשפרייטן דעם הייליגן רבינ׳ס עצות ביתר שאת וביתר עוז, דאס איז די גרעסטע זאך וואס מיר קענען טון פארן בורא כל עולמים; דער הייליגער אהבת ישראל זכותו יגן עלינו פלעגט זאגן: ״וואס איז דער סימן אז א מענטש האט ליב דעם טאטן? אז ער האט ליב די קינדער״; דאס זעלבע איז ביים אייבערשטן, יעדער שרייט: ״הייליגער באשעפער, מיר האבן דיר זייער ליב״, אבער ווי אזוי ווייסט מען אז עס איז טאקע אזוי? נאר ווען מען זעט אז דו טוסט פאר דעם אייבערשטנ׳ס קינדער, דו גייסט הפצה, און עס גייט דיר אין לעבן אז נאך א איד זאל האבן א לעבן, פאר נאך א איד זאל גיין גוט - דאס איז א סימן אז מען האט טאקע ליב דעם אייבערשטן.

ווען דו זאלסט וויסן וואס הפצה איז, וואלסטו געלאפן אין די גאסן און עוסק געווען אין הפצה, ווייל ווען דו געבסט א ספר פאר א מענטש וואס ער איז שוין ביי זיך אפגע׳פסק׳נט אז ער קען שוין נישט האבן קיין תקנה, ער זוכט נאר ווי אזוי ער קען ענדיגן זיין לעבן השם ישמרינו, און פלוצלינג באקומט ער א ספר, א סי די, אדער א קארטל מיט א נאמבער וואו ער קען רופן און הערן חיזוק - האסטו פשוט געראטעוועט דאס לעבן פון א מענטש און דאס איז אזוי ווי דו האסט אויפגעשטעלט אן עולם מלא.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

זייט איך האב אנגעהויבן הערן אייערע שיעורים, בין איך געווארן געוואויר אזויפיל זאכן אין אידישקייט וואס איך האב בכלל נישט געוואוסט ביז יעצט, פון גרויסע זאכן ביז קליינע פרטים.

איך בין א געוועגליכער בחור, איך בין אויפגעוואקסן אין א געוועגליכע אידישע שטוב, אבער ערשט לעצטנס האב איך אנגעהויבן אויפפאסן ווי וויניג איך ווייס ווען עס קומט צו דאווענען אדער צו הלכות. למשל ביז צוויי יאר צוריק האב איך נישט געוואוסט אז מוצאי שבת זאגט מען אתה חוננתנו ביים שמונה עשרה, נאך א ביישפיל וואס איך בין ממש לעצטנס געוואויר געווארן וועגן די פיר פרשיות וואס מ'דארף זאגן מיט די תפלין, ווי אזוי מ'דארף זיך בייגן ביים אויסטרעטן פון שמונה עשרה, אויף וועלכע האנט צו פאלן ביי תחנון, און אזוי ווייטער נאך פארשידענע הלכות וואס איך האלט אין איין געוואויר ווערן.

איך הער אסאך מאל ביי די שיעורים ווי איר פרעגט פון די בחורים וואס מען זאל רעדן ביים שיעור, אפשר וואלט געווען כדאי צו לערנען יעדן טאג אביסל הלכות ביים שיעור, איך בין זיכער אז איך וועל זיך אויסלערנען דערפון גאר אסאך, און זיכער וועלן אנדערע אויך הנאה האבן דערפון.

א גרויסן יישר כח פאר אלעס וואס איר טוט פאר מיר, איך האב באקומען גאר אסאך פון אייך, איר קענט זיך גארנישט פארשטעלן ווי אזוי מיין גאנצע לעבן האט זיך מיר געטוישט דורך אייערע שיעורים. דער אייבערשטער זאל העלפן אז איר זאלט ווייטער קענען ממשיך זיין מיט אייער הייליגע ארבעט ארויסצוהעלפן אידישע קינדער.

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ה׳ פרשת וארא, כ״ד טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.
~~~~~~~~~~~

איך האב זייער הנאה צו הערן ווי דו ביסט זיך מחי' מיט דעם הייליגן רבינ'ס עצות.

עס איז זייער וויכטיג אז דו זאלסט לערנען יעדן טאג אביסל הלכה; היינט זענען דא א שפע פון ספרים אויף הלכה, עס קומען כסדר ארויס ספרים אויף הלכות אין אלע שפראכן, אויף אידיש, אויף ענגליש וכו', כדי אז די מענטשן וואס פארשטייען נישט קיין לשון הקודש זאלן אויך קענען הלכות און וויסן ווי אזוי מען דארף זיך פירן.

דער הייליגער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן כט): "צוויי זאכן דארף יעדער איד טון יעדן איינציגסטן טאג"; די ערשטע זאך וואס דער רבי פארלאנגט פון יעדן איד, אז מען זאל לערנען יעדן טאג הלכה, און דער רבי האט געוואלט מען זאל האבן צוויי שיעורים אין הלכה, איין שיעור אין שלחן ערוך הקטנים - דאס איז "מחבר און רמ"א", און נאכדעם נאך א שיעור אין שלחן ערוך הגדולים - א שיעור אין שלחן ערוך מיט אלע פוסקים וואס זענען געדרוקט ארום דעם שלחן ערוך, טורי זהב, מגן אברהם וכו'; קוק דער לשון וואס דער רבי זאגט: "כָּל אִישׁ יִשְׂרְאֵלִי מְחֻיָּב לִלְמֹד בְּכָל יוֹם וָיוֹם פּוֹסְקִים, וְלֹא יַעֲבֹר", יעדער איד איז מחויב צו לערנען יעדן טאג הלכות, "וְאִם הוּא אָנוּס וְאֵין לוֹ פְּנַאי, יִלְמַד עַל כָּל פָּנִים אֵיזֶה סְעִיף "שֻׁלְחָן עָרוּךְ" בְּאֵיזֶה מָקוֹם שֶׁהוּא, אֲפִילוּ שֶׁלֹּא בִּמְקוֹמוֹ שֶׁהוּא עוֹמֵד עַתָּה בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ", אויב מען האט נישט קיין צייט וכו' זאל מען לערנען א הלכה, אפילו נישט כסדרן וואו ער האלט וכו', "כִּי צָרִיךְ לִלְמֹד אֵיזֶה דִּין בְּ"שֻׁלְחָן עָרוּךְ" בְּכָל יוֹם וָיוֹם כָּל יְמֵי חַיָּיו", ווייל מען איז מחויב צו לערנען יעדן טאג הלכה.

הלכה איז געווען ביים רבי'ן דער וויכטיגסטער שיעור. דער רבי האט געזאגט (שם) אז הלכה קומט פאר אלע אנדערע שיעורים, "כִּי עַל יְדֵי חֲטָאִים נִתְעָרֵב טוֹב וָרַע", ווייל דורכדעם וואס א מענטש זינדיגט, מישט ער אויס גוטס מיט שלעכטס; ער ווייסט נישט וואס איז גוט און וואס איז שלעכט, אויף שלעכטס זאגט ער אז דאס איז טוב, און אויף גוטס זאגט ער אז דאס איז רע; די עצה אויף דעם איז, צו לערנען הלכה, "וְעַל יְדֵי לִמּוּד פּוֹסֵק, שֶׁמְּבָרֵר הַכָּשֵׁר וְהַפָּסוּל הַמֻּתָּר וְהָאָסוּר הַטָּהוֹר וְהַטָּמֵא, עַל יְדֵי זֶה נִתְבָּרֵר וְנִפְרַשׁ הַטּוֹב מִן הָרָע", ווייל ווען מען לערנט הלכה זעט מען גלייך וואס איז גוטס און וואס איז שלעכטס, וואס מעג מען טון און וואס טאר מען נישט טון.

עס איז באוואוסט דעם סיפור אז א איד איז געקומען צום הייליגן רבי'ן מיט זיינע חידושים וואס ער האט מחדש געווען אויף א תורה אין ליקוטי מוהר"ן, האט דער רבי זיך אנגערופן און געזאגט: "איר מעגט קנייטשן מיין ספר ווי אזוי איר ווילט (דאס מיינט, איר קענט זאגן אלע סארט פשטים אין מיינע תורות), מיט איין תנאי, אז איר זאלט נישט אפטרעטן פון א סעיף קטן אין שלחן ערוך"; ווייל ביים רבי'ן איז געווען דער עיקר מען זאל נישט אוועק גיין פון הלכה.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ברכות ח.): אויפן פסוק (תהילים פז, ב): "אֹהֵב ה' שַׁעֲרֵי צִיּוֹן מִכֹּל מִשְׁכְּנוֹת יַעֲקֹב", אז דער אייבערשטער האט ליב ווען מען לערנט הלכה מער ווי אלע אנדערע לימודים, ווייל "מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אֵין לוֹ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּעוֹלָמוֹ, אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁל הֲלָכָה בִּלְבַד", פון ווען מיר האבן פארלוירן דעם בית המקדש - דעם אייבערשטנ'ס הויז, וואוינט דער אייבערשטער דארט וואו מען לערנט הלכה; דערפאר האט דער רבי זייער מקפיד געווען אז יעדער איד דארף לערנען יעדן טאג הלכה.

די צווייטע זאך וואס דער רבי האט געזאגט אז יעדער איד דארף טון יעדן טאג איז איז "התבודדות"; מען זאל רעדן צום אייבערשטן יעדן טאג. מען זאל גיין אויף א פלאץ וואו קיינער איז נישט דארט און זיך אויסשמועסן דאס הארץ מיטן אייבערשטן אויף די אייגענע שפראך וואס מען איז צוגעוואוינט צו רעדן, אויף מאמע לשון, מען זאל אלעס פארציילן פארן אייבערשטן; אלעס וואס גייט אריבער ברוחניות ובגשמיות, ווי דער יצר הרע ווארפט אלץ אראפ וכו', און וויפיל מאל מען וויל זיין גוט וכו' גייט עס נישט.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך וויל פרעגן וואס איך קען טון צו זיין ריין פון פגם הברית. איך האב מיך שוין פרובירט פארצונעמען אלע סארט קבלות צו זיין ערליך, און איך בעט זייער אסאך דעם אייבערשטער דערפאר, אבער איך קען נישט ארויס קריכן דערפון, וואס איז די עצה? וויאזוי שטארקט מען זיך אויף די יצר הרע?

א גרויסן דאנק אויף אלעס און אלעמען.

שמעון

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת וארא, כ"ד טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד שמעון נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

וויסן זאלסטו אז די עבירה פון פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה איז זייער א הארבע עבירה, עד כדי כך אז חכמינו זכרונם לברכה זאגן (נדה יג:): "כָּל הַמּוֹצִיא שִׁכְבַת זֶרַע לְבַטָּלָה חַיָּיב מִיתָה", ווער עס זינדיגט אין פגם הברית, ער איז מוציא זרע לבטלה
~~~~~~~~~~

רחמנא לצלן, איז חייב מיתה. נאך זאגן חז"ל (שם) "כְּאִילוּ שׁוֹפֵךְ דָּמִים", ווער עס זינדיגט אין פגם הברית, ער איז מוציא זרע לבטלה, איז אזוי ווי איינער איז עובר אויף רציחה און שפיכת דמים. אזוי אויך "כְּאִילוּ עוֹבֵד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים", איז אזוי ווי ער דינט עבודה זרה רחמנא לצלן.

עס ווערט געברענגט אין שלחן ערוך (אורח חיים, סימן ר"מ, סעיף יד): ווי מער א מענטש איז פוגם בברית - "זְקְנָה קוֹפֶצֶת עָלָיו, וְכֹחוֹ תָּשַׁשׁ" - ווערט ער אפגעשוואכט און פארעלטערט, מען פארלירט די כוחות, אזוי אויך "עֵינָיו כֵּהוֹת, וְרֵיחַ רַע נוֹדֵף מִפִּיו", די אויגן ווערן אים אפגעשוואכט, עס הייבט אן גיין א שלעכטע גערוך פון זיין מויל; "וְשַׂעַר רֹאשׁוֹ וְגַבּוֹת עֵינָיו וְרִיסֵי עֵינָיו נוֹשְׁרִים וְכוּ'", די האר פונעם קאפ פאלט ארויס, "וְהַרְבֵּה כְּאֵבִים חוּץ מֵאֵלּוּ בָּאִים עָלָיו", און עס ברענגט אסאך ווייטאג אויפן מענטש; זעט מען פון דעם וואס די עבירה ברענגט אויפן מענטש בגשמיות.

נאכדעם האט דער מענטש שאדן ברוחניות, אז ער פארלירט אלסדינג; ווען א מענטש זינדיגט אין די עקעלדיגע עבירה פון פגם הברית פארלירט ער דעם טעם פון דאווענען, אזוי ווי דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן חלק א', סימן נ): "כִּי כָּל הַפּוֹגֵם בַּבְּרִית, אֵין יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל", ווער עס איז פוגם בברית, קען נישט דאווענען.

נאך א שאדן, אז מען ווערט זייער דעפרעסט; א מענטש כאפט נישט פון וואס ער איז אזוי בעצבות, אבער באמת קומט זיין דעפרעסיע און צעבראכענקייט ווייל ער זינדיגט אין פגם הברית, די עבירות מאכן אים דעפרעסט און צעבראכן, אזוי ווי דער רבי זאגט דארט ווייטער אין די תורה: "וְזֶה בְּחִינַת חוֹלַאַת שֶׁקּוֹרִין בְּרֶעכֶנִישׁ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, שֶׁשּׁוֹבֵר עֲצָמוֹת שֶׁל אָדָם", פון די עבירה קומט די מחלה וואס הייסט 'ברעכעניש' - דער מענטש ווערט צעבראכן אויף שטיק שטיקלעך, און שפירט נישט קיין טעם אין זיין לעבן.

די עצה ארויס צו קריכן פון די שלעכטע געוואוינהייט - איז תפילה והתבודדות, מען דארף שרייען צום אייבערשטן אז מען זאל קענען ארויסגיין פון די ביטערע עבירה.

איך שרייב דיר דא א קליינע תפילה, דאס זאלסטו זאגן יעדן טאג פארן אייבערשטן, נישט איין מאל און נישט צוויי מאל, ביז דער אייבערשטער וועט רחמנות האבן אויף דיר:

"רבונו של עולם, האב רחמנות אויף מיר; איך וויל זיין אן ערליכער איד אבער איך האלט אין איין אראפפאלן אין פגם הברית, איך בין שוין אזוי צוגעוואוינט צו טון די עבירה, אז עס איז מיר שוין זייער שווער זיך ארויס צו רייסן דערפון. הייליגער באשעפער, וואס זאל איך טון אז איך האלט אין איין צוריקפאלן, איך שפיר אז איך ווער

פארברענט, די תאות ניאוף פלאקערט אין מיר. הייליגער באשעפער ראטעווע מיר! איך וויל אזוי שטארק זיין אן ערליכער איד, אבער איך האלט אין איין צוריק פאלן, איך בין אזוי צעבראכן און צעקלאפט. רבונו של עולם, האב אויף מיר רחמנות, געב מיר כח, העלף מיר איך זאל גלייבן אין דיר, איך זאל שפירן אז דו האסט מיר ליב. דער יצר הרע רעדט מיר איין אז דו ביסט ברוגז אויף מיר, איך גיי ארום מיט נארישע געדאנקען, איך רעד מיר איין אז דו דארפסט מיר נישט, איך בין אזוי דערשראקן אז איך קען שוין נישט תשובה טון״.

אזוי זאלסטו רעדן צום אייבערשטן; זאלסט אים אלעס פארציילן און גארנישט באהאלטן פון אים, וועסטו סוף כל סוף ארויס גיין פון דיין פלאנטער וואו דו ליגסט.

בדרך כלל ווער עס פאלט אראפ אין די עבירה פון פגם הברית האט נישט קיין מח צו לערנען בעיון, דערפאר זאלסטו זאגן יעדן טאג משניות; אפילו דו פארשטייסט נישט וואס דו לערנסט, ווייל דיין מח איז אויסגעריסן פון אזויפיל זינדיגן, דאך זאלסטו זאגן די ווערטער פון די הייליגע תורה, זאלסט זאגן פרקים משניות, ווייל משניות רייניגט דעם מענטש. ״מִשְׁנָה״ איז די אותיות ״מְשַׁנֶּה״; ווי מער א מענטש זאגט משניות איז ער זיך מְשַׁנֶּה אינגאנצן, און ער ווערט ריין.

משניות האט א סגולה אז דאס שלעפט ארויס דעם מענטש פון די טיפסטע בלאטע, אזוי ווי מען זעט אז מִשְׁנָה איז די ראשי תיבות (תהילים ל, ד): ״הֶ׳עֱלִיתָ מִ׳ן שְׁ׳אוֹל נַ׳פְשִׁי״; דורכדעם וואס מען זאגט משניות, נעמט עס ארויס דעם מענטש פון די טיפסטע שמוציגסטע פלעצער וואו דער מענטש איז רחמנא לצלן אריינגעפאלן.

אויב דו קענסט זאגן אכצן פרקים משניות איז דאס א מורא׳דיגע זאך; ח״י פרקים משניות יעדן טאג מאכט אז דער מענטש זאל ווערן לויטער, עס געבט צוריק דעם מח פארן מענטש, ווייל ווען א מענטש זינדיגט אין דער עקעלדיגע עבירה פון פגם הברית הוצאת זרע לבטלה רחמנא לצלן, ווערט אים אויסגעריסן זיין מח מחשבה, ווייל די זרע קומט פונעם מח, און אז מען זינדיגט ווערט דער מח אויסגעטריקנט וכו׳, און ווען מען זאגט אסאך פרקים משניות באקומט מען צוריק א קלארן מח.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד הרב ר' יואל ראטה שליט"א,
~~~~~~~~~~~

א גרויסן דאנק אויף אלע שיינע געדאנקען וכו', איך דערקוויק זיך מיט אייערע שיעורים.

איך האב ב"ה חתונה געהאט און דער אייבערשטער האט מיר ב"ה געבענטשט א יאר דערנאך מיט א זיס לעבטיג בן זכר, אבער עס איז שוין אריבער מער פון צוויי יאר זייט מיין זון איז געבוירן און מיר ווילן זייער שטארק שוין האבן נאך קינדער.

איך האב גערעדט דערוועגן מיט מיין רב ווען איך פרעג אים מיינע שאלות, און ער האט מיר געזאגט אז מיין ווייב שתחי' זאל גיין מאכן כל מיני טעסטס, און ב"ה עס איז צוריק געקומען גוטע רעזולטאטן אז עס איז נישט דא קיין פראבלעמען ביי איר. אבער דער דאקטער האט געזאגט אז יעצט דארף איך מאכן פארשידענע טעסטס, וואס זענען נישט אזוי הלכה'דיג אויסגעהאלטן, כדי בודק צו זיין מיין פראבלעם. למעשה יעצט זענען מיר אינגאנצן צובראכן און מירווארטן פאר א ישועה בקרוב אמן.

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ה׳ פרשת וארא, כ״ד טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך פארשטיי נישט פארוואס דו ביסט אזוי צעבראכן; טאנץ פאר שמחה אז דו האסט א ליכטיגע קינד, א געזונט קינד. וויפיל געלט וואלטן מענטשן געצאלט צו האבן בכלל קינדער, און בפרט געזונטע קינדער. איר דארפט טאנצן פאר שמחה אז איר האט א ליכטיג קינד; נעם אראפ דאס ווארט ״נאר״ - מיר האבן ״נאר״ איין קינד, זאג ״מיר האבן א קינד״.

מאך נישט קיין שום טעסט אויף דיר וכו׳; דו ביסט געזונט און שטארק. דער אייבערשטער וועט דיר העלפן אז דו וועסט זוכה זיין צו (תהילים קכח, ג): ״אֶשְׁתְּךָ כְּגֶפֶן פֹּרִיָּה בְּיַרְכְּתֵי בֵיתֶךָ, בָּנֶיךָ כִּשְׁתִלֵי זֵיתִים סָבִיב לְשֻׁלְחָנֶךָ״.

געדענק וואס חכמינו זכרונם לברכה זאגן (תענית ב.): ״שְׁלֹשָׁה מַפְתְּחוֹת בְּיָדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא״ דריי שליסלען זענען נאר אין די הענט פונעם אייבערשטן, איינס פון די דריי איז: ״מַפְתֵּחַ שֶׁל חַיָּה״, די שליסל פון קינדער, וואס דאס איז נאר אין די הענט פונעם אייבערשטן.

דער רבי זאגט (ספר המידות, אות בנים, סימן כב): ״מַה יַּעֲשֶׂה אָדָם וְיִהְיֶה לוֹ בָּנִים? יְפַזֵּר מְעוֹתָיו לַעֲנִיִּים, וִישַׂמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ״, וואס זאל א מענטש טון צו האבן קינדער? ער זאל געבן צדקה, און פריילך מאכן זיין ווייב; פאלג דעם רבי׳ן און וועסטו זוכה זיין צו גרויסע ישועות.

זיי זיך מחזק, און זיי מחזק דיין ווייב; זאג איר: "דער אייבערשטער וועט אונז נאך העלפן, מיר וועלן האבן קינדער", און פריי דיך מיט דיין ווייב אויף דיין קינד וואס דו האסט; הער נישט אויף צו דאנקען דעם אייבערשטן פאר דיין קינד, וועסטו בקרוב זוכה זיין צו גרויסע ניסים.

איך ווארט צו הערן פון דיר ווי דער אייבערשטער האט דיר געהאלפן.

...

~~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד הראש ישיבה שליט"א,

איך הער אייערע שיעורים און האב זייער הנאה פון דעם.

איך האב געוואלט פרעגן אזוי ווי איך גיי יעצט קויפן א דירה אין א וואך ארום, למעשה האב איך יעצט איין קינד, און מיין שאלה איז צי איך זאל קויפן א דירה מיט צוויי שלאף צימערן אדער מיט דריי? ווייל יעצט פאר די קומענדיגע פאר יאר איז מיר גענוג צוויי, אבער פון די צווייטע זייט וועל איך דארפן צובויען נאך א צימער שפעטער. דער חילוק איז אין די משכנתא [מארגעדש], ס'איז א חילוק פון טויזנט שקל א חודש.

ביטע אויב איר קענט מיר ענטפערן ווי שנעלער.

יישר כח.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת וארא, כ"ד טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

ווי אזוי קען איך דיר ענטפערן ווען איך ווייס נישט דיין מצב הפרנסה וכו'.

איך וועל דיר פארציילן וואס איך האב שטענדיג געהערט פון מוהרא"ש; ווען אינגעלייט זענען זיך געקומען שואל עצה זיין וועגן קויפן א דירה, מען האט געקרעכצט אז מען האט נישט קיין געלט וכו', פלעגט מוהרא"ש שטענדיג נאכזאגן פונעם פריערדיגן ליובאוויטשער רבי זכותו יגן עלינו, אז ווען מען האט אים געפרעגט צי מען זאל אריין שפרינגען אין קויפן וכו' פלעגט ער זאגן: "אביסל בארגט מען, אביסל זארגט מען, און דער הויז איז דיינס", ודברי פי חכם חן.

דער אייבערשטער זאל דיר געבן שפע אז דו זאלסט קענען קויפן בריווח מיט א גדלות המוחין; גיי ארויס פון דיין קטנות הדעת, אז פאר א קליינע דירה האסטו דאך
~~~~~~~~~~~

איך נישט, קענסטו זיך דאך אינגאנצן פארלאזן אויפן אייבערשטן; דער אייבערשטער וואס געבט דיר דעם ערשטן דאלער וועט דיר געבן נאך טויזנט שקל א חודש, און נאך מער, צו קענען קויפן א גרויסע דירה בהרחבה גדולה.

...

~~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך האב געהערט ביי איינע פון די שיעורים אז אלע פחדים וואס א מענטש האט קומט נאר פון חסרון אמונה, למשל ווען איינער האט א פחד צו פארן מיט אן עלעוועיטאר, איז דאס א חסרון אין אמונה. דאס איז טאקע וואס איך האב, איך האב מורא צו פארן מיט אן עלעוועיטאר. יעצט ווייס איך שוין פון וואו עס נעמט זיך מיין פראבלעם, איך דארף אבער אן עצה ווי אזוי איך קען דאס אויסהיילן.

א גרויסן יישר כח פאר אלעס.

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ה׳ פרשת וארא, כ״ד טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

וויסן זאלסטו אז אויב מען לעבט מיט אמונה איז מען רואיג, מען ווייסט אז עס קען גארנישט פאסירן פארן מענטש אן דעם אייבערשטן; אויב איך דארף שטארבן גיי איך שטארבן אפילו אויב איך וועל מיך באהאלטן וכו׳ און אויב איך דארף לעבן וועל איך לעבן.

ווען א מענטש לעבט מיט אמונה ווערט אים שטארק זיינע נערוון; אזוי אויך פארקערט - אויב א מענטש האט נישט קיין אמונה, ער שפירט נישט דעם אייבערשטן נאר ער מיינט אז די וועלט פירט זיך דורך טבע, מקרה און מזל - אזא מענטש לעבט שטענדיג מיט פחדים און שלעכטע מחשבות; מען באשולדיגט זיך כסדר וואס פון דעם קומען אלע נערוון קראנקהייטן לא עלינו ולא עליכם. און די איינציגסטע רפואה פאר די וואס ליידן אויף די נערוון איז נאר ״אמונה״.

אז דו שרייבסט מיר אז דו האסט פחדים פון גיין אין אן עלעוועיטער וכו׳; זאלסטו וויסן אז די איינציגסטע רפואה פאר דעם איז אמונה. ווי מער דו וועסט חזר׳ן צו זיך די הייליגע אמונה וועסטו ווערן מער און מער רואיג; א גאנצן טאג זאלסטו נאר זינגען ניגונים פון אמונה, קענסט זיך אפילו מאכן אייגענע ניגונים, זינג צו דיר: ״אלעס איז
~~~~~~~~~~~

דער אייבערשטער", "קיינער קען מיר גארנישט טון", "דער אייבערשטער היט מיר", "איך בין אינעם אייבערשטנס הענט", אזוי וועסטו נישט מורא האבן פון גיין אין א עלעוועיטער און נישט פון קיין עראפלאן וכו'.

דער רבי זאגט (ספר המידות, אות קליפה, סימן י): "הַשִּׁבְעָה קוֹלוֹת שֶׁאָמַר דָּוִד עַל הַמַּיִם, בְּדִבּוּרָן מַכְנִיעִין הָרוּחַ רָעָה", אז מען זאגט קאפיטל כט פון תהילים נעמט מען אוועק דעם רוח רעה וואס כאפט זיך אריין אינעם מענטש; איך האב געטראכט אז מען קען זאגן פשט וואס עס האט די זיבן קולות צו מכניע זיין א רוח רעה, אז מען חזר'ט צו זיך אז אלעס איז דער אייבערשטער און דער אייבערשטער קען יעדן איינעם העלפן; איינער האט א פחד פון וואסער - זאגט מען אים 'קוֹל ה' עַל הַמָּיִם', דער אייבערשטער העלפט א מענטש אין וואסער, איינער האט א שרעק אז א בעל כח גייט אים עפעס שלעכטס טון, אדער איינער דמיונ'ט אז ער האט נישט גענוג כח - זאגט מען אים 'קוֹל ה' בַּכֹּחַ', דער אייבערשטער געבט כח; איינער האט מורא פון פייער - זאגט מען אים 'קוֹל ה' חֹצֵב לַהֲבוֹת אֵשׁ', דער אייבערשטער איז דער וואס מאכט די פייער, ער וועט דיר ראטעווען פון פייער - אזוי איז דער גאנצער קאפיטל געשטעלט אריין צו ברענגען אינעם מענטש אז גארנישט קען נישט פאסירן מיט אים פון זיך אליינס און נאר דער אייבערשטער וועט אים העלפן.

שרייב מיר נאך.

...

~~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

קודם כל וויל איך זיך באדאנקען פאר די אלע שיעורים און בריוון, וואס זענען מיר זייער מחזק, דער אייבערשטער זאל אייך ווייטער געבן אסאך כח אנצוגיין מיט אייער הייליגע ארבעט.

איך האב געוואלט פרעגן איבער דעם וואס איר האט דערמאנט אין א שיעור דאס וואס דער רבי זאגט אז צו זאגן שירת הים מיט כוונה איז א סגולה פאר א שידוך. איך בין א מיידל און איך קען נישט די טייטש פון די שירה, ווי אזוי קען איך טון די סגולה?

אויך האב איך זיך געוואלט פארנעמען א גוטע זאך אז אין דעם זכות זאל איך שוין טרעפן שנעל מיין באשערטע שידוך. ס'איז אבער דא אזויפיל גוטע זאכן וואס מ'קען זיך פארנעמען, און איך ווייס נישט וואס איך זאל זיך פארנעמען.

א גרויסן יישר כח.
~~~~~~~~~~~

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ה׳ פרשת וארא, כ״ד טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... תחי׳

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

מען טאר נישט אריין פאלן אין א יאוש, ווייל דער אייבערשטער הערט אויס יעדע איינציגע תפילה און מיר גלייבן אז קיינער קען נישט געבן א שידוך נאר דער אייבערשטער. איין זאך קענען מיר טון - בעטן, בעטן און נאכאמאל בעטן דעם אייבערשטן ביז מען ווערט געהאלפן ווערן, אויך קענען מיר טון די סגולות וואס צדיקים האבן אונז געגעבן.

דער רבי האט אונז געגעבן עטליכע סגולות צו טרעפן א שידוך (ספר המידות, אות חיתון); די ערשטע סגולה וואס דער רבי געבט אונז (ספר המידות, אות חיתון, סימן א): ״מִי שֶׁקָּשֶׁה לוֹ לִמְצֹא זִווּגוֹ, יֹאמַר בְּכַוָּנָה שִׁירַת הַיָּם״, אז מען זאגט די שירה וואס די אידן האבן געזינגען ווען זיי זענען אריבער דעם ים סוף איז דאס מסוגל צו טרעפן א שידוך; היינט איז דא סידורים מיט פירוש המילות אויף אידיש, אויך לערנט מען היינט אין אלע חדרים און אין מיידל שולעס פירוש המילות פונעם דאווענען, אזוי אז עס איז מעגליך פאר יעדן איינעם צו קענען מקיים זיין דעם סגולה וואס דער רבי געבט פאר א שידוך.

דאס וואס איר פרעגט וואסערע גוטע מדה א מיידל קען זיך פארנעמען פאר א זכות צו טרעפן איר שידוך; דער רבי זאגט (ספר המידות, אות בנים, סימן ט): ״הַצְּנִיעוּת שֶׁבָּאִשָּׁה מְזַכָּה לָהּ בְּבָנִים הֲגוּנִים״, אז א פרוי געבט אכטונג זיך צו פירן מיט צניעות און זיך אנטון בצניעות, וועט זי זוכה זיין צו גוטע קינדער; דאס הייבט זיך אן ווען מען איז נאך א מיידל. אויב מען פירט זיך בצניעות איז מען זוכה אז דער אייבערשטער מאכט רוען די שכינה ביי דעם מענטש. און אז מען איז זוכה צו השראת השכינה באקומט מען אלעס גוטס.

אז איר וועט זיך פירן ערליך און איידל וועט איר זוכה זיין צו טרעפן א גוטע שידוך בקרוב און אויפשטעלן א דור פון הייליגע קינדער וואס וועלן באלייכטן דער וועלט.

א מיידל האט זייער א גרויסע אחריות און אויב זי טוט זיך נישט אן צניעות׳דיג טרייבט זי ארויס דעם אייבערשטן פון שטוב; עס שטייט אין די תורה (דברים כג, טו): ״כִּי ה׳ אֱלֹקֶיךָ מִתְהַלֵּךְ בְּקֶרֶב מַחֲנֶךָ לְהַצִּילְךָ וְלָתֵת אֹיְבֶיךָ לְפָנֶיךָ, וְהָיָה מַחֲנֶיךָ קָדוֹשׁ, וְלֹא יִרְאֶה בְךָ עֶרְוַת דָּבָר, וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ״, דער אייבערשטער זאגט: ״איר זאלט זיך פירן הייליג, ווייל אויב איר וועט זיך נישט פירן בצניעות וועל איך אוועק גיין פון אייך״; אויב א

מיידל געבט אכטונג ווי אזוי זי טוט זיך אן, זי גייט נאר אנגעטון צניעות'דיג, זאגט דער אייבערשטער "איך וועל רוען ביי אייך אין שטוב". און אז דער אייבערשטער איז אין שטוב איז דא א ברכה, עס איז דא פרנסה, נחת, עס איז דא אלעס גוטס.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד הראש ישיבה שליט"א,

איך האב געוואלט פרעגן וואו דער רבי שרייבט וועגן געבן נידלעך [shots] פאר די קינדער. איך ווייס אז מוהרא"ש האט זייער מקפיד געווען אויף דעם

און אויב די ווייב וויל נישט געבן נידלעך [shots], וואס טוט מען? איז עס עפעס וואס מ'דארף זיך שטעלן אויף דעם?

א גרויסן יישר כח פאר די אלע שאלות ותשובות וואס העלפן מיר ארויס גאר אסאך.

דוב בער

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת וארא, כ"ד טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד דוב בער נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

דער רבי האט געזאגט אז אפילו אינמיטן ווינטער ווען עס איז זייער קאלט (אין אוקריינא אין א געוועגליכן ווינטער, גייט אראפ דער גראד ביז אונטער 0, עס קען אפילו אראפ גיין ביז דרייסיג דעגרי אונטער 0) דארף מען נעמען די קינדער צום דאקטער זיי צו געבן שאטס וכו' (עיין בספר אבניה ברזל, סימן לד).

מיר ווייסן אז דער רבי האט זייער געווארנט מען זאל אכטונג געבן פון דאקטורים וכו' (עיין שיחות הר"ן, סימן נ); מיט דעם אלעם האט ער געהייסן אז מען מוז געבן פאר יעדעס קינד שאטס. דאס האט דער רבי נאך געזאגט פאר צוויי הונדערט יאר צוריק ווען די מעדעצינען זענען נאך נישט געווען אזוי פארגעשריטן ווי היינט, דערפאר טאר מען נישט זיין קיין אויבער חכם נאר מיר דארפן פאלגן דעם רבי'ן און געבן שאטס פאר די קינדער ווען זיי זענען נאך קליין, אז זיי זאלן געראטעוועט ווערן פון אלע מחלות און שלעכטע קרענק.
~~~~~~~~~~

ליידער זענען דא מענטשן וואס ווערן פארפירט פון נארישע מענטשן וואס האלטן דרשות וכו׳ און מען דערשרעקט עלטערן אז מען זאל נישט גיין צו דאקטורים וכו׳, מען שרעקט אן מענטשן אז מען זאל נישט געבן קיין שאטס פאר די קינדער וכו׳.

דער רבי זאגט ביי די מעשה פונעם בעל תפילה (ספורי מעשיות, מעשה יב): ״עס איז געווען א כתה וואס זיי האבן געהאלטן אז דער עיקר איז דער דיבור וכו׳, זיי האבן געטראפן א משוגע׳נעם פראנצויז וואס ער האט גערעדט צו זיך אליין, האבן זיי אים אויפגענומען פאר זייער קעניג, ווייל ער איז דאך ביים תכלית אז ער האלט שוין ביי דעם אז ער רעדט שטענדיג צו זיך אליין״, מוהרא״ש זאגט (בספר נהרי אפרסמון, שם) אז דא איז דער רבי מגלה דער וועג ווי אזוי אלע שקרנים פארכאפן מענטשן אין זייער שקר, דער וועג איז דורך זייער כח הדיבור; זיי פארדרייען דעם מח פון מענטשן מיט זייער וועג פון רעדן, און עס איז א גרויס רחמנות אויף די מענטשן וואס גייען נאך די מדברים. דער רבי פירט דארט אויס דעם לשון: ״און ער האט זיי בודאי געפירט בדרך הישר״, דער רבי דרוקט דא דוקא דעם לשון, ווייל עס איז א גרויסע רחמנות אויף מענטשן וואס גייען נאך איינעם וואס זוכט איינצורעדן מענטשן דורך זיינע דרשות.

מוהרא״ש זאגט: ״דער כלל זאלסטו שטענדיג האלטן פאר דיינע אויגן ׳אויב א מענטש רעדט נישט פונעם אייבערשטן, איז אלעס איין גרויסער שקר; ווען מען הערט א דרשה, אדער מען גייט צו איינעם פאר שלום בית, חינוך הילדים וכו׳, און יענער רעדט וכו׳ און ער ברענגט נישט אריין אין דיר דעם אייבערשטן, אנטלויף פון אזא איינעם ווייל ער וועט דיר אומגליקליך מאכן״.

דאס וואס דו פרעגסט וואס דו קענסט טון אז דיין ווייב זאל אפלאזן די אלע מדברים וואס דרייען א קאפ וכו׳; עס איז נישט כדאי צו מאכן א מחלוקת וועגן דעם. איך מיין אז דו זאלסט איר ווייזן דעם בריוו, זי זאל זען וואס דער רבי זאגט וכו׳, וועט זי שוין אליינס אפלאזן די אלע וואס האקן אין קאפ וכו׳.

בעט דעם אייבערשטן אז דו זאלסט האבן שלום בית; איר זאלט זיך שטענדיג גוט פארטראגן וכו׳ און האבן געזונטע קינדער. עס איז נישט כדאי צו גיין מיט כח, ווייל נאכדעם קען מען אלעס פארלירן.

וויסן זאלסטו אז דער יצר הרע זוכט נאר צו מאכן א פירוד צווישן מאן און ווייב; ביי יעדן איינעם פארשטעלט ער זיך מיט אן אנדערע פנים. ביי איינעם קומט ער מיט א פרומע׳ן פנים, ער רעדט איין דעם מאן אז ער זאל זיך צוקריגן מיט זיין ווייב ווייל זי טוט נישט וכו׳, נאכדעם גייט ער צו די פרוי און זאגט איר אז איר מאן טוט נישט דאס און דאס, ביז ער מאכט א מחלוקת צווישן זיי. אן ערליכער איד דארף האלטן איין זאך

שטענדיג פאר זיינע אויגן: "איך גיי מיך נישט קריגן מיט מיין ווייב - זאל זיין וואס זאל זיין", און דאס זעלבע דארף א פרוי האלטן פאר אירע אויגן: "איך גיי אלעס טון צו לעבן בשלום מיט מיין מאן"; אויב מען לעבט אזוי, דאן קומט מען זיך דורך מיט יעדע פרט אין לעבן.

ביים רבי'ן איז שלום בית געווען א יסוד היסודות (עיין שיחות הר"ן סימן רסג; רסד); איך געדענק מעשיות פון אינגעלייט וואס זענען זיך געקומען אפרעדן צו מוהרא"ש זכרונו לברכה אז זייער ווייב וויל זיך נישט אפשערן די האר וכו' און מוהרא"ש האט זיי געזאגט אז זיי זאלן דאס נישט פארלאנגען בכח וכו', נאר רעדן שיין פון די גרויסקייט פון א פרוי וואס געבט אכטונג אויף דעם. מוהרא"ש האט געזאגט מען זאל ווייזן דא וואס שטייט אין זוהר (פרשת נשא, דף קכה) די שרעקליכע זאכן וואס פאסירט אין א שטוב וואו מען זעט ארויס די האר פון די פרוי; אז דאס ברענגט ארעמקייט אין שטוב, דאס איז גורם אז די קינדער זאלן נישט זיין ערליך וכו' עיין שם. מוהרא"ש האט געווארנט די אינגעלייט אז זיי זאלן נישט גיין מיט כח אפילו ביי אזעלכע הארבע ענינים וכו'.

איך וואלט דיר געזאגט אז דו זאלסט טון דאס זעלבע וואס די מדברים טוהן; זייער גאנצער כח איז רעדן און רעדן און רעדן, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (קידושין מט:): "עֲשָׂרָה קַבִּין שִׂיחָה יָרְדוּ לָעוֹלָם, תִּשְׁעָה נָטְלוּ נָשִׁים, וְאֶחָד נָטְלוּ כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ", א מאס פון צען קב 'שמועסן' איז אראפ געקומען אויף דער וועלט, ניין קב האבן גענומען די פרויען, און איין קב איז צעטיילט געווארן פאר די גאנצע וועלט; דאס קען מען זען ביי די פרויען וואס מאכן "האט-ליינס" און רעדן און רעדן און רעדן קעגן שאטס וכו'; זיי האבן נישט וואס צו זאגן, נאר זאגן איבער דאס זעלבע נאכאמאל און נאכאמאל, אז דער איז קראנק געווארן פון שאטס און דער איז האלב קראנק פון שאטס, אזוי דערשרעקן זיי אלעמען. דו טו דאס זעלביגע, רעד שיין צו דיין ווייב, זיי איר מחזק, שמועס מיט איר פון אלע סארט זאכן וואס אינטערעסירן איר, וועט זי אטעמאטיש אפלאזן די אלע מדברים.

ועל כולם זאלסטו וויסן אז וואס מען וויל פועל'ן, וואס מען וויל האבן - קען באקומען דורך תפילה. ווען מענטשן וואלטן געוואוסט וואס תפילה איז, וואלט מען אלעס אפגעלאזט און נאר געדאווענט און געבעטן דעם אייבערשטן, ווייל וואס תפילה פועל'ט קען קיין שום זאך נישט פועל'ן. אודאי דארף מען האבן אסאך געדולד, עס גייט נישט אין איין מינוט, אבער ווער עס האט סבלנות אוןווארט אויס אויף זיין ישועה, ער גייט נישט אוועק פונעם אייבערשטן, דער וועט ביים סוף זען ווי אלעס וועט זיך איבערדרייען און ער וועט געהאלפן ווערן מיט אלע ישועות.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך האב ב"ה א טאכטער אין שידוכים, איך וויל פרעגן וואס דער ראש ישיבה האלט וועגן מאכן 'דור ישרים' טעסט, אויב ס'איז וויכטיג בכלל.

יישר כח,

אשר

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום א׳ פרשת בא, כ״ז טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד אשר נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

מוהרא״ש זכרונו לברכה איז נישט געווען קעגן מאכן ״דור ישרים״; אויב די מחותנים פארלאנגען צו מאכן דעם טעסט קען מען עס מאכן.

איך האב מיט געהאלטן שידוכים פון תלמידי הישיבה וואס איין מחותן האט זיך גע׳עקשנ׳ט צוווארטן אויף דעם דור ישרים טעסט און מוהרא״ש האט געזאגט אז אויב די מחותנים ווילן דוקא מען זאל ווארטן אויפן דור ישירים טעסט זאל מען ווארטן וכו׳.

דער עיקר דארף מען אסאך בעטן דעם אייבערשטן מען זאל טרעפן גוטע שידוכים פאר די קינדער, די קינדער זאלן לעבן באהבה ושלום און זיי זאלן האבן געזונטע קינדער, ווייל וואס תפילה פועל׳ט קען קיין שום זאך נישט פועל׳ן.

מען זעט נעבעך אסאך אידישע קינדער וואס האבן געמאכט דעם ״דור ישרים טעסט״ און מיט דעם אלעם מוטשען זיי זיך מיט נישט געזונטע קינדער השם ירחם; דער רבי האט אונז געלערנט מיר זאלן נאר גיין צום אייבערשטן, יעדע זאל וואס א מענטש דארף זאל ער בעטן אויף זיין שפראך פונעם אייבערשטן.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

קודם כל א גרויסן יישר כח פאר די אלע חיזוק וואס איך באקום פון אייך טאג טעגליך, דאס איז מיר זייער מעורר און מחזק.

איך האב געוואלט פרעגן איבער מאן וואס דאווענט נישט מיט מנין, ער גייט אין כולל אין א ווייטע פלאץ, און דעריבער דארף ער אויפשטיין פרי צו קענען אנקומען צייטליך, דאס מאכט אים אז ער זאל דאווענען אינדערהיים יעדן טאג ביחידות, און דאס שטערט מיר זייער שטארק.

און איך זע אז אפילו אין די טעג ווען ער דארף נישט גיין אין כולל, האט ער שוין אויך נישט די געפיל צו גיין דאווענען מיט מנין.

מען האט מיר אויסגעלערנט אז א ווייב איז נישט קיין משגיח, און זי דארף נישט מוסר'ן דעם מאן, פון דעסט וועגן שטערט מיר דאס זייער שטארק, און איך וויל וויסן ווי אזוי איך קען אים העלפן אויף א שיינעם וועג.

יישר כח.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת בא, כ"ז טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד מרת ... תחי'

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

ווען מענטשן וואלטן געוואוסט דאס גרויסקייט פון גיין אין שול דאווענען מיט מנין וואלט מען אלעס געטון צו קענען דאווענען מיט מנין.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (תענית ח.): "אֵין תְּפִלָּתוֹ שֶׁל אָדָם נִשְׁמַעַת אֶלָּא אִם כֵּן מֵשִׂים נַפְשׁוֹ בְּכַפּוֹ", דער אייבערשטער נעמט אן די תפילות נאר ווען מען האט אינזין וואס מען דאווענט. פרעגט די גמרא, עס שטייט דאך (תהלים עח, לו-לז): "וַיְפַתּוּהוּ בְּפִיהֶם, וּבִלְשׁוֹנָם יְכַזְּבוּ לוֹ, וְלִבָּם לֹא נָכוֹן עִמּוֹ, וְלֹא נֶאֶמְנוּ בִּבְרִיתוֹ", די אידן האבן געפאפט דעם אייבערשטן מיט זייער מויל, זיי האבן נישט אינזין געהאט ווען זיי האבן געבעטן דעם אייבערשטן וכו', דאך שטייט נאכדעם (תהלים עח, לח): "וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן" וגו', אז דער אייבערשטער האט אנגענומען זייערע תפילות און ער האט זיי מוחל געווען אויף זייערע עבירות? ענטפערט די גמרא: "לֹא קַשְׁיָא, כָּאן בְּיָחִיד כָּאן בְּצִבּוּר", אויב מען דאווענט מיט מנין דעמאלט נעמט דער אייבערשטער אן יעדע תפילה אפילו מען האט נישט אינזין וכו'; זעט מען דאס גרויסקייט פון דאווענען מיט מנין, אז דער אייבערשטער נעמט אן די תפילה אזוי ווי עס זעט אויס, אפילו מען האט נישט אינזין דאס דאווענען אזוי ווי עס דארף צו זיין.

דאס וואס מענטשן זענען מזלזל אין דאווענען מיט מנין נעמט זיך פון דעם ווייל מען ווייסט נישט דאס גרויסקייט דערפון און מען טראכט: 'וואס וועט שוין זיין אז איך וועל נישט גיין אין שול און איך וועל דאווענען ביחידות וכו'?' אבער עס איז נישט אזוי, ווייל חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ברכות ז:): אויפן פסוק (תהלים סט, יד): "וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ ה' עֵת רָצוֹן", "אֵימָתַי עֵת רָצוֹן" ווען איז אן עת רצון? "בְּשָׁעָה שֶׁהַצִּבּוּר מִתְפַּלְּלִין", ווען דער ציבור דאווענט; דערפאר דארף מען זיך זייער אנשטרענגען צו גיין יעדן טאג אין שול דאווענען שחרית מנחה מעריב מיט מנין.

נאך זאגן חכמינו זכרונם לברכה (ברכות ו:): "כָּל הָרָגִיל לָבֹא לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְלֹא בָּא יוֹם אֶחָד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַשְׁאִיל בּוֹ", ווען א מענטש קומט יעדן טאג אין שול און ער פארפעלט אמאל צו קומען, פרעגט זיך דער אייבערשטער גלייך נאך אויף אים: "וואו איז דער מענטש, וואס איז מיט אים אז ער איז נישט געקומען היינט אין שול?" זעט מען פון דעם אז ווען מען דאווענט מיט מנין איז מען ממשיך די השגחה אויף זיך.

א פרוי דארף טאקע נישט זיין קיין משגיח אויפן מאן וכו', אבער עס איז זיכער אז די פרוי דארף מחזק זיין איר מאן און אים מעודד זיין אז ער זאל זיך פירן ווי עס דארף צו זיין. אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה פרעגן (ברכות יז.): "נָשִׁים בְּמַאי זָכְיָין?" די מענער באקומען שכר פארן לערנען, אבער די פרויען לערנען דאך נישט קיין תורה, אויף וואס גייען זיי באקומען שכר? ענטפערט די גמרא: "מיט דעם וואס זיי טראגן די קינדער אין חדר און מיט דעם וואס זייווארטן אפ זייערע מענער ווען זיי קומען אהיים פון כולל וכו'"; זעט מען אז א פרוי וואס העלפט איר מאן זיין גוט און וואויל וועט זוכה זיין צו באקומען שכר אויף דעם.

חכמינו זכרונם לברכה פארציילן (בראשית רבה יז, ז): "מַעֲשֶׂה בְּחָסִיד אֶחָד שֶׁהָיָה נָשׂוּי לַחֲסִידָה אַחַת, וְלֹא הֶעֱמִידוּ בָּנִים זֶה מִזֶּה. אָמְרוּ: אֵין אָנוּ מוֹעִילִים לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא כְּלוּם. עָמְדוּ וְגֵרְשׁוּ זֶה אֶת זֶה", עס איז געווען א מעשה מיט אן ערליכער איד וואס איז געווען חתונה געהאט צו אן ערליכע פרוי, עס איז אריבער לאנגע יארן וואס זיי האבן נישט געהאט קיין קינדער און זיי האבן זיך גע'גט. "הָלַךְ זֶה וְנָשָׂא רְשָׁעָה אַחַת, וְעָשְׂתָה אוֹתוֹ רָשָׁע", דער ערליכער איד איז געגאנגען און האט חתונה געהאט מיט א שלעכטע פרוי און זי האט געמאכט אז איר מאן דער צדיק זאל אויך ווערן א רשע, "הָלְכָה זֹאת וְנִשֵּׂאת לְרָשָׁע אֶחָד וְעָשְׂתָה אוֹתוֹ צַדִּיק", און די ערליכע פרוי האט חתונה געהאט מיט א רשע און זי האט אים געמאכט פאר א גרויסער צדיק, "הֱוֵי שֶׁהַכֹּל מִן הָאִשָּׁה", זעט מען פון דעם אז אלעס איז געוואנדן אין די פרוי.

דערפאר זאלט איר מחזק זיין אייער מאן ער זאל גיין אין שול; א פרוי וואס געבט אסאך ליבשאפט פאר איר מאן, אפילו אויב זי וועט אים זאגן: "גיי דאווענ", "גיי לערנען" וועט דער מאן דאס אנעמען. אבער אויב די פרוי איז נאר דא צו זיין א שוטרת, זי איז דא נאר פאר ביקורת און זי הערט אים נישט אויף צו קריטיקירן, דעמאלט ווערט א פייער. אז מען לעבט באהבה ושלום איז נישט געפערליך אז די פרוי העלפט איר מאן זיך פירן ווי עס דארף צו זיין.

דער אייבערשטער זאל העלפן עס זאל הערשן אהבה ואחוה ושלום וריעות ביי אייך אין שטוב.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

יישר כח פאר אייערע שיעורים וואס איז אונז ממש מחי', עס האט געטוישט אונזער גאנצע שטוב צום גוטן.

איך האב געוואלט פרעגן איבער מיין שוועסטער, ווען איך האב חתונה געהאט איז זי נאך געווען קליין, און יעצט איז זי שוין בת מצוה, זי כאפט אבער נישט אז זי איז שוין גרעסער געווארן און זי דארף זיך שוין פירן מער בצניעות לגבי מיין מאן.

ווען מיר גייען צו מיין עלטערנ'ס הויז, וועט זי נישט האבן קיין פראבלעם זיך צו זעצן ביים טיש נעבן מיין מאן, אים רופן ביים נאמען, און זיך אונטערזינגען בשעת ער איז דארט. איך האב פרובירט צו רעדן צו מיינע עלטערן דערוועגן, זיי פארשטייען אבער נישט דעם פראבלעם, זיי זאגן אז זי איז נאך קליין א.א.וו.

מיין שאלה איז אויב איך דארף זיך אריינמישן און איר אויפמערקן דערויף.

א גרויסן יישר כח פאר אלעס.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת בא, כ"ז טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד מרת ... תחי'

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

זעט צו רעדן צו אייער שוועסטער דערוועגן, רעדט מיט איר שיינערהייט זי זאל פארשטיין אז עס איז נישט קיין איידעלע זאך וכו' און עס איז נישט קיין צניעות צו רופן א שוואגער ביי זיין ערשטע נאמען אזוי ווי מען רופט א חבר וכו'. איך בין זיכער אז
~~~~~~~~~~

אויב איר וועט רעדן מיט איר שיינערהייט וועט זי גלייך פארשטיין אז זי דארף זיך פארבעסערן וכו'.

רעדט נישט דערפון צו אייערע עלטערן ווייל זיי וועלן נישט פארשטיין וואס איר רעדט. עלטערן - ווי עלטער זיי ווערן קוקן זיי אויף קינדער ווי זיי זענען נאך זייער קליין וכו' און מען הייבט אן פארגעסן וואס גייט אריבער וכו'. איר וועט גארנישט האבן פון זיך טענה'ן מיט זיי נאר איר אליין זאלט נעמען אייער שוועסטער אין א זייט און רעדן מיט איר, זאגט איר: "דו ביסט שוין נישט קיין קליינע מיידל, דו ביסט שוין בת מצוה און דו דארפסט אנהייבן אכטונג צו געבן נישט צו זיצן נאנט און נישט צו רעדן פריינדליך וכו' אפילו מיט א שוואגער.

קינדער ווייסן גארנישט פון זיך אליין, קינדער ווילן זיין גוט נאר מען דארף זיי זאגן וואס זיי האבן צו טון. מען דארף רעדן צו זיי זייער קלאר וואס איז צניעות, מיידלעך דארפן וויסן אז ווען מען גייט אין גאס דארף מען אפטרעטן פון וועג ווען מענער קומען וכו', אויך ווען מען איז אין געשעפט דארף מען אכטונג געבן זיך צו ריקן אין דער זייט פאר א מאן, אזוי אויך ווען מען זיצט ביי די טרעפ און מען שמועסט מיט די שכנים און א מאן וויל אריבערגיין, מוזן זיך אלע אויפשטעלן און גיין אינדערזייט, נישט זיי זאלן בלייבן זיצן מיט לייכטזיניקייט חס ושלום.

מיר דארפן אסאך בעטן דעם אייבערשטן אז ער זאל רחמנות האבן אויף אונז אידישע קינדער, עס זאל אראפ קומען א רוח טהרה אויף דער וועלט אז מענטשן זאלן האבן יראת שמים און זיך פירן בקדושה ובטהרה. מען זאל וויסן אז צניעות איז נישט אן ענין פון א קנס, נאר אז דאס איז דאס שענסטע זאך מיט וואס אידישע קינדער צייכענען זיך אויס. ווי מער מען פירט זיך אויף איידל און באשיידן איז מען מער חשוב און מער ארויפגעקוקט.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

נאכאמאל א גרויסן יישר כח פאר די געוואלדיגע שיעורים און עצות.

איך וויל מיטיילן מיט אייך אן אינטערעסאנטע זאך וואס האט זיך געמאכט ביי מיר בנוגע צו תפילה און התבודדות. עס מאכט זיך ביי מיר אסאך מאל אז אין די צופרי שעות בין איך ברוך ה' מצליח צו רעדן צום
~~~~~~~~~~

אייבערשטן, דער אייבערשטער זאל ווייטער העלפן, ווען עס קומט אבער די ביינאכט שעות גייט מיר גארנישט, עד כדי כך אפילו ווען איך גיי דורך א פראבלעם ביינאכט, למשל אז איינער רעגט מיר אויף, דאן קומט מיר בכלל נישט אריין אין קאפ די עצה אז איך קען בעטן דעם אייבערשטן, כאילו לא היה.

איך וואלט זיך געפריידט אויב דער ראש ישיבה האט אן עצה אדער אן ערקלערונג ווי אזוי דאס קען זיין אז דער זעלבער מענטש וואס מארגן אינדערפרי וועט ער ווייטער רעדן צום אייבערשטער, איז ער אבער ביינאכט אינגאנצן פארמאכט.

מרדכי

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת בא, כ"ח טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד מרדכי נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

דאס וואס דו פרעגסט ווי אזוי עס קען זיין ביי דעם זעלבן מענטש אז צופרי זאל ער רעדן צום אייבערשטן און ביינאכט ווערט ער אויסגעלאשן און פארגעסט אינגאנצן פון תפילה.

דער רבי איז דאס מסביר (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן סב, אות ה) אויפן זוהר (פרשת משפטים צה.): "עוּלֵימְתָּא שַׁפִּירְתָּא דְּלֵית לָהּ עֵינִין; גּוּפָא טְמִירְתָא, וְאִתְגְּלֵי, נָפְקַת בְּצַפְרָא וּמִתְכַּסְיָא בִּימָמָא", זאגט דער רבי אזוי: די אמונה ווערט אנגערופן "עוּלֵימְתָּא שַׁפִּירְתָּא"; דאס הייסט, ווען מען פרעגט א מענטש וואס גלייבט אינעם אייבערשטן: "זאג מיר וואס דו שפירסט, זאג מיר וואס דו גלייבסט", וועט דער מענטש נישט קענען ענטפערן וואס ער שפירט און וואס ער גלייבט, ווייל יעדע זאך וואס האט מיט אמונה איז א זאך וואס מען קען נישט מסביר זיין, אבער פאר דעם מענטש וואס גלייבט איז עס אזוי קלאר - ממש ווי ער זעט דאס מיט זיינע אויגן. דאס איז פשט, "גּוּפָא טְמִירְתָא", אמונה איז א זאך וואס איז באהאלטן און מען קען דאס נישט מסביר זיין, אבער - "וְאִתְגְּלֵי", דער מענטש וואס גלייבט, ביי אים איז עס אזוי קלאר ווי ער זעט דאס מיט זיינע אויגן.

יעדע צופרי באנייט דער אייבערשטער די אמונה, אזוי ווי עס שטייט (איכה ג, כג): "חֲדָשִׁים לַבְּקָרִים רַבָּה אֱמוּנָתֶךָ"; זאגט דער רבי אז דאס איז פשט, "נָפְקַת בְּצַפְרָא", אינדערפרי באווייזט זיך די אמונה, אבער במשך דעם טאג ווען דער מענטש ווערט באשעפטיגט מיט זיינע זאכן, ווערט צוביסלעך אפגעשוואכט די אמונה; מען הייבט אן טראכטן פון געלט, מען הייבט אן טראכטן פון (דברים ח, יז): "כֹּחִי וְעֹצֶם יָדִי עָשָׂה לִי אֶת הַחַיִל הַזֶּה" און מען פארגעסט פונעם אייבערשטן, דאס איז פשט "וּמִתְכַּסְיָא בִּימָמָא", במשך דעם טאג ווארט די אמונה פארדעקט.

דערפאר, אז דו שרייבסט מיר אז יעדן טאג אינדערפרי האסטו כח צו רעדן צום אייבערשטן און ווען עס קומט ביינאכט פארגעסטו פון די אמונה; זאלסטו זען צו מאכן התבודדות גלייך אינדערפרי פאר דו הייבסט אן צו ווערן באשעפטיגט מיט דיינע ענינים.

דער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן קי): "וּבְיוֹתֵר מוֹעִיל הַשֵּׁנָה לָאֱמוּנָה", ווען א מענטש שלאפט ווערט געשטארקט זיין אמונה; דערפאר זעט מען אז אינדערפרי איז א מענטש מער רואיג און געלאסן, ווייל נאכן שלאפן האט א מענטש מער אמונה און עס איז אים גרינגער צו רעדן צום אייבערשטן, מה שאין כן ווען עס קומט ביינאכט ווען דער מענטש איז אויסגעמוטשעט, פאלט ארויף אויפן מענטש א מידקייט און מען ווערט צעבראכן.

דערפאר איז זייער גוט זיך צו מאכן אביסל צייט גלייך אינדערפרי צו רעדן צום אייבערשטן, זיך מיישב זיין וואס מען דארף נאך פארעכטן און וואס מען דארף זיך פארבעסערן. אזוי ווי דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נד): "כָּךְ רָאוּי לִהְיוֹת מִנְהַג יִרְאֵי הַשֵּׁם תֵּכֶף בַּבֹּקֶר בַּהֲקִיצוֹ, קֹדֶם שֶׁיַּתְחִיל שׁוּם דָּבָר יִזְכֹּר מִיָּד בְּעָלְמָא דְּאָתֵי", דאס איז דער וועג ווי אזוי אן ערליכער איד דארף זיך פירן, גלייך ווען מען שטייט אויף אינדערפרי זאל מען טראכטן פון תכלית - עס קומט נאך א וועלט און קיינער בלייבט נישט דא. עס גייט קומען א טאג וואס אלע וועלן מיר איבערלאזן די וועלט, מען וועט נעמען דעם מענטש און אים אריין לייגן אין גרוב. דארט וועט גארנישט ניצן - נאר דאס ביסל תורה ותפילה וואס מיר האבן זיך אנגעגרייט וועלן מיר מיט נעמען אויף יענע וועלט.

וואויל איז דיר אז דו ביסט זיך מתבודד יעדן צופרי; דו פארציילסט פארן אייבערשטן דיין גאנצע הארץ, דיין גאנצע לעבן, אלעס וואס טוט דיר וויי.

דער אייבערשטער זאל דיר העלפן זאלסט מצליח זיין אין אלע דיינע וועגן.

...

~~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד הרה"ג ר' יואל ראטה שליט"א,

שלום וברכה. איך ווייס נישט ווי אזוי אנצוהויבן... זאל איך שרייבן קודם א קאמפלימענט אויף די אלע שיעורים, דרשות און חיזוק, וואס איך הער אויס שעות און איך שעפ חיזוק, אדער זאל איך גראד צוגיין צום ענין.

איך קען שרייבן א גאנצע מגילה פון מיין לעבן בכלל, אבער איך וועל זיך האלטן צו די נושא און שרייבן גראד. איך בין א בחור פון כמעט 16 יאר. מיין שטוב איז אן ארימע שטוב, מיין טאטע קען מיר נישט געגעבן
~~~~~~~~~~~

קיין געלט, איך האב זיך ארומגעדרייט מיט אן אלטע הוט און אפגעריבענע חאלאט און איך האב גארנישט געהאט, אבער ממש נישט.

פאריגע יאר האב איך געטראפן א אינגערמאן, איך וויל נישט אריינגיין אין קיין פרטים, אבער אויף א געוויסע וועג בין איך געווארן היימיש מיט אים. ער האט אנגעהויבן טון מיט מיך נישט קיין שיינע זאכן, שפעטער האב איך חרטה געהאט און געוואלט אפהאקן מיט אים, האט ער מיך אנגעהויבן געבן געלט אז איך זאל ווייטער טון מיט אים. איך בין געווען שטארק צומישט, ווייל איך האב געדארפט האבן די געלט, ער פלעגט מיך נעמען אין שיינע האטעלן, שלאפן דארט... איך וויל נישט אלעס ארויסשרייבן, אבער ס'איז אסאך ערגער ווי די ראש-ישיבה קען זיך פארשטעלן...

למעשה ווייס איך ווי שעדליך דאס איז פאר מיר, איך מוז אפהאקן מיט יענעם ווי פריער. מיין פראבלעם איז נאר, אז איך וויל זייער שטארק אפהאקן, אבער די געלט חלק שטערט מיך... מיין לעבן איז אויפגעראכטן געווארן זייט איך האב מיט אים, איך קען לעבן נארמאל, איך דארף זיך נישט שעמען פאר חברים. זייט איך האב מיט אים, האב איך געקויפט א נארמאלע הוט און רעקל, איך גיי אנגעטאן בעסער און איך מיין אז איך בין מער ארויפגעקוקט ביי מיינע חברים, ווייל מיין לעבן איז בעסער אוועקגעשטעלט.

איך פארשטיי די פראבלעם, אבער איך קען זיך נישט זען צוריק אין די שווערע מצב פון אמאל... איך קען נישט לייגן אויף מיין מחשבה אז איך מוז צוריקגיין צו אזא שפלות.

אויסער דעם, איז אויך דא נאך א פראבלעם. יענער האט אינפארמאציע אויף מיך, ער האט פיקטשערס און ווידאוס וואס איך וויל שטארק נישט אז ס'זאל ארויסגיין אויף די גאס, און יענער האט מיך שוין אמאל מרמז געווען, אז איינמאל ער זעט פראבלעמס מיט אונזער קשר, דעמאלס איז די ווידאוס דא... ליידער ווייס איך פון בחורים און אינגעלייט וואס עס דרייט זיך ארום ווידאוס פון זיי, און די בושות איז שרעקליך - אפילו פון זייער משפחה. איך קען נישט זיין קיין קרבן פון דעם.

איך פארשטיי אז ווען איר וועט ליינען די בריוו וועט אייער בלוט ארויפקומען אין קאפ, אבער איך וויל אז איר זאלט טראכטן רואיג און פארשטיין די צווייטע זייט, אז ס'איז נישט אזוי פשוט ווי עס קוקט אויס.

א גרויסן יישר כח פאר אייער הילף.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת בא, כ"ח טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

דו שרייבסט מיר: "איך זאל מיר האלטן רואיג ווען איך ליין דיין בריוו".

הער אויס טייערער בחור: חכמינו זכרונם לברכה זאגן (תנחומא בראשית, סימן יב): **"הַכֹּל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְתִּר, חוּץ מִן הַזִּמָּה", אויף אלעס איז דער אייבערשטער מוותר, אבער ווען עס קומט צו עבירות פון ניאוף און מעשה תועבה, דארט איז דער**

אייבערשטער נישט מותר. מען באקומט א ביטערע עונש אויב מען טוט נישט קיין תשובה.

נאך זאגן חכמינו זכרונם לברכה (בראשית רבה כו, ה): "עַל הַכֹּל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַאֲרִיךְ אַפּוֹ, חוּץ מִן הַזְּנוּת", אויף אלע עבירות וואס א מענטש טוט ווארט דער אייבערשטער אז מען זאל תשובה טון, אבער ווען עס קומט צו ניאוף רחמנא לצלן דארט איז דער אייבערשטער נישט מאריך אף, נאר דער אייבערשטער באצאלט א ביטערע עונש.

דאס וואס דו האסט מורא פון בזיונות, זאלסטו וויסן אז אויב דו וועסט נישט תשובה טון וועט דיין סוף זיין זייער ביטער. מיין נישט אז מען קען זיך באהאלטן פונעם אייבערשטן, דער אייבערשטער זאגט (ירמיהו כג, כד): "אִם יִסָּתֵר אִישׁ בַּמִּסְתָּרִים וַאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ, נְאֻם ה'", ווי קען זיך א מענטש באהאלטן פון מיר? "הֲלוֹא אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ אֲנִי מָלֵא נְאֻם ה'", דער אייבערשטער איז דאך איבעראל.

מיין נישט אז מען קען זיך באהאלטן אין שיינע האטעלן טון עבירות און דאס וועט בלייבן א סוד. דער אייבערשטער זאגט (איוב כד, טו): "וְעֵין נֹאֵף שָׁמְרָה נֶשֶׁף לֵאמֹר לֹא תְשׁוּרֵנִי עָיִן", די בעלי עבירות רעדן זיך איין און טראכטן ביי זיך: 'מיר וועלןווארטן עס זאל ווערן נאכט דעמאלט וועלן מיר טון עבירות; מיר וועלן גיין אין באהאלטענע פלעצער אז קיינער זאל אונז נישט זען'. זאגן חכמינו זכרונם לברכה (במדבר רבה ט, א): "הַנּוֹאֵף אוֹמֵר אֵין בְּרִיָּה יוֹדַעַת בִּי, לְפִי שֶׁכָּל מַעֲשָׂיו אֵינָן אֶלָּא בַּחֹשֶׁךְ", א מענטש מיינט טאקע אז ער קען זיך באהאלטן פונעם אייבערשטן, וואס טוט דער אייבערשטער? "וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְפַרְסְמָן בָּעוֹלָם", דער אייבערשטער פארשעמט אים אויף דער גאנצע וועלט.

דער רבי האט אמאל זייער חוזק געמאכט פון די עקלדיגע עבירה, אזוי ווי ר' נתן ברענגט (שיחות הר"ן, סימן שד): פַּעַם אַחַת הִתְלוֹצֵץ מִזֶּה וְאָמַר: "שֶׁעַל זֶה מְבַקְשִׁים בְּכָל יוֹם אַל תְּבִיאֵנִי לִידֵי נִסָּיוֹן וְלֹא לִידֵי בִזָּיוֹן", וְאָמַר בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: "אָדֶער אַ נִסָּיוֹן אָדֶער אַ בִּזָּיוֹן", ווייל אז עס ווערט אויס נסיון ווערט בזיונות; היינט קען מען ממש זען דעם רוח הקודש פון רבי'ן, די וועלט איז אזוי פארגעשריטן אז ווען עס גייט ארויס א בילד פון איינעם ווי ער דרייט זיך אויף שמוציגע פלעצער וכו' ווערט ער אין איין רגע פארשעמט אויף די גאנצע וועלט.

אויף דעם וואס דו שרייבסט אז דו טוסט דאס ווייל דו דארפסט געלט און דו דארפסט קליידער וכו'; קוק וואס דער הייליגער חפץ חיים פארציילט (ספר נדחי ישראל, פרק כג) פארוואס דער הייליגער צדיק רבי מרדכי יפה זכר צדיק לברכה (מחבר ספרי הלבוש) האט זוכה געווען צו מאכן די הערליכע חיבורים און זיי א נאמען געגעבן "לבושים". ווייל

ווען דער הייליגער לבוש איז געווען א בחור האט ער געהאט א גרויסער נסיון וכו׳; ער איז אנגעקומען צו איינעם אין שטוב און זי האט אים אנגעפאנגען מוטשען צו טון אן עבירה רחמנא לצלן, זי האט אים איינגעשפארט אין הויז ער זאל נישט קענען אנטלויפן און עס איז נישט געווען קיין שום וועג זיך צו ראטעווען נאר דורך דעם לאך אונטערן בית הכסא, דער לבוש האט נישט געקוקט אויף גארנישט ער איז אריין געקראכן אינעם שמוציגן לאך און ער מיט זיינע אלע קליידער זענען געווארן זייער שמוציג פון בית הכסא, ער איז געווען אין דער פרעמד און ער האט נישט געהאט קיין אנדערע קליידער וכו׳ אזוי ארום האט ער געהאט גרויסע בזיונות זיך ארום צו דרייען מיט קליידער וואס זענען פארשמירט פון בית הכסא, דערפאר האט ער זוכה געווען צו מחבר זיין די אלע ספרים און זיי א נאמען געגעבן לבושים.

שעם דיר אז פאר אפאר דאללער פארקויפסטו דיין נשמה פארן שטן, שעם דיר אז דו ביסט אזוי ביליג ביי דיר אז דו פארדינגעסט זיך צו טון עקעלדיגע מעשים פאר א היט און א רעקל; ווי קען א מענטש זיין אזוי נידעריג ביי זיך אז פאר געלט זאל ער אוועק געבן זיין לעבן?!

אנטלויף פון דעם שלעכטן חבר און קום צוריק צום אייבערשטן, ווער צוריק אן ערליכער איד. דו ביסט א יונגער בחור און דו דארפסט נאך חתונה האבן, דו דארפסט אויף שטעלן אידישע דורות. האב נישט מורא פון דאס וואס ער סטראשעט דיר אז ער וועט דיר פארשעמען; דאס איז דער וועג פון אלע מניוולים, זיי ווארפן א פחד אויף זייער קרבן וואס זיי האבן אונטער זיך, אזוי קענען זיי ממשיך זיין מיט זייער מניוולות.

קוק וואס חכמינו זכרונם לברכה זאגן (יומא לה:) וואס האט יוסף הצדיק געטון ווען אשת פוטיפר האט אים אנגעשראקן אז זי גייט אים לייגן אין תפיסה אויב ער וויל נישט טון מיט איר די עבירה? ער האט איר געזאגט: ״איך האב נישט מורא פון תפיסה, ׳ה׳ מַתִּיר אֲסוּרִים׳ - דער אייבערשטער נעמט ארויס פון תפיסה״, האט זי אים געסטראשעט: ״הֲרֵינִי כּוֹפֶפֶת קוֹמָתְךָ״, איך גיי דיר אזוי פייניגן אז דו וועסט ווערן איינגעבויגן פון די שרעקליכע יסורים וכו׳, האט יוסף געזאגט: ״איך האב נישט מורא, ׳ה׳ זוֹקֵף כְּפוּפִים׳ - דער אייבערשטער העלפט די איינגעבויגענע זיי זאלן ווערן צוריק גראד״, האט זי אים ווייטער געזאגט: ״הֲרֵינִי מְסַמֵּא אֶת עֵינֶיךָ״, איך גיי דיר אויסשטעכן דיינע אויגן, האט יוסף איר געזאגט, ״ה׳ פּוֹקֵחַ עִוְרִים - דער אייבערשטער מאכט זעהעדיג די בלינדע״, האט זי אים געזאגט: ״נָתְנָה לוֹ אֶלֶף כִּכְּרֵי כֶסֶף״, איך גיי דיר געבן אסאך געלט אויב דו וועסט טון מיט מיר די עבירה, אבער יוסף האט איר געזאגט: ״ניין, ניין און נאכאמאל ניין. איך וויל נישט זיין מיט דיר אויף דער וועלט און אויף יענע וועלט״.

איך האף אז דו וועסט תשובה טון, און אנטלויפן פון דעם מניוול ווי פון פייער, אז נישט וועסטו האבן גרויסע בזיונות און באקומען א גרויסער עונש.

איך האף אז דו וועסט תשובה טון וואס שנעלער.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד הראש ישיבה שליט"א,

קודם כל וויל איך דאנקען דעם באשעפער וואס האט מיר געוויזן דעם אמת'ן וועג און אנגעקומען צו די ריכטיגע געטרייע שלוחים פונעם אייבערשטן, און איך וויל אייך פערזענליך באדאנקען פאר אלע אינהאלטסרייכע שיעורים וואס איז פול מיט תוכן חיזוק והדרכה, וואס גיבט אסאך טעם און חיות וסיפוק בעבודת ה'.

יעצט צום נקודת השאלה, איך האב חתונה געהאט שוין מער פון א יאר ב"ה (איך האב שוין א קינד ב"ה) אלעס מער וויניגער איז אין ארדענונג, פארשטייט זיך אסאך איז צו פארדאנקען אלע אייערע טעגליכע חיזוק און עצות. אבער עס איז דא איין זאך וואס שטערט מיך געפערליך דאס איז אז זי גייט אנגעטון אסאך פרומער ווי איך וואלט בעצם געוואלט זי זאל גיין.

איך וועל אייך זאגן דעם אמת אז אנפאנג איז עס געווען ממש באו מים עד נפש, איך האב געשפירט איך קען נישט אנגיין אזוי, איך פיל נישט קיין טעם און סיפוק מיט גארנישט, דערנאך נאך אסאך מתפלל זיין און התבודדות און אזוי אויך נאכ'ן אריבערגיין א תקופה, האט זיך עס נאר אביסל בארואיגט. איך פיל אז ס'איז נישט בסדר, איך וויל טון די ריכטיגע שריט ווייל דאס פארשטערקערט מיינע נסיונות אויף גאר א גרויסע פארנעם און איך זוך א עצה פאר דעם.

א גרויסן יישר כח פאר אלעס, דער אויבערשטער זאל אייך באצאלן פאר אלעס וואס איר טוט פאר זיינע קינדער.

שלמה

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ה׳ פרשת בא, ב׳ שבט, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד שלמה נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

איך בעט דיר ברחמים ובתחנונים האב רחמנות אויף דיר; פארלאנג נישט פון דיין ווייב זי זאל זיך אנטון מער פראסט, מער קורץ, שמאל און אויסגעשניטן וכו׳. דאנק דעם אייבערשטן אז דו האסט א וואוילע פרוי וואס גייט אנגעטון בצניעות, וויפיל
~~~~~~~~~~

אינגעלייט רייסן זיך די האר פון קאפ אז זייער ווייב איז נישט אזוי ווי עס דארף צו זיין וכו'. זיי האבן אנגעטראפן שלעכטע חבר'טעס וכו' און זיי שרייבן זיך מיט אלע רוחות רעות וואס דאס ברענגט ליידער זייער ביטערע נאכפאלגן, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (סוטה ז.): "הַרְבֵּה יְלָדוֹת עוֹשָׂה, הַרְבֵּה שְׁכֵנִים הָרָעִים עוֹשִׂים"; צוביסלעך האבן זיי זיך אנגעהויבן לאזן וואקסן זייער האר און עס צוגעדעקט בלויז למחצה לשליש ולרביע וכו'.

וויסן זאלסטו, דאס לעבן פון א מענטש איז אזוי קורץ און שנעל, מען געבט זיך איין דריי און מען איז אן אלטער איד, מען געבט זיך איין דריי און מען האט א שטוב מיט גרויסע קינדער. דאנק דעם אייבערשטן אז דיין ווייב געבט אכטונג ווי אזוי זי טוט זיך אן; אין דעם זכות וועט איר זוכה זיין צו ערליכע קינדער און איר וועט שעפן נחת פון זיי, אזוי ווי דער רבי זאגט (ספר המידות, אות בנים, סימן ט) "צְנִיעוּת שֶׁבָּאִשָּׁה, מְזַכֶּה לָהּ לְבָנִים הֲגוּנִים", א פרוי וואס גייט בצניעות וועט האבן גוטע קינדער.

חכמינו זכרונם לברכה פארציילן (יומא מז.): "שִׁבְעָה בָּנִים הָיוּ לָהּ לְקִמְחִית, עס איז געווען א פרוי וואס האט געהייסן קמחית, זי האט געהאט זיבן קינדער, וְכֻלָּן שִׁמְּשׁוּ בִּכְהוּנָּה גְּדוֹלָה, אלע זענען געווען כהנים גדולים. אָמְרוּ לָהּ חֲכָמִים: מַה עָשִׂיתְ שֶׁזָּכִיתָ לְכָךְ? האבן די חכמים איר געפרעגט: וואסערע גוטע זאך האט איר געטון אז איר האסט זוכה געווען אז אלע אייערע קינדער זענען ערליכע אידן און כהנים וואס טוהן די עבודה אין בית המקדש? אָמְרָה לָהֶם: מִיָּמַי לֹא רָאוּ קוֹרוֹת בֵּיתִי קְלָעֵי שַׂעֲרִי, האט זי געזאגט פאר די חכמים: איך האב אייביג אכטונג געגעבן אז די ווענט און די דאך פון מיין הויז זאלן נישט זען מיין האר"; זעט מען פון דעם אז ווען מען פירט זיך מיט צניעות האט מען נאכדעם נחת פון די קינדער.

איך בעט דיר זייער דו זאלסט נישט משוגע מאכן דיין ווייב זי זאל זיך אנטון מער פראסט וכו' - פארקערט, זאלסט איר געבן חיזוק זי זאל גיין אנגעטון מער בצניעות, נישט אראפרייסן איר צניעות חס ושלום און איר זאגן "טו זיך אן מער פראסט, מער אויפרייסעריש וכו'"; ווייל פאר די אינגעלייט וואס ברענען זיך אפ מיט די אייגענע הענט זייער עתיד דורכדעם וואס מען מוטשעט די פרוי זי זאל זיך אנטון מער פראסט. וואס מיינסטו, אז דו וועסט מוטשען דיין ווייב זאל זיך אנטון מער פראסט און זי וועט דיר נאכגעבן, זי וועט זיך טוישן וכו' וועסטו שוין זיין צופרידן? איך זאג דיר אז דו וועסט נאך אלץ נישט זיין צופרידן, דו וועסט ווייטער מיינען אז א צווייטער האט עפעס בעסער פון דיר וכו'.

דעם ראש השנה אין אומאן איז צו מיר צוגעקומען א איד מיט א געוויין און מיר געבעטן: "ראש ישיבה געב מיר א ברכה, וואונטש מיר אן אז מיין ווייב זאל ווערן גיין אנגעטון צניעות'דיג, עס זאל אריין גיין אין איר א רוח טהרה", ער זאגט מיר: "איך האלט עס נישט אויס, איך וויל א ערליכע לעבן". הערנדיג דאס האב איך געטראכט צו מיר: 'דער אינגערמאן האט א שרעקליכע צרה; דאס איז באמת א צרה, דער איז א פארלוירענער, ווייל אז די ווייב גייט נישט אנגעטון בצניעות איז אויס שטוב, אויס מאמע, אויס ווייב, עס ווערט אויס וועלט'.

יעצט לייענדיג דיין בריוו טראכט איך צו מיר: 'נארישע קליינקעפלדיגע אינגעלייט, זיי וואלטן זיך אזוי געדארפט פרייען אז זיי האבן א ערליכע ווייב, א ערליכע שטוב, א מאמע פאר זייערע קינדער, א מאמע וואס איר גאנצע מח איז נאר אירע קינדער, זי טראכט ווי אזוי זי קען זיי מחנך זיין די קינדער מיט יראת שמים. א מאמע וואס גיסט אפ די קינדער נעגל וואסער, א מאמע וואס לייענט קריאת שמע מיט די קינדער, אנשטאט דעם זוכן זיי ווי זיי קענען מער אויפרייסן די ווייב וכו', מער אריין ברענגען די ווייב אין די גוי'אישע וועלט'.

פאלג דעם רבי'ן און מאך דיר א שיעור אין משניות; זע צו זאגן יעדן טאג פרקים משניות, ווייל "מִשְׁנָה" איז די אותיות "מְשַׁנֶה" - ווי מער א מענטש זאגט משניות איז ער זיך מְשַׁנֶה אינגאנצן. משניות מאכט אז דער מענטש זאל ווערן לויטער און עס געבט צוריק דעם מח פארן מענטש. ווייל ווען א מענטש זינדיגט אין די עקעלדיגע עבירה פון פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה רחמנא לצלן, ווערט אים אויסגעריסן זיין מח מחשבה, ווייל די זרע קומט פונעם מח און אז מען זינדיגט ווערט דער מח אויסגעטריקנט וכו', אבער אז מען זאגט אסאך פרקים משניות באקומט מען צוריק א קלארע מח.

נאכאמאל, מוטשע איר נישט זי זאל זיך אנטון מער פראסט וכו'; פארקערט, זיי איר מחזק זי זאל בלייבן מיט איר איידעלע באשיידענע וועג ווי אזוי זי גייט.

איך האף אז דו וועסט מיר פאלגן וועט דיר גוט זיין אויף דער וועלט און אויף יענע וועלט.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,
~~~~~~~~~~

צום אלעמען ערשט וויל איך זיך באדאנקען פאר די געוואלדיגע שיעורים וואס זענען מחי' אונזער גאנצע שטוב, די חיזוק קומט אויך אן ביז אהער דא מעבר לים, דער אייבערשטער זאל אייך געבן כח ווייטער אנצוגיין און מחזק זיין אידישע קינדער.

און יעצט צו מיין שאלה. מיין שוועגערין, מיין ווייב'ס שוועסטער, איז א כלה געווארן למזל טוב, אבער אן די עלטערן, זיי האבן איר נישט געוואלט א כלה מאכן, און יעצט איז געווען די תנאים און מ'האט מיר געבעטן צו זיין ווי דער מחותן מצד הכלה, וויל למשל אריינצושרייבן אין די תנאים אלס 'עומד מצד הכלה', ווי אויך איבערצוגעבן דעם זייגער פאר'ן חתן אנשטאט מיין שווער. נאכדעם וועט קומען די חתונה וואו איך וועל דארפן אונטערפירן אונטער די חופה.

איך ווייס נישט וואס צו טון, פון איין זייט בין איך בכלל נישט באקוועם צו שפילן מחותן, איך האב בעסער ליב צו זיצן אין א ווינקל, אבער פון די אנדערע זייט איז א גרויסע רחמנות אויף זיי, ווייל עס איז נישטא ווער ס'זאל אונטערפירן וכו'.

איך פיל ווי איך ווער צעקוועטשט פון אלע זייטן און איך ווייס נישט וואס צו טון. ווי איך וויל איך בעטן אויב דער ראש ישיבה קען שרייבן אפאר ווערטער פאר מיין ווייב תחי', ווייל זי ווערן זייער צעטראגן יעדעס מאל ווען עס קומט א שמחה אין איר משפחה, צוליב די שווערע מצב ביי אירע עלטערן.

יישר כח פאר אלעס.

תשובה:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ה׳ פרשת בא, ב׳ שבט, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

אז דער אייבערשטער האט דיר מזכה געווען מיט מצות שמחת חתן וכלה זאלסטו עס טון מיט די גרעסטע שמחה, געדענק וואס דער אייבערשטער זאגט (תנחומא ראה, סימן יח): ״אִם אַתָּה מְשַׂמֵּחַ אֶת שֶׁלִּי אֲנִי מְשַׂמֵּחַ אֶת שֶׁלְּךָ״, אויב דו וועסט פרייליך מאכן מיינע צעבראכענע קינדער וועל איך דיר פרייליך מאכן.

אסאך מאל קומט אויס אז געשוויסטער דארפן אליינס חתונה מאכן די קינדער, ווען מען זעט ווי די עלטערן לאזן זיי עלטער ווערן וכו׳. אזוי ווי עס ווערט גע׳פסק׳נט אין שולחן ערוך (שו״ת מהרי״ק סימן קסו, וכן נפסק להלכה ברמ״א, יורה דעה סוף סימן ר״מ) אז ווען א קינד זעט אז זיינע עלטערן מאכן אים נישט קיין שידוך דארף מען נישט אויסהערן וואס די עלטערן זאגן נאר זיך אליינס חתונה מאכן. פארשטייט זיך אז מען דארף זיך פארבינדן מיט א רב וכו׳ און זיך אליינס חתונה מאכן.

דערפאר אז דיין שוועגערין איז יעצט א כלה געווארן למזל טוב און דיין שווער און שוויגער ווילן זיך נישט באטייליגן אין זייער שמחה וכו׳, מען בעט דיר אז דו און

דיין ווייב זאלן זיך אהער שטעלן ווי די מחותנים און אונטער פירן חתן כלה אונטער די חופה, זאלסטו כאפן די מצוה.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן אויפן פסוק (שמות יב, יז): וּשְׁמַרְתֶּם אֶת הַמַּצּוֹת - "אַל תְּהִי קוֹרֵא אֶת הַמַּצּוֹת, אֶלָּא אֶת הַמִּצְוֹת", פונקט ווי מען טאר נישט לאזן א מצה שטיין ווייל עס קען ווערן חמצ׳דיג, אזוי אויך זאל מען נישט לאזן די מצוות שטיין עס זאל חמצ׳דיג ווערן, "אֶלָּא אִם בָּאָה לְיָדְךָ, עֲשֵׂה אוֹתָהּ מִיָּד", אויב עס קומט דיר אונטער א מצוה זאלסטו עס גלייך טון.

דו שרייבסט מיר אז די האסט ליב צו זיצן אין דיין ווינקל און עס איז דיר נישט באקוועם צו שפילן מחותן. איך פארשטיי דיר זייער גוט ווייל איך האב דאס זעלבע זאך ווי דיר. איך בין געקומען קיין ברסלב צו זיצן אין די זייט, איך האב זיך מחי׳ געוועזן די ערשטע פאר יאר ווען איך בין מקורב געווארן אין היכל הקודש, איך האב מיט קיינעם נישט גערעדט און איך האב מיט קיינעם נישט געהאט, עס האט מיר נישט אינטערעסירט קיין שום נייעס פון היכל הקודש, איך בין בלויז געקומען הערן די חיזוק פון מוהרא״ש און דאס מקיים געווען. דאס איז געווען מיינע שענסטע יארן וכו׳, אבער דער אייבערשטער האט אנדערש געוואלט; מוהרא״ש האט מיר געהייסן עפענען א ישיבה און געבן דרשות וכו׳ וכו׳ טו איך דאס מיט די גרעסטע שמחה.

יעדן טאג טראכט איך: ׳הלואי ווען איך קען ווען זיצן פאר מיר אזוי ווי אמאל אין מיין ווינקעלע לערנען און דאווענען וכו׳׳; אבער אז דער אייבערשטער וויל אנדערש דארף מען אלעס אוועק לייגן צו טון דעם רצון ה׳.

הער אויס די דרשות פון סאטמער׳ער רבי זכותו יגן עלינו וואס ער האט געזאגט פורים (עס איז געדרוקט אין חידושי תורה, פורים); דער רבי פלעגט טרינקען זיבן כוסות וויין און נאכדעם האט ער געוויינט וכו׳, ער פלעגט זאגן: "איך בין אזוי מקנא א פשוט׳ער איד וואס קומט אין שול יעדן צופרי לערנען און דאווענען, וואס זאל איך טון אז עס איז אויף מיר נגזר געווארן צו זיין באשעפטיגט מיטן רבים, אבער אז דאס איז דער רצון ה׳ וועל איך דאס טון וכו׳׳".

זאג פאר דיין שווערעגרין אז דו וועסט זיין דער "עומד מצד הכלה". געדענק וואס חכמינו זכרונם לברכה זאגן (אבות ב, ה): "וּבִמְקוֹם שֶׁאֵין אֲנָשִׁים, הִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת אִישׁ"; סתם אזוי ביסטו טאקע גערעכט. א מענטש דארף זיצן אין זיין ווינקל, אבער אז עס איז נישט דא קיין טאטע מאמע זאלסטו זיך אהער שטעלן ווי דער מחותן און דיין ווייב ווי די מחות׳נסטע, וועסטו זוכה זיין צו וואס דער אייבערשטער זאגט (תנחומא ראה, סימן יח):

"אִם אַתָּה מְשַׂמֵּחַ אֶת שֶׁלִּי אֲנִי מְשַׂמֵּחַ אֶת שֶׁלְּךָ", אויב דו וועסט פריילִיך מאכן מיינע צעבראכענע קינדער וועל איך דיר פריילִיך מאכן.

די כלה געבט די זייגער פארן חתן, נישט דער טאטע.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת בא, ב' שבט, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד מרת ... תחי'

אייער מאן נרו יאיר האט מיר געבעטן איך זאל אייך שרייבן א פאר חיזוק ווערטער, ווייל עס טוט אייך וויי יעדעס מאל עס איז דא א שמחה ביי אייער משפחה און אייערע עלטערן ווילן נישט מיט האלטן וכו'.

איך פארשטיי אייך זייער גוט אז עס טוט אייך זייער וויי אז אייערע עלטערן באטייליגן זיך נישט ביי די שמחות פון זייערע קינדער; יעצט איז אייער שוועסטער א כלה געווארן למזל טוב און זיי ווילן נישט קומען צו די תנאים און צו די חתונה, און דאס טוט אייך זייער וויי.

פון אייער זייט זאלט איר זען צו מכבד צו זיין אייערע עלטערן; כיבוד אב ואם איז זייער א גרויסע מצוה און ווען א מענטש איז מכבד זיינע עלטערן זאגט דער אייבערשטער (קידושין לא:): "איך רעכן דאס ווי מען איז מיר מכבד און איך וועל מאכן רוען די שכינה אין זייער שטוב"; איר זאלט ווייטער רעדן מיט אייערע עלטערן, זיי פארציילן שיינע זאכן פון אייערע קינדער, טראכטס אויס זיסע מעשה'לעך וואס זיי צו דערציילן וכו', אבער פון דער אנדערע זייט דארפט איר זיך ארויס שטעלן צו העלפן אייער שוועסטער צו זיין פאר איר ווי א מאמע, זי איז יעצט א כלה געווארן און זי דארף אסאך חיזוק.

וויפיל עס טוט אייך וויי אז אייערע עלטערן זענען אזוי פארמאכט און זיי ווילן נישט מיט האלטן די חתונה און די תנאים טוט עס איר נאך אסאך מער וויי. ווייל זי איז נאך יונג און זי ווייסט נאך נישט ווי אזוי מען נעמט אויף די סארט זאכן, זי ווערט צעריסן פון אלע זייטן. פון איין זייט וויל זי טון די ווילן פון טאטע מאמע אבער פון די אנדערע זייט אז רבנים האבן איר געזאגט זי זאל מאכן איר שידוך האט זי געדארפט טון וואס די תורה הייסט.

עס זענען דא אסאך משפחות וואס האבן דעם פראבלעם וואס איר גייט אריבער, עס זענען דא עלטערן וואס קענען נישט ארויס געבן זייערע קינדער וכו', יעדער מיט
~~~~~~~~~~~

אנדערע תירוצים. איינער זוכט אן איידעם משה רבינו אליין און א צווייטער זוכט א שניר ווי אסתר המלכה; וואס געשעהט? די קינדער גייען אריבער שווערע יסורים ווייל זיי ווילן חתונה האבן אבער זיי קענען נישט.

מיר דארפן מכבד זיין די עלטערן ווייל דער אייבערשטער האט אזוי געהייסן. און אז דער אייבערשטער הייסט חתונה האבן דארף מען חתונה האבן; אייער שוועסטער האט זייער גוט געטון וכו'.

דערפאר דארפט איר זיך אנגארטלען און זיין זייער שטארק צו זיין פאר איר ווי א מאמע. זאגט פאר אייער שוועסטער אז זי זאל זיך נישט זארגן, ווייל ביז די חתונה איז נאך דא אסאך צייט, מען קען נאך אסאך דאוונען אז אלעס זאל זיך איבערדרייען צום גוטנס און די עלטערן זאלן קומען ווי נארמאל, אבער אז זיי וועלן נישט אנקומען וועט איר אונטער פירן ווי א מאמע וכו'.

אין דעם זכות וואס איר וועט פריילך מאכן די כלה וועלן ענק זוכה זיין צו נחת פון די קינדער, אמן.

...

~~~~~~~~~~

שאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איינער האט מיר געפרעגט וואו עס איז דער מקור אז רבי נתן האט געהאט א גלאטן האלז. אפשר ווייסט דער ראש ישיבה עפעס מער איבער דעם?

יישר כח פאר אלעס.

דוד

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת בא, ב' שבט, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד דוד נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

דער הייליגער רבי נתן זכר צדיק וקדוש לברכה איז געווען אן איידעם ביי הרב הגאון המפורסם רבי דוד צבי אויערבאך זכר צדיק לברכה. ר' דוד צבי איז געווען רב אין דריי גרויסע שטעט אין אקריינא: שריגראד, קרעמניץ און מאהליב. ער איז געווען זייער א גרויסער מענטש. דער רבי האט אמאל געזאגט פאר ר' נתן: "דיין שווער איז א
~~~~~~~~~~

צדיק״, אזוי אויך האט דער הייליגער רבי ברוכ׳ל פון מעזיבוזש זכותו יגן עלינו געזאגט אויף אים: ״וואו ער גייט, גייט אליהו הנביא מיט מיט אים״.

ר׳ דוד צבי האט זיך אויסגעדרוקט אויף ר׳ נתן: ״מען האט אנגעטראגן פאר מיין טאכטער גרעסערע לומדים ווי ר׳ נתן, אבער איך האב אים גענומען פאר אן איידעם ווייל איך האב געזען אז ער האט א גלאטע האלז״; דאס איז א מליצה אויף ר׳ נתן ארויס צו ברענגען ווער ר׳ נתן איז געווען. דער הייליגער ר׳ נתן איז געווען ביי זיך ווי א שטיקל בלאטע, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט פאר ר׳ יצחק דער טיראוויטצער מגיד׳ס איידעם (חיי מוהר״ן, סימן שלח): ״קוק אים אן - ר׳ נתן - וועסטו זען אז ער איז ביי זיך ווי א גלאט שטיקל בלאטע״.

ר׳ נתן האט דערציילט אויף זיך: ״אין חדר האבן אלע קינדער געפרעגט קשיות פונעם מלמד אבער איך האב נישט געהאט קיין קשיות, איך האב געזאגט פאר מיין מלמד: ׳וואס זאל איך טון אז עס איז מיר גארנישט שווער?׳ האט מיר דער מלמד געזאגט: ׳עס איז בעסער צו גיין פשוט אן קשיות ווי די אנדערע קינדער וואס זוכן נאר צו פארקריכן פונעם פשט׳״.

פון קינדווייז אן האט ר׳ נתן געלעבט מיטן תכלית, ווייל ער פלעגט דאווענען נעבן זיין זיידן ר׳ יצחק דאנציג זכרונו לברכה וואס פלעגט זיצן מיט די אלטע אידן אויף מזרח וואנט, אזוי איז אים אויסגעקומען צו קענען אלע אלטע אידן וואס פלעגן זיך צומאל שפילן און זיך ווערטלען מיט אים. איין טאג איז איינער פון די זקנים וועם ר׳ נתן האט גוט געקענט - נפטר געווארן און ר׳ נתן האט זיך נאכגעפרעגט ביי זיין זיידע אויף דעם איד, האט אים דער זיידע געענטפערט אז ער איז נפטר געווארן, האט ער געפרעגט זיין זיידע: ״וואס מיינט נפטר געווארן?״ האט ער אים מסביר געווען אז ווען א מענטש שטארבט גראבט מען אויף א לאך אין בית החיים און מען לייגט דארט אריין דעם מענטש, נאכדעם דעקט מען צוריק צו דעם לאך מיט ערד. ווען ר׳ נתן האט דאס געהערט האט אים אנגעפאנגען באדערן: ׳וואס איז דער תכלית דא אויף דער וועלט, מען לעבט און מען שטארבט וכו׳ און דאס איז עס?׳ די מחשבות האבן אים געמאכט זוכן און נישטערן נאכן תכלית ביז ער האט געפונען דעם הייליגן רבי׳ן.

ווען מוהרא״ש פלעגט רעדן פון ר׳ נתן פלעגט ער שטענדיג זאגן: ״מיר האבן נישט קיין השגה ווער ר׳ נתן איז געווען און ווי גרויס ער איז געווען; מען האט אים גע׳רודפ׳ט עד חרמה מבית ומבחוץ. און טראץ אלע רדיפות וואס ער איז אריבער, מיט אלע צרות ויסורים, האט ער פארשפרייט דעם הייליגן רבינ׳ס ספרים פאר די גאנצע וועלט, דאס דארפן מיר נאכטון; מגלה זיין דעם רבינ׳ס עצות פאר אלעמען״.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...